

REGULIAVIMO NAŠTOS VISAGINO SAVIVALDYBĖJE VERTINIMO ATASKAITA

Paslaugos teiktos įgyvendinant Administracinės ir kitos reguliavimo naštos savivaldybėse vertinimo atlikimo ir reguliavimo naštos ūkio subjektams mažinimo bei kitų susijusių paslaugų pirkimo 2018 m. gegužės 31 d. sutartį Nr. 8-72, finansuojamą 2014 – 2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ Nr. 10.1.4-ESFA-V-921 priemonės „Geresnio reglamentavimo diegimas ir verslo priežiūros sistemos tobulinimas“ projekto „Administracinės ir kitos reguliavimo naštos verslui vertinimas ir mažinimas savivaldybėse“ (projekto kodas Nr. 10.1.4-ESFA-V921-01-0003) lėšomis.

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

2019 m. spalio 28 d.
Vilnius

Ataskaitos rengėjai:

ADVOKATŲ PROFESINĖ BENDRIJA „RIDD Vilnius“

ir

UAB „EKONOMINĖS KONSULTACIJOS IR TYRIMAI“

Projekto vadovas – Edmundas Piesarskas

Projekto ekspertai:

ekonomikos srities ekspertė Danguolė Saldžiūnienė

teisės srities ekspertė Daiva Dumčiuvienė

TURINYS

SUTRUMPINIMAI	5
IVADAS	7
I.SAVIVALDYBĖS ŪKIO SUBJEKTŲ TEISINĖS REGULIAVIMO POLITIKOS APŽVALGA	9
1. ADMINISTRACINĖS NAŠTOS MAŽINIMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS	13
2. VERSLO APLINKOS ASPEKTAI	16
II.SAVIVALDYBĖS NUSTATYTŲ ĮPAREIGOJIMŲ VERSLUI VERTINIMAS	19
1. KURTI EKONOMINĘ APLINKĄ, PALANKIĄ PRAMONEI, VERSLUI, TURIZMUI, INVESTICIJOMS IR ŽINIŲ EKONOMIKAI PLĖTOTI.....	21
1.1. Prekybos (paslaugų teikimo) viešosiose vietose	22
(i) Savivaldybės nustatytų įpareigojimų verslui analizė.....	22
(ii) Reguliavimo naštos vertinimas	24
1.2. Reklama	27
(i) Savivaldybės nustatytų įpareigojimų verslui analizė.....	27
(ii) Reguliavimo naštos vertinimas	29
1.3. Transportas.....	31
(i) Savivaldybės nustatytų įpareigojimų verslui analizė.....	31
(ii) Reguliavimo naštos vertinimas	32
1.4. Renginių organizavimas.....	32
(i) Savivaldybės nustatytų įpareigojimų verslui analizė.....	32
(ii) Reguliavimo naštos vertinimas	33
1.5. Tvarkos ir švaros reikalavimai	36
(i) Savivaldybės nustatytų įpareigojimų verslui analizė.....	36
2. PLĖTOTI SAVIVALDYBĖS INŽINERINĘ, SUSISIEKIMO IR REKREACINĘ INFRASTRUKTŪRĄ, KURTI PALANKIĄ GYVENAMĄJĄ APLINKĄ	39
2.1. Žemės darbų vykdymas ir gatvių dangos apsaugos reikalavimai	39
(i) Savivaldybės nustatytų įpareigojimų verslui analizė.....	39
(ii) Reguliavimo naštos vertinimas	41
2.2. Triukšmo prevencija.....	43
(i) Savivaldybės nustatytų įpareigojimų verslui analizė.....	43
(ii) Reguliavimo naštos vertinimas	45
2.3. Gyvūnų laikymas	47
(i) Savivaldybės nustatytų įpareigojimų verslui analizė.....	47
(ii) Reguliavimo naštos vertinimas	47
2.4. Želdynų ir želdinių apsauga	47
(i) Savivaldybės nustatytų įpareigojimų verslui analizė.....	47
(ii) Reguliavimo naštos vertinimas	48
II. APIBENDRINIMAS	50
PRIEDAI	56
 Paveikslas 1. Savivaldybės politikos sritys	8
Paveikslas 2. Ūkio subjektų, registravusių savo buveinę Savivaldybėje, skaičius 2015 – 2018 m. laikotarpiu.....	16
Paveikslas 3. Savivaldybėje buveinę registravusių ūkio subjektų skaičiaus palyginimas su nuolatinių gyventojų skaičiumi Savivaldybėje 2015 – 2018 m. laikotarpiu	16
Paveikslas 4. Savivaldybėje buveinę registravusių ūkio subjektų skaičiaus palyginimas su 15 – 65 metų amžiaus nuolatinių gyventojų skaičiumi Savivaldybėje 2015 – 2018 m. laikotarpiu	17
Paveikslas 5. Ūkio struktūra pagal apyvartą Savivaldybėje 2019 m. sausio 1 d., Eur	17
Paveikslas 6. Savivaldybėje buveinę registravusių ūkio subjektų apyvarta, Eur (diagrama kairėje, 2013 – 2017 m. laikotarpiu), ir darbo užmokestis, neto, Eur (diagrama dešinėje, 2016 – 2018 m. laikotarpiu).....	18
Paveikslas 7. Ūkio subjekto pareigos prieš gaunat leidimą ir jį gavus	22
Paveikslas 8. Prekybos srities tikslinės grupės dydžio, palyginimas su prekybos srityje veikiančiais ūkio subjektai ir su ūkio subjektais bendrai vertinamose savivaldybėse, proc.	25
Paveikslas 9. Prekybos srities tikslinės grupės dydžio palyginimas su ūkio subjektais bendrai (2018 m. duomenys) ir prekybos srityje veikiančiais ūkio subjektais (2017 m.), Druskininkų sav., Klaipėdos raj. sav., Kauno m. sav., Vilniaus m. sav. ir Visagino sav.....	25
Paveikslas 10. Reguliavimo naštapagal prekybos srities įpareigojimus, Eur.....	26
Paveikslas 11. Prekybos srities Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui vertinamose savivaldybėse, Eur.....	27
Paveikslas 12. Reklamos srities tikslinių grupių palyginimas su ūkio subjektų skaičiais vertinamose savivaldybėse	30

Paveikslas 13. Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui pagal reklamos srities įpareigojimus vertinamose savivaldybėse, Eur	31
Paveikslas 14. Renginių organizavimas: reikalavimai	32
Paveikslas 15. Reguliavimo našta pagal renginių organizavimo srities įpareigojimus, Eur	34
Paveikslas 16. Renginių organizavimo srities Reguliavimo našta vertinamose savivaldybėse, Eur	35
Paveikslas 17. Renginių organizavimo srities vidutinės Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui vertinamose savivaldybėse, Eur	35
Paveikslas 18. Savivaldybės nustatyta leidimo kasti išdavimo tvarka	39
Paveikslas 19. Žemės savininko galimi reikalavimai pagal Reglamentą	40
Paveikslas 20. Reguliavimo našta pagal žemės kasimo srities įpareigojimus, Eur	42
Paveikslas 21. Žemės kasimo Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui vertinamose savivaldybėse, Eur	42
Paveikslas 22. Žemės kasimo Reguliavimo našta vertinamose savivaldybėse, Eur	43
Paveikslas 23. Triukšmo prevencijos Reguliavimo našta vertinamose savivaldybėse, Eur	45
Paveikslas 24. Reguliavimo našta pagal triukšmo prevencijos srities įpareigojimus, Eur	45
Paveikslas 25. Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui pagal triukšmo prevencijos srities įpareigojimus vertinamose savivaldybėse, Eur	46
Paveikslas 26. Želdynų ir želdinių apsaugos srities tikslinių grupių palyginimas su visais ūkio subjektais vertinamose savivaldybėse, Eur	48
Paveikslas 27. Reguliavimo našta pagal želdinių apsaugos srities įpareigojimus vertinamose savivaldybėse, Eur ...	49
Paveikslas 28. Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui pagal želdinių apsaugos srities įpareigojimus vertinamose savivaldybėse, Eur	49
Lentelė 1. Savivaldybės vykdoma ūkio subjektų veiklos priežiūra	11
Lentelė 2. Savivaldybės administracinės naštos mažinimo priemonių planas (priemonė 01.02.02.02.)	14
Lentelė 3. Administracinių paslaugų aprašymai PASIS. Nustatyti dažniausiai pasikartojantys PASIS skelbiamos informacijos neatitikimai Savivaldybės interneto svetainėse skelbiamai informacijai	20
Lentelė 4. Savivaldybės teisės aktais nustatyti leidimų išdavimo terminai	21
Lentelė 5. Tikslinių grupių dydis pagal įpareigojimus, ūkio subjektų skaičius	24
Lentelė 6. Reguliavimo naštos išlaidos pagal prekybos srities teisės aktus, Eur	27
Lentelė 7. Išorinės reklamos įrengimo teisinio reglamentavimas pagal nacionalinių ir savivaldybės institucijų teisės aktus	28
Lentelė 8. Tikslinės grupės pagal reklamos srities įpareigojimą ir leidimus, ūkio subjektų skaičius	29
Lentelė 9. Reklamos srities Reguliavimo našta vertinamose savivaldybėse, Eur	30
Lentelė 10. Tikslinės grupės dydis pagal renginių organizavimo srities įpareigojimus, ūkio subjektų skaičius	33
Lentelė 11. Renginių organizavimo srities tikslinių grupių dydžių palyginimas su vertinamose savivaldybėse renginių organizavimo srities ūkio subjektais ir visais ūkio subjektais	34
Lentelė 12. Reguliavimo našta pagal renginių organizavimo srities teisės aktus, Eur	36
Lentelė 13. Reikalavimų dubliavimas ir atsakomybė	36
Lentelė 14. Tikslinės grupės dydis pagal žemės darbų vykdymo srities įpareigojimus, ūkio subjektų skaičius	41
Lentelė 15. Žemės kasimo srities tikslinių grupių dydžių palyginimas su ūkio subjektų skaičiumi vertinamose savivaldybėse	41
Lentelė 16. Triukšmo prevencijos srities tikslinių grupių dydžiai	45
Lentelė 17. Reguliavimo naštos išlaidos, sukeliamos triukšmo prevencijos srities teisės aktu, Eur	46
Lentelė 18. Reguliavimo našta pagal politikos sritis vertinamose savivaldybėse, Eur	51
Lentelė 19. Tikslinių grupių dydžiai pagal politikos sritis vertinamose savivaldybėse, skaičius	51
Lentelė 20. Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui pagal politikos sritis vertinamose savivaldybėse, Eur	52
Lentelė 21. Įstatymuose nenumatyti leidimai ir jų Reguliavimo našta	52
Lentelė 22. Pertekliniai dokumentai	53

SUTRUMPINIMAI

SUTRUMPINIMAI	PAAIŠKINIMAS
Administracija	Visagino savivaldybės administracija
Administracijos direktorius	Visagino savivaldybės administracijos direktorius
Administracinė našta, AN	Administracinė našta ūkio subjektams – išlaidos, kurias patiria ar gali patirti ūkio subjektai, vykdydami teisės aktuose ar teisės aktų projektuose nustatytus informacinius įpareigojimus
Administracinės naštos metodika, AN metodika	Administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo <u>metodika</u> , patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 4
AKĮ	Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymu
ANK	Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas
ANM įstatymas	Lietuvos Respublikos administracinės naštos mažinimo įstatymas
Ataskaita	Reguliavimo naštos Visagino savivaldybėje vertinimo ataskaita, parengta Sutarties pagrindu
CK	Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas
EIMIN	Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (iki 2018 m. gruodžio 31 d. – Lietuvos Respublikos ūkio ministerija)
EKT	UAB „EKONOMINĖS KONSULTACIJOS IR TYRIMAI“, juridinio asmens kodas 123398443, adresas J. Jasinskio g. 16 B, LT-03163 Vilnius
ESO	„Energijos skirstymo operatorius“ AB
Gyvūnų laikymo taisyklės	Gyvūnų laikymo Visagino savivaldybės teritorijoje taisyklės patvirtintos Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. liepos 31 d. sakymu Nr. IV-866 „
Įpareigojimai	Teisės aktuose numatyti įpareigojimai, sukeliantys Prisitaikymo išlaidas
Išorinės reklamos įrengimo taisyklės	Išorinės reklamos įrengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2013 m. liepos 30 d. įsakymu Nr.4 - 670
Leidimų laikyti pavojingus šunis išdavimo aprašas	Leidimų įvežti, įsigyti, laikyti, veisti, parduoti pavojingus šunis Visagino savivaldybės teritorijoje išdavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Administracijos direktoriaus 2016 m. liepos 27 d. įsakymu Nr. IV - 838 patvirtintas
LR	Lietuvos Respublika
Licencijavimo taisyklės	Didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 618
LĮIR aprašas	Leidimų įrengti išorinę reklamą Visagino savivaldybės teritorijoje išdavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. rugsėjo 19 d. įsakymu Nr. IV – E - 313
LPĮ	Laikinieji prekybos įrenginiai
Mažmeninės prekybos taisyklės	Mažmeninės prekybos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 11 d. nutarimu Nr. 697
Metodika	Prisitaikymo išlaidų ūkio subjektams vertinimo pinigine išraiška metodika
PAS aprašas	Viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo aprašų rengimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2009 m. gruodžio 1 d. įsakymu Nr. 1V-644
PASIS	Viešųjų ir administracinių paslaugų stebėsenos ir analizės informacinė sistema

SUTRUMPINIMAI	PAAIŠKINIMAS
Pasiūlymai	Techninės specifikacijos III dalyje apibrėžti reguliavimo naštos verslui mažinimo pasiūlymai
Paslaugos	Techninės specifikacijos 3 punkte įvardytos paslaugos
Prisitaikymo išlaidos (PI)	Išlaidos, kurias tiesiogiai patiria ūkio subjektai privalomai įgyvendindami teisės aktų projektuose ar teisės aktuose nustatytus įpareigojimus ir kurių nepatirtų, jei nebūtų taikomas Įpareigojimas
PVV taisyklės	Prekybos ir paslaugų teikimo Visagino savivaldybės teritorijos viešosiose vietose taisyklės, patvirtintos Visagino savivaldybės tarybos 2013 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. TS - 9
Reguliavimo našta	Reguliavimo našta ūkio subjektams apima išlaidas, kurias patiria ar gali patirti ūkio subjektas, vykdydamas Įpareigojimus. Ši našta praktikoje apima Administracinę naštą ir Prisitaikymo išlaidas (angl. <i>compliance costs</i>) ūkio subjektams.
Reklamos įstatymas	Lietuvos Respublikos reklamos įstatymas
Renginių organizavimo taisyklės	Renginių organizavimo Visagino savivaldybės viešosiose vietose taisyklės, patvirtintos Visagino savivaldybės tarybos 2008 m. kovo 20 d. sprendimu Nr. TS - 49
Savivaldybė	Visagino savivaldybė
Sutartis	2018 m. gegužės 31 d. Administracinės ir kitos Reguliavimo naštos savivaldybėse vertinimo atlikimo ir Reguliavimo naštos ūkio subjektams mažinimo bei kitų susijusių paslaugų pirkimo sutartis Nr. 8 72
Taksi leidimų išdavimo taisyklės	Leidimų vežti keleivius lengvaisiais automobiliais taksi išdavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 3 - 768
TAR	Teisės aktų registras
Taryba	Visagino savivaldybės taryba
Teisės aktų sąrašas	2018 m. gruodžio 27 d. sudarytas teisės aktų sąrašas, suderintas su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija
Telia	Telia Lietuva, AB
TPĮ	Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymas
Triukšmo prevencijos taisyklės	Triukšmo prevencijos Visagino savivaldybės viešosiose vietose taisyklės, patvirtintos Visagino savivaldybės tarybos 2009 m. spalio 8 d. Visagino sprendimu Nr. TS – 211
Tvarkymo ir švaros taisyklės	Visagino savivaldybės teritorijos tvarkymo ir švaros taisyklės, patvirtintos Visagino savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimu Nr. TS - 229
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas
Vertinimas	Administracinės ir kitos reguliavimo naštos savivaldybėje vertinimas
VSĮ	Vietos savivaldos įstatymas
Želdinių taisyklės	Visagino savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos ir tvarkymo taisyklės, patvirtintos 2008 m. gruodžio 18 d. sprendimu Nr. TS - 194 patvirtintos
Žemės kasinėjimo darbų nuostatai	Vietinės rinkliavos už leidimų atlikti žemės kasinėjimo darbus miesto gatvėse, pravažiuojuose, šaligatviuose, aikštėse, žaliuosiuose plotuose nuostatai, patvirtinti Visagino savivaldybės tarybos 2008 m. kovo 20 d. sprendimu Nr. TS – 38

IVADAS

Šios Ataskaitos rengimo tikslas – įvertinti Visagino savivaldybės kompetencijai priskirtus teisės aktus, kuriuose yra įtvirtinti įpareigojimai, sukėlę Reguliavimo našta ūkio subjektams. Ataskaitoje įvertintas Savivaldybės teisės aktų poveikis Reguliavimo naštai (vadovaujantis Prisitaikymo išlaidų ūkio subjektams vertinimo pinigine išraiška metodika), nustatyti pertekliniai reikalavimai verslui, dubliavimai, nesuderinamumai, spragos ir pasenę reikalavimai. Šios Ataskaitos išvados bus panaudotos rengiant pasiūlymus Reguliavimo naštos verslui mažinimo savivaldybėje.

Savivaldybių teisės aktų vertinimo aktualumą lemia kelios pagrindinės sąlygos:

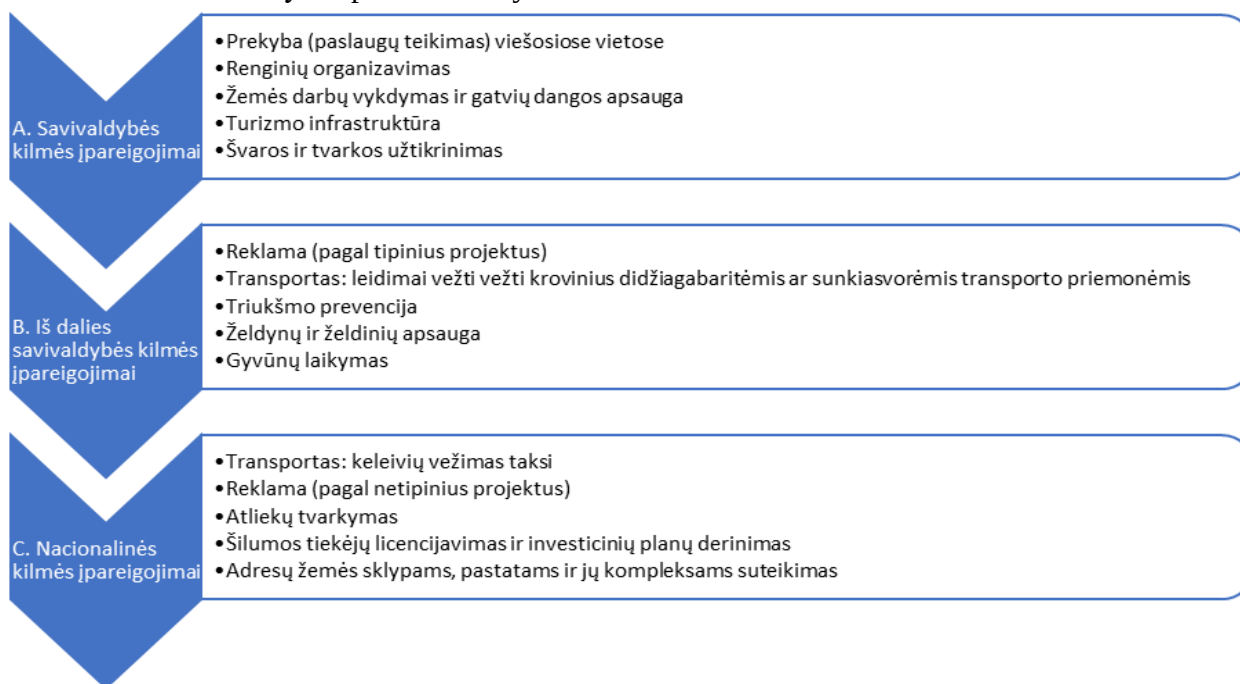
- Siekiant geresnio reglamentavimo Lietuvoje reikalinga apibrėžti savivaldybių kompetencijoje esančią Reguliavimo naštos aplinką, t. y. sritis, kuriose formuojasi galima našta.
- ANM įstatymas įpareigoja savivaldybes numatyti Administracinės naštos mažinimo priemonės strateginiuose veiklos planuose, tačiau nėra įvertinta, ar šios priemonės yra veiksmingos ir ar jos yra įgyvendinamos.
- Savivaldybių kompetencijoje esantis įvairių verslo subjektų veiklų reglamentavimas dažniausiai yra susijęs su Reguliavimo našta smulkioms ir vidutinėms įmonėms, kurios yra jautresnės tokiai naštai.
- Skirtingos savivaldybės procesus, susijusius su Administracine našta, realizuoja skirtingais būdais (skiriasi leidimų išdavimo terminai, reikalaujami pateikti dokumentai ir pan.). Todėl aktualu įvertinti skirtingas praktikas, identifikuoti tas, kurios kuria mažiausią našta ir sukurti aplinką, įgalinčią geriausias praktikas perkelti į kitas savivaldybes arba ieškoti būdų konsoliduotai spręsti Administracinės naštos verslui mažinimą.

Savivaldos teisės prigimtis suponuoja tai, kad savivaldybės įstatymų joms priskirtas funkcijas turi vykdyti atsižvelgdamos į vietos sąlygas ir aplinkybes, tačiau visais atvejais savivaldybės kompetencijos ribas numato Konstitucija ir įstatymai. Konstitucinis Teismas, aiškindamas Konstitucijos 119, 120 str. nuostatas, yra konstatavęs, kad savivaldybių funkcijos gali būti nustatytos tik įstatymu; nė viena iš savivaldybėms priskirtų funkcijų nereiškia absoliutaus savivaldybių savarankiškumo atitinkamoje srityje; savivaldybių veikimo laisvė ir savarankiškumas yra saistomi Konstitucijoje ir įstatymuose apibrėžtos kompetencijos¹. Ataskaitoje nustatyta, kad visose savivaldybėse yra nustatytų nepagrįstų ūkinės veiklos laisvės ribojimų, viršijant įstatymuose nustatytas kompetencijos ribas.

Peržiūrėjus virš 290 Savivaldybės teisės aktų, identifikuota 13 Ataskaitoje analizuojamų teisės aktų (Priedas Nr. 1), kurie paskelbti TAR ir nustato įpareigojimus ūkio subjektams. Siekiant nuo nacionalinės teisės atskirti Savivaldybės teisės aktuose nustatytus įpareigojimus, Ataskaitoje išskirtos savivaldybių politikos sritys, kuriose yra nustatyti savivaldybės kilmės įpareigojimai verslui (Paveikslas 1). 1 paveikslas atspindi tik į Vertinimo apimtį patenkančias įpareigojimus ir juo nėra siekiama atspindėti viso reguliavimo.

¹ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2000 m. birželio 13 d., 2002 m. gruodžio 24 d., 2005 m. liepos 8 d., 2008 m. kovo 5 d. nutarimai.

Paveikslas 1. Savivaldybės politikos sritys

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Savivaldybės kilmės įpareigojimai Ataskaitoje yra analizuojami kaip A kategorijos įpareigojimai. Visi A kategorijos įpareigojimai yra įvertinti Reguliavimo naštos ir kito geresnio reglamentavimo požiūriu. A kategorijos įpareigojimuose visus reikalavimus (veiksnius) verslui sukuria savivaldybės teisės aktas, o nacionaliniai teisės aktai nustato tik savivaldybės kompetenciją priimti teisės aktą. B kategorijos įpareigojimai yra iš dalies savivaldybės kilmės (pvz., reklamos pagal tipinius projektus sritys, triukšmo prevencija ir t.t.). B kategorijos įpareigojimuose kai kuriuos reikalavimus (veiksnius) nustato nacionalinė teisė, kitus – savivaldybių teisės aktas. Šiuose įpareigojimuose Reguliavimo našta vertinta tik tų veiksmų, kurie nustatyti savivaldybės teisės akte. C kategorijos įpareigojimai tik pakartoja nacionalinės teisės normas ir yra nacionalinės kilmės, todėl Reguliavimo naštos požiūriu nevertinti ir Ataskaitoje neanalizuojami. Pavyzdžiui, atliekų tvarkymo, keleivių vežimo taksi, adresų žemės sklypams, pastatams ir jų kompleksams suteikimo sričių Savivaldybės teisės aktuose nustatyti įpareigojimai ūkio subjektams priskirti C kategorijai. Kiekvieno įpareigojimo priskyrimas nustatytai kategorijai yra pateiktas Ataskaitos 2 Priede.

I. SAVIVALDYBĖS ŪKIO SUBJEKTŲ TEISINĖS REGULIAVIMO POLITIKOS APŽVALGA

Savivaldybės savo veikloje vadovaujasi įvairiais strateginiais dokumentais, visų pirma, savivaldybės patvirtintu strateginiu veiklos planu, taip pat nacionaliniu lygiu priimtais teisės aktais. Įgyvendinant Reguliavimo naštos mažinimo politiką, aktuali 2017 m. išleista 2017-2030 m. Lietuvos regioninės politikos „Baltoji Knyga“ darniai ir tvariai plėtrai², kurioje numatyta, kad atsakinga ir į ekonominę plėtrą orientuota savivalda yra pirmasis Lietuvos regioninės politikos ramstis, nurodomas uždavinys užtikrinti, kad darnus ir tvarus ekonomikos augimas būtų geografiškai subalansuotas. 2017 m. spalio 11 d. išleistose Lietuvos regioninės politikos gairėse apie darnią regionų plėtrą 2017-2027 m.³ numatytas savivaldybių tikslas – didinti paskatas pritraukti investicijas, efektyviai valdyti paslaugas ir infrastruktūrą. Valstybė savo ruožtu turi suteikti visus tam būtinus įrankius – investicinę pagalbą, greitą ir efektyvų informacijos apie žemės sklypus, pastatus, paslaugas ir darbuotojus valdymą ir pateikimą, liberalizuoti valstybinės žemės nuomos investiciniams projektams taisykles.

Savivaldybės ūkio subjektų teisinio reguliavimo politika įgyvendinama savivaldybių institucijoms vykdant įstatymų numatytas savarankiškasias ir valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) funkcijas. Nustatant savivaldos funkcijas svarbus subsidiarumo principo tinkamas taikymas: vietos savivaldos kompetencija turi sudaryti sąlygas vykdyti funkcijas pagal vietos bendruomenių poreikius. Valstybės kontrolė 2019 m. padarė išvadą, kad Lietuvos decentralizacijos lygis, palyginti su kitomis Europos Sąjungos šalimis, yra mažas, t. y. vietos savivaldai perduota vykdyti sąlyginai nedaug funkcijų, o nemažą dalį funkcijų pasilikusi vykdyti centrinė valdžia. Integralumo tarp centrinio ir vietos lygių trūkumas turi neigiamos įtakos abiem valdymo lygiams⁴.

Valstybės kontrolė rekomenduoja Vyriausybei įvertinti savivaldybių funkcijų skirstymo į valstybines ir savarankiškasias tikslingumą. Įgyvendindamos savarankiškasias funkcijas, savivaldybės pagal Vietos savivaldos įstatymą turi Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų atlikimą. Valstybė kontrolė nustatė, kad savivaldybės šiuo metu įgyvendina 44 savarankiškasias funkcijas, tačiau kartu pažymėjo, kad vykdant funkcijas siektini rezultatai išlieka neaiškūs.

Peržiūrėjus visus penkių vertinamų savivaldybių 2018 m. teisės aktus, nustatyta, kad savivaldybės, įgyvendindamos sprendimų iniciatyvos teisę ir formuodamos politiką ūkio subjektų atžvilgiu, turi labai siaurą įstatymų priskirtą kompetenciją.

Įgyvendindamos valstybines (valstybės perduotas) funkcijas, savivaldybės nenustato įpareigojimų ūkio subjektams. Tokią praktiką suponuoja Vietos savivaldos įstatymo 5 str. 1 d. 2 p. nuostata, kad savivaldybių veiklą įgyvendinant šias funkcijas riboja valstybės institucijų ir (arba) pareigūnų sprendimai.

Vykdant 44 savarankiškasias funkcijas Savivaldybėje 2018 m. buvo priimta 13 teisės aktų (Ataskaitos 1 priedas), kurie nustato įpareigojimus ūkio subjektams. Į Savivaldybės teisės aktus kai kuriais atvejais perrašytos nacionalinių teisės aktų⁵ nuostatos. Savivaldybė taiko teisės aktų nustatyta tvarka nepaskelbtus teisės aktus⁶, nors nepaskelbti įstatymų nustatyta⁷ tvarka teisės aktai

² https://vrm.lrv.lt/uploads/vrm/documents/files/LT_versija/Naujienuos/Regionines_politikos_baltoji_knyga_20171215.pdf

³ <https://paneveziorumai.lt/wp-content/uploads/2017/10/Lietuvos-regionines-politikos-gaires.pdf>

⁴ Valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaita, Ar savivaldybių vykdomų funkcijų sistema sudaro sąlygas joms veikti efektyviai?, P. 5. https://www.vkontrolė.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=2.

⁵ Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. rugsėjo 19 d. įsakymas Nr. IV-E-313 „Dėl Leidimų įrengti išorinę reklamą Visagino savivaldybės teritorijoje išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“; Visagino savivaldybės tarybos 2016 m. gegužės 26 d. sprendimas Nr. TS-114 „Dėl Visagino savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“

⁶ Visagino savivaldybės tarybos 2012 m. gruodžio 13 d. sprendimas Nr. 190 „Dėl Leidimų teikti pramoginių įrenginių paslaugas Visagino savivaldybės viešosiose vietose išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

⁷ TPI 6 str. 2 d., 16, 17 p., 19 str. 1, 2, 3 d., 20 str. 1 d.

laikytini negaliojančiais⁸ Savivaldybė, kaip ir kitos savivaldybės, daugiausiai sprendimų iniciatyvos teisę įgyvendina prekybos viešosiose vietose srityje. Šioje srityje Savivaldybė nustatė 7 įpareigojimus verslui (pvz., gauti leidimą prekiauti lauko kavinėje, gauti leidimą prekiauti (teikti paslaugas) iš kiosko ir paviljone ir t.t.). Reklamos reguliavimo srityje nustatyti 1 įpareigojimas, transporto srityje įpareigojimų nenustatyta. Iš viso Visagino savivaldybėje nustatyta 18 savivaldybės kilmės įpareigojimų ūkio subjektams. Vadinas, įgyvendindama 44 savarankiškas funkcijas, Savivaldybė priėmė 13 teisės aktų, reguliuojančių ūkio subjektų veiklą, ir nustatė 18 įpareigojimų ūkio subjektams. Iš minėtų 18 įpareigojimų 7 įpareigojimai yra pertekliniai, nes savivaldybių kompetencijos riboti ūkio subjektų veiklą nenustato įstatymai⁹. Todėl savivaldybių savarankiškųjų funkcijų įgyvendinimas priimant sprendimus ir formuojant politiką ūkio subjektų atžvilgiu yra teisėtai inicijuojamas tik 13 įpareigojimų atveju. Visi kiti įpareigojimai yra nacionalinės kilmės. Vadinas, nacionalinė teisė, net ir savarankiškųjų funkcijų srityje, labai ribotai nustato savivaldybių kompetenciją įgyvendinti sprendimų iniciatyvos teisę ir formuoti politiką ūkio subjektų atžvilgiu. Ūkio subjektų veiklos reguliavimo srityje savivaldybės šiuo metu yra nacionalinio pobūdžio sprendimų (teisės aktų) vykdytojos: išduoda nustatytus leidimus, teikia kitas nustatytas administracines ir viešąsias paslaugas, prižiūri įstatymų nustatytą ūkio subjektų veiklą. Ūkio subjektai dažnai susiduria su savivaldybių vykdomomis funkcijomis, tačiau Reguliavimo našta daugiausiai sukuria ne savivaldybės, bet nacionalinė teisė. Svarbiausios problemos, kurias šiuo metu siūlo spręsti savivaldybėms Ataskaitos rengėjai ir Valstybės kontrolė – tai savivaldybių vykdomų funkcijų efektyvumo ir rezultatyvumo problemos. Savivaldybių funkcijos šiuo metu vykdomos nerezultatyviai¹⁰, todėl ir respondentai šiame Vertinime pateikia netinkamo savivaldybių veikimo, įgyvendinant nacionalinę teisę, pavyzdžių.

Savivaldybėse reguliavimo politikos formavime ir įgyvendinime savivaldybių tarybų reglamentuose numatytais būdais dalyvauja savivaldybių komitetai, komisijos, tarybos nariai, tarybos narių grupės ir frakcijos, taip pat savivaldybės administracija.

Ūkio subjektų veiklos priežiūra

Savivaldybės atitinkamose įstatymų nustatytose srityse vykdo ūkio subjektų veiklos priežiūrą. Ūkio subjektų veiklos priežiūrą taip pat vykdo ir įvairios valstybinės priežiūros institucijos. 2017-2018 m. duomenimis¹¹ Lietuvoje veikė 57 ūkio subjektų veiklos valstybinės priežiūros institucijos.

Beveik visose srityse, kuriose savivaldybės vykdo ūkio subjektų veiklos priežiūrą, priežiūros funkcijas vykdo ir valstybinės priežiūros institucijos. Tik savivaldybių administracijų pareigūnams suteikta teisė vykdyti priežiūrą 3 atvejais – pagal ANK 46 str. (Savivaldybių institucijų teisės aktų dėl kovos su žmonių užkrečiamųjų ligų protrūkiais ir epidemijomis nevykdymas ar vykdymas ne laiku), 365 str. (Kasinėjimas kelių, gatvių, kiemų, šaligatvių, skverų, parkų, aikščių ir inžinerinių tinklų apsaugos zonoje be leidimo, jų užgriozdinimas statybinėmis medžiagomis, reikiamų kelio ženklų nepastatymas, kasinėjimo vietų neaptvėrimas, nesiėmimas priemonių nustatytu laiku sutvarkyti statybų aikšteles baigus statybą ir remontą) ir 371 str. (Traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų techninio eksploatavimo, registravimo ir techninės apžiūros tvarkos pažeidimas). Tais atvejais, kai administracinės nuobaudos ir poveikio priemonės už įstatymo reikalavimų nesilaikymą yra nustatytos pačiame įstatyme (pvz., AKĮ, TTGKĮ, Reklamos įstatyme), tuo pačiu įstatymu aiškiai nustatomos ir ribos, kuriose savivaldybės ar valstybinės priežiūros institucijos gali atlikti ūkio subjektų priežiūrą. Tais atvejais, kai administracinė atsakomybė už pažeidimą numatyta ANK, ūkio subjektų priežiūrą atliekančių savivaldybių ir

⁹ Pertekliniai įpareigojimai analizuojami Ataskaitos II skyriuje.

¹⁰ Valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaitos „Ar savivaldybių vykdomų funkcijų sistema sudaro sąlygas joms veikti efektyviai?“ duomenimis 2017 m. savivaldybės savarankiškoms funkcijoms vykdyti gavo 162,9 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų, nenustačius konkrečių ir pamatuojamų tikslų, kurių jos turi siekti, P. 27, <https://www.vkontrolė.lt/failas.aspx?id=3960>

¹¹ Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“ patvirtintas Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių viešojo administravimo subjektų sąrašas (2017 m. rugpjūčio 23 d. nutarimo Nr.691 ir 2018 m. rugpjūčio 13 d. nutarimo Nr.805 redakcijos).

valstybinės priežiūros institucijų priežiūros sritys neatskirtos, todėl galimas priežiūros dubliavimas.

Viena iš ūkio subjektų veiklos priežiūros sričių – administracinės atsakomybės taikymas įstatymų ir jų pagrindu priimtų kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Išanalizavus 37 ANK straipsnius (Lentelė 1) nustatyta, kad kompetencija pradėti ir atlikti tyrimą, surašyti administracinių nusižengimų protokolus 34 atvejais suteikta ir savivaldybių administracijos pareigūnams, ir valstybinės priežiūros institucijoms. Sritys, kuriose numatytas didžiausias ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijų skaičius (savivaldybės ir net 4 valstybinės priežiūros institucijos) – mažmeninės prekybos taisyklės, komercinės ir ūkinės veiklos vykdymo tvarka, triukšmo prevencijos taisyklės. Šiose srityse yra didžiausia rizika, kad įgaliojimus vykdyti ūkio subjektų veiklos priežiūrą turinčių institucijų funkcijos dubliuojasi ir turi būti peržiūrėtos bei aiškiai atskirtos.

Lentelė 1. Savivaldybės vykdoma ūkio subjektų veiklos priežiūra

Priežiūros sritis	Galimo pažeidimo apibūdinimas teisės akte	Kompetencija skirti administracines sankcijas
Prekyba (paslaugų teikimas) viešosiose vietose	Savivaldybių tarybų patvirtintų prekybos viešosiose vietose taisyklių pažeidimas Mažmeninės prekybos taisyklių pažeidimas Mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais tvarkos pažeidimas	ANK 154 str. ANK 152 str. ANK 168 str.
Reklama	Reklamos įstatymo 12 str.1,3,5, 15,16 d. nustatytų išorinės reklamos įrengimo reikalavimų pažeidimas Išorinės reklamos įrengimo draudimų ir reikalavimų nesilaikymas Alkoholio reklamos draudimo pažeidimas Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo 17 str.1,4,5 d. numatytų tabako gaminių išorinės reklamos draudimų pažeidimas	RĮ 24 str. 4 d. ANK 144 str. AKĮ 34 str.14 d. TGGĮ 26 str.13 d.4 p.
Transportas	Keleivių vežimo keleiviniu kelių transportu taisyklių pažeidimas Eismo saugumo reikalavimų automobilių keliuose pažeidimas (važiavimas be leidimo kelių transporto priemonėmis (jų junginiais) viršijant leidžiamą ašies (ašių) apkrovą, kt.) Keleivių vežimo lengvaisiais automobiliais taksi taisyklių pažeidimas	ANK 448 str. 1,2,3 d. ANK 459 str. ANK 449 str.
Renginių organizavimas¹²	Viešosiose vietose vykstančių renginių organizavimo reikalavimų pažeidimas	ANK 494 str.
Aplinkos tvarkymas ir švara	Savivaldybių tarybų patvirtintų tvarkymo ir švaros taisyklių pažeidimas	ANK 366 str.
Žemės kasimo darbai	Kasinėjimas kelių, gatvių, kiemų, šaligatvių, skverų, parkų, aikščių ir inžinerinių tinklų apsaugos zonoje be leidimo, jų užgriozdinimas statybinėmis medžiagomis, reikiamų kelio ženklų nepastatymas, kasinėjimo vietų neaptvėrimas, nesiėmimas priemonių nustatytu laiku sutvarkyti statybų aikštes baigus statybą ir remontą	ANK 365 str.
Triukšmo prevencija	Savivaldybių tarybų patvirtintų triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių nesilaikymas	ANK 48 str. 3, 4 d.
Gyvūnų laikymas	Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo ir kitų gyvūnų gerovės ir apsaugos, atskirų rūšių gyvūnų ženklinimo ir registravimo reikalavimus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimas	ANK 346 str.
Želdymai ir želdiniai	Savivaldybių tarybų patvirtintų želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių pažeidimas, išskyrus ANK 281 straipsnyje numatytus pažeidimus	ANK 368 str.
Visuomenės sveikata	Savivaldybių institucijų teisės aktų dėl kovos su žmonių užkrečiamųjų ligų protrūkiais ir epidemijomis nevykdymas ar vykdymas ne laiku	ANK 46 str.
Nuosavybė	Gyvūnijos valstybinės nuosavybės teisės pažeidimas	ANK 114 str.
Ūkinės veiklos vykdymo tvarka	Komercinės ir ūkinės veiklos tvarkos pažeidimas Prekybos turgavietėse taisyklių pažeidimas Pirkėjų ir klientų apgaudinėjimas Nustatyta tvarka nepaženklintų prekių pateikimas rinkai, pardavimas Kasos aparatų eksploatavimo tvarkos pažeidimas Žemės ūkio produkcijos pirkimo-pardavimo tvarkos pažeidimas Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją tvarkos pažeidimas	ANK 150 str. ANK 153 str. ANK 155 str. ANK 156 str. ANK 166 str.1 d. ANK 178 str.1 d. ANK 179 str.1 d.

¹² Kompetencija surašyti ATP protokolus už administracinius nusižengimus, numatytus ANK 494 str. (už viešosiose vietose vykstančių renginių organizavimo reikalavimų pažeidimą) ir nagrinėti ATP bylas ne teismo tvarka ANK 589 str.49 p.ir 614 str. suteikta policijai.

Priežiūros sritis	Galimo pažeidimo apibūdinimas teisės akte	Kompetencija skirti administracines sankcijas
	Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo 10 str.1 d., 14 str.1 d., 15,16 str.1 d., 18 str.1 d. reikalavimų pažeidimas	TGKĮ 26 str.13 d.4 p.
Aplinkos apsauga	Želdynų, želdinių ne miškų ūkio paskirties žemėje apsauga, projektavimą, veisimą reguliuojančių teisės aktų nevykdymas ar pažeidimas Verslinės žvejybos tvarkos pažeidimas Specialiosios žvejybos tvarkos pažeidimas Savivaldybės sprendimo laikinai apriboti arba uždrausti transporto priemonių eismą siekiant apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, kai susidaro pavojus, nevykdymas Savivaldybių tarybų patvirtintų atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimas Kapinių tvarkymo taisyklių, žmogaus palaikų gabenimo transporto priemonėmis reikalavimų pažeidimas	ANK 281 str. 295 str. 296 str. ANK 319 str. ANK 367 str. ANK 369 str.
Žemės ūkis	Pašarų įstatymo ir kitų pašarams taikomus reikalavimus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimas Žemės ūkio produktų gamybos, perdirbimo, teikimo rinkai, duomenų teikimo ir apskaitos taisyklių pažeidimas Melioracijos sistemų ir statinių naikinimas arba gadinimas melioruotoje žemėje	ANK 344 str. ANK 347 str. ANK 348 str.
Statyba, statinių naudojimas ir jų priežiūra	Statinio statyba pažeidžiant projekto sprendinius ar teisės aktų reikalavimus Statinio (jo patalpų) naudojimas pažeidžiant nustatytus reikalavimus ir (ar) naudojimas ne pagal paskirtį Statinio naudotojo pareigų nevykdymas	ANK 350 str. ANK 359 str. ANK 360 str.
Vietinės reikšmės keliai, transportas	Traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų techninio eksploatavimo, registravimo ir techninės apžiūros tvarkos pažeidimas Keleivių vežimo užsakomaisiais reisais tvarkos pažeidimas	ANK 371 str. ANK 457 str.
Valdymo tvarka	Savavaldžiavimas Valstybinės kalbos vartojimo pažeidimas juridinių asmenų veikloje Civilinę saugą reglamentuojančių teisės aktų nesilaikymas	ANK 518 str. ANK 497-502 str. ANK 526 str.

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Nacionalinio reguliavimo lygmenyje įstatymų leidėjas ne visada suteikia savivaldybėms įgaliojimus vykdyti ūkio subjektų veiklos priežiūrą srityse, kuriose savivaldybės vykdo atitinkamas funkcijas. Pavyzdžiui, renginių viešosiose vietose, kuriems netaikomas Susirinkimų įstatymas, organizavimą reglamentuoja savivaldybių teisės aktai. ANK numato administracinę atsakomybę už tokių renginių organizavimo reikalavimų pažeidimą, tačiau nesuteikia savivaldybių institucijoms įgaliojimų vykdyti ūkio subjekto, gavusio leidimą organizuoti renginį, veiklos priežiūrą ir taikyti pažeidėjams administracinę atsakomybę. Vadinasi, nacionalinė teisė turi aiškiai suteikti ne tik kompetenciją reguliuoti veiklą, bet ir galimybę vykdyti ūkio subjektų veiklos priežiūrą. Siūlytume peržiūrėti renginių organizavimą reguliuojančius teisės aktus ir suteikti savivaldybių administracijos pareigūnams įgaliojimus vykdyti leidimo organizuoti renginį sąlygų laikymosi priežiūrą.

Kai kurie Savivaldybės teisės aktai sudaro prielaidas dubliuoti administracinės atsakomybės taikymą. To paties reikalavimo (pvz., švaros) įtraukimas į du teisės aktus, pažeidimo atveju gali būti traktuojamas kaip Savivaldybės tarybos nustatytų Tvarkymo ir švaros ir tvarkos taisyklių pažeidimas arba kaip Prekybos (paslaugų teikimo) viešosiose vietose taisyklių pažeidimas. ANK numatyti baudų dydžiai už šių taisyklių pažeidimą ženkliai skiriasi, todėl administracinę atsakomybę taikantys pareigūnai gali „pasirinkti“, kokį ANK straipsnį taikyti už reikalavimo užtikrinti švarą pažeidimą. Toks teisinis reguliavimas turi būti pakeistas.

Savivaldybių tarybos turi diskreciją nustatyti savivaldybės administracijos struktūrą, kuri reikalinga funkcijoms vykdyti. Vertinamose savivaldybėse ūkio subjektų veiklos priežiūros funkcijos įtrauktos į savivaldybių administracijų atitinkamų padalinių nuostatus, ūkio subjektų veiklos priežiūros taisyklės nėra priimtos nė vienoje iš vertinamų savivaldybių.

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento struktūroje yra Administracinės veiklos, Administracinių pažeidimo tyrimo, Viešosios tvarkos skyriai (su prevencijos, budėtojų ir kontrolės poskyriais), kuriuose yra atskirtos prevencijos, galimų pažeidimų fiksavimo, tyrimo ir administracinių nuobaudų skyrimo funkcijos. Šioje savivaldybėje ūkio subjektų veiklos priežiūros funkcijos atskirose srityse priskirtos Miesto ūkio ir transporto departamentui. Administracijos skyrių nuostatuose, be kita ko, įtvirtinta, kad ūkio subjektų veiklos patikrinimus Savivaldybės padaliniai organizuoja patys arba dalyvauja patikrinimuose bendradarbiaudami su kitomis priežiūros institucijomis. Kauno miesto savivaldybėje ūkio subjektų veiklos priežiūros funkcijos paskirstytos administracijos Miesto tvarkymo ir Viešosios tvarkos skyriams, Klaipėdos rajono ir Visagino savivaldybėse – Viešosios tvarkos skyriams. Druskininkų savivaldybėje šią funkciją vykdo Ūkio skyrius.

Vertintojų nuomone, verslo subjektų veiklos priežiūros savivaldybėse reguliavimo sistema yra nesuderinta¹³. Ūkio subjektų veiklos priežiūros sistemą savivaldybėse rekomenduotina išanalizuoti detaliau, juo labiau kad vykdant ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų ir (ar) jų funkcijų konsolidavimą ir optimizavimą, turi būti peržiūrėtos priežiūros institucijų funkcijos.

1. ADMINISTRACINĖS NAŠTOS MAŽINIMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarime Nr. 4¹⁴, kuriuo patvirtinta Administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodika, yra numatyta, kad tam tikroje institucijos kompetencijos srityje bendras administracinės naštos lygis per kalendorinius metus turi išlikti nepakitęs arba mažėti.

Administracinės naštos mažinimui savivaldybėse šiuo metu skiriamas nepakankamas dėmesys. Visose, išskyrus Klaipėdos rajono, analizuotose savivaldybėse Administracinės naštos mažinimo priemonės buvo įtrauktos į strateginius veiklos planus, tačiau vyrauja labiau formalūs naštos mažinimo tikslai, pasigendama didžiausią poveikį turinčių tikslų nustatymo. Klaipėdos rajono savivaldybėje Administracinės naštos mažinimo priemonės yra integruotos į strateginius veiklos planus. Be to, net ir nustačius Administracinės naštos mažinimo tikslus bei priemones strateginiuose veiklos planuose, tiek administracijos direktoriaus veiklos ataskaitose, tiek informavimo apie veiklą platformose informacija apie Administracinės naštos mažinimo priemonių rezultatus nepateikiama arba ji yra minimali. Rodikliuose nėra vertinamas verslo subjektų savivaldybei pateiktinų dokumentų skaičius, proceso vykdymo terminai, pateiktinų dokumentų dubliavimasis, perteklinių įpareigojimų atsisakymas ir kiti geresnio reguliavimo kontekste aktualūs rodikliai.

Mažas dėmesys Administracinės naštos mažinimo priemonėms gali būti susijęs su tuo, kad Savivaldybėje Administracinė naštos vertinimas nėra siejamas su numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimu. Savivaldybėje nėra patvirtintų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rekomendacijų, kaip tai numatyta TPĮ 15 str. 3 d.

Daugelis Administracinės naštos mažinimo priemonių nukreiptos į bendrosios paslaugų kokybės gerinimą arba jų perkėlimą į elektroninę erdvę. Tačiau dokumentų dubliavimo vengimo, dokumentų bei ataskaitų būtinumo, rizika pagrįsto būtinumo, dokumentų pildymo aiškumo ir kiti principai numatomose priemonėse būna mažai atspindėti. Vienas iš ANM įstatyme numatomų principų numato galimybę nustatyti informacinių įpareigojimų vykdymo išimtis smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams. Būtent smulkaus verslo subjektai sudaro didžiąją dalį visumos, kuriai

¹³ Viešojo administravimo įstatymo 36 (1) str., 36 (2) str. 6 p.

¹⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimas Nr. 4 „Dėl administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodikos patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimo Nr. 706 redakcija).

sukuriama savivaldybių kompetencijoje esanti Administracinė našta, tačiau su šiuo principu susijusių priemonių strateginiuose veiklos planuose nėra numatoma.

Savivaldybės 2018 – 2020 metų strateginiame veiklos plane¹⁵ numatyta priemonė: „01.02.02.02. Administracinės naštos mažinimo priemonių plano įgyvendinimas“. Administracinės naštos mažinimo priemonių planas patvirtintas Visagino savivaldybės 2018 – 2020 metų strateginio veiklos plano priede (Lentelė 2).

Lentelė 2. Savivaldybės administracinės naštos mažinimo priemonių planas (priemonė 01.02.02.02.)

Eil. Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojas
1.	Nustatyti ir įvertinti administracinę naštą ūkio subjektams, piliečiams ir kitiems asmenims vadovaujantis Administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 4 ir Administracinės naštos piliečiams ir kitiems asmenims nustatymo ir įvertinimo metodika, patvirtinta 2011 m. vasario 23 d. Nr. 213, šioms Visagino savivaldybės administracijos teikiamoms paslaugoms: Leidimų prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose renginių metu išdavimas, Leidimų vežti keleivius lengvaisiais automobiliais taksi išdavimas, patikslinimas, panaikinimas, Leidimų rengti masinius viešuosius renginius išdavimas.	2017 m. gruodis	Savivaldybės administracijos Vietinio ūkio valdymo ir statybos skyrius Vidaus administravimo ir informacinių technologijų skyrius
2.	Siekti, kad savivaldybės rengiami dokumentai (personalo, viešųjų pirkimų dokumentai, sutartys, kiti dokumentai, ataskaitos ir kt.) būtų derinami ir vizuojami elektronine forma (naudojant dokumentų valdymo sistemą).	2017 – 2018 m.	Teisės, personalo ir civilinės metrikacijos skyrius Viešųjų pirkimų skyrius Vidaus administravimo ir informacinių technologijų skyrius
3.	Pakeisti Savivaldybės teikiamų viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo aprašymo formą skelbimui, informacinio pobūdžio aprašymus, pateikiant išsamią informaciją konkrečių veiksmų informaciniais įsipareigojimams vykdyti, atsisakant gyventojams neaktualių aprašymų laukų.	2017 m. gruodis	Pagal kompetenciją savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai ir į struktūrinius padalinius neįeinantys valstybės tarnautojai
4.	Strateginio planavimo procese savivaldybės biudžetinių įstaigų teikiamus dokumentus priimti ir derinti per dokumentų valdymo sistemą	2018 m.	Savivaldybės biudžetinės įstaigos, pagal kompetenciją savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai
5.	Visagino savivaldybės interneto svetainės atnaujinimas. Tobulinti Savivaldybės interneto svetainę (atsisakyti perteklinės informacijos, sudaryti galimybes vartotojui informaciją rasti ne mažiau kaip dviejų mygtukų paspaudimu; sudaryti galimybes savivaldybės tarybos posėdžius transliuoti alternatyviais kanalais).	2018 – 2019 m.	Vidaus administravimo ir informacinių technologijų skyrius
6.	Parengti posėdžių, susirinkimų ir pasitarimų garso įrašų, kurie būtų laikomi posėdžio protokolu, darymo ir saugojimo tvarką.	2018 m. II ketvirtis	Vidaus administravimo ir informacinių technologijų skyrius
7.	Organizuoti ir atlikti interneto svetainėje administracinės naštos mažinimo ūkio subjektams ir fiziniams asmenims priemonių pasiūlymų apklausą.	2018 m. II ketvirtis	Vidaus administravimo ir informacinių technologijų skyrius; pagal kompetenciją savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai
8.	Sudaryti galimybes savivaldybės administracijoje už žemės nuomos mokestį, leidimų ir kitas rinkliavas atsiskaityti banko kortelėmis	2018 m. III ketvirtis	Vietinio ūkio valdymo ir statybos skyrius Teisės, personalo ir civilinės metrikacijos skyrius

¹⁵ <https://e-tar.lt/portal/lt/legalAct/7342e7a01afe11e88e8fef3b3f51dc2f>

Eil. Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Vykdytojas
9.	Inicijuoti interaktyvaus probleminių miesto vietų žemėlapių sukūrimą (kur gyventojai galėtų pateikti informaciją apie problemines miesto vietas)	2018 m. IV ketvirtis	Vietinio ūkio valdymo ir statybos skyrius Vidaus administravimo ir informacinių technologijų skyrius;
10.	Įdiegti centralizuotą Vaikų registracijos ir priėmimo į Visagino savivaldybės švietimo įstaigas bei papildomojo ugdymo įstaigas (įskaitant ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupes) informacinę sistemą.	2018 m.	Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Finansų ir biudžeto skyrius, Strateginio planavimo ir investicijų valdymo skyrius
11.	Kartą per pusmetį teikti informaciją apie Administracinės naštos mažinimo plano priemonių įgyvendinimą Centralizuotam savivaldybės vidaus audito skyriui.	Iki 2018-01-05 Iki 2018-07-05	Visi savivaldybės administracijos skyriai ir į padalinius neįeinantys valstybės tarnautojai
12.	Vertinti administracinės naštos mažinimo priemonių plano vykdymą ir pateikti vidaus audito ataskaitą administracijos direktoriui.	Kartą per pusmetį, atlikus Administracinės naštos mažinimo priemonių plano vykdymo vertinimą	Centralizuotas vidaus audito skyrius
13.	Savivaldybės interneto svetainėje paskelbti informaciją apie administracinės naštos mažinimo priemonių vykdymą.	Iki 2018-01-30 Iki 2018-07-30	Centralizuotas vidaus audito skyrius ir Vidaus administravimo ir informacinių technologijų
14.	Nurodyti ir įvertinti praėjusio ataskaitinio laikotarpio administracinės naštos mažinimo priemonių vykdymo rezultatus Tarybos veiklos ataskaitoje.	Iki 2018 m. gegužės 1 d.	Visagino savivaldybės taryba

Šaltinis: sudaryta autorių pagal Visagino savivaldybės duomenis, 2019 m.

Administracijos direktoriaus 2017 m. veiklos ataskaitoje¹⁶, patvirtintoje Tarybos 2018 m. balandžio 24 d. sprendimu Nr. TS - 89, apie Administracinės naštos mažinimo priemones užsimenama fragmentiškai: „Pagal Administracinės naštos mažinimo įstatymo 6 straipsnio 2 dalį, informacija apie administracinės naštos mažinimo priemonių vykdymą buvo skelbiama interneto svetainėje ir atnaujinama ne rečiau kaip kartą per pusmetį. Siekiant mažinti administracinę naštą Visagino savivaldybėje esant poreikiui peržiūrimos teikiamos paslaugos, redaguojami paslaugų aprašymai“, atskirai priemonės nėra aprašomos, jų įgyvendinimo rezultatai nepateikiami.

Tarybos 2017 m. veiklos ataskaitoje¹⁷, patvirtintoje Tarybos 2018 m. balandžio 24 d. sprendimu Nr. TS - 88 „Dėl Visagino savivaldybės tarybos 2017 metų veiklos ataskaitos“, yra atskira skiltis apie Administracinės naštos mažinimo priemonių plano vykdymą. Joje pateikiama informacija apie praėjusiais metais įgyvendintas Administracinės naštos mažinimo priemones. Savivaldybė turi atskirą skiltį apie Administracinės naštos mažinimą savo tinklapyje.

Atsižvelgiant į pateikiamą problematiką, siūloma svarstyti kelias priemones, siekiant patikslinti Administracinės naštos mažinimo priemones savivaldybėse:

- Rengiant naują reglamentavimą (teisės akto projektą), sietiną su įpareigojimų ūkio subjektams keitimu arba nustatymu rekomenduoti atlikti Administracinės naštos vertinimą, kuriame turėtų atsispindėti kiek ir kokie ūkio subjektai patektų į poveikio lauką, numatomų terminų bei kaštų pagrįstumas.
- Rengiant naują reglamentavimą (teisės akto projektą) rekomenduoti atlikti numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą, kaip to reikalauja Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 str. 3 d.
- Planuojant Administracinės naštos mažinimo priemones strateginio veikos plano kontekste didesnę dėmesį skirti Administracinės naštos mažinimo tikslams pasiekti numatomų

¹⁶ <http://www.visaginas.lt/index.php?3651713641>

¹⁷ <http://www.visaginas.lt/index.php?474947767>

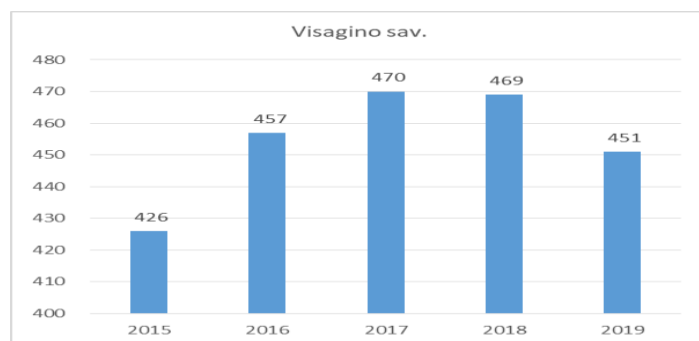
priemonių rodikliams, orientuojant juos į numatomo rezultato vertinimą (o ne proceso, pvz. ne „pakeisti 3 teisės aktus, įgyvendinti 5 Administracinės naštos įgyvendinimo priemonės“, bet „sumažinti Administravimo naštą ūkio subjektams prekybos srityje 50000 Eur“).

- Planuojant Administracinės naštos mažinimo priemones atsižvelgti į ANM įstatyme suformuluotus principus, įvertinant jų aktualumą Savivaldybės kontekste. Pvz., kaip gerąją praktiką Savivaldybėje būtų galima paminėti formų tobulinimą, elektroninių paslaugų plėtrą, tačiau daugiau dėmesio vertėtų skirti perteklinių dokumentų ar informacijos reikalavimų naikinimo, išimčių smulkaus ir vidutinio verslo subjektams taikymo ir t.t.

2. VERSLO APLINKOS ASPEKTAI

Savivaldybėje 2015 – 2017 m. laikotarpiu ūkio subjektų, registravusių savo buveinę Savivaldybėje, skaičius augo, tačiau 2018 m. ūkio subjektų skaičius minimaliai sumažėjo, o 2019 m. sausio 1 d. veikė 451 ūkio subjektas (Paveikslas 2).

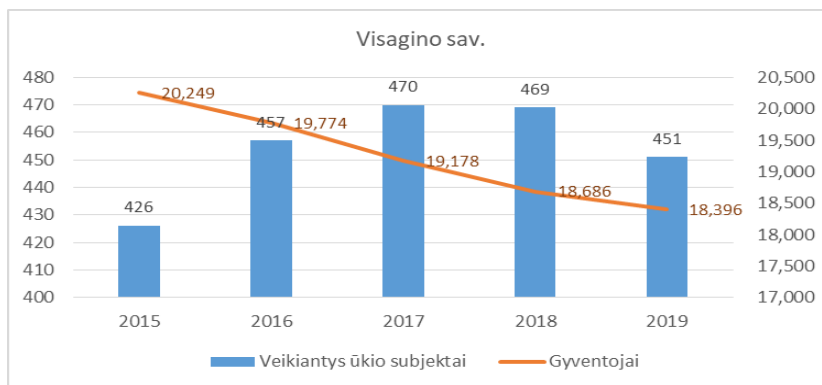
Paveikslas 2. Ūkio subjektų, registravusių savo buveinę Savivaldybėje, skaičius 2015 – 2018 m. laikotarpiu

Šaltinis: sudaryta autorių pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis, 2019 m.

Atitinkamos savivaldybės teritorijoje veikiančių ūkio subjektų veiklai, be kita ko, yra svarbus gyventojų, kaip verslo prekių ir paslaugų esamų ir potencialių vartotojų, skaičius. Savivaldybėje gyventojų skaičius mažėjo visu 2015 – 2018 m. laikotarpiu, ir Savivaldybėje buveinę registravusių ūkio subjektų skaičius, augęs iki 2017 m., vėliau pradėjo mažėti. Tai rodo, kad ūkio subjektai susiduria su mažėjančios vietos vartojimo rinkos problema, todėl ūkinės veiklos turėtų būti labiau nukreiptos į platesnes rinkas – Lietuvos ar eksporto rinkose (Paveikslas 3).

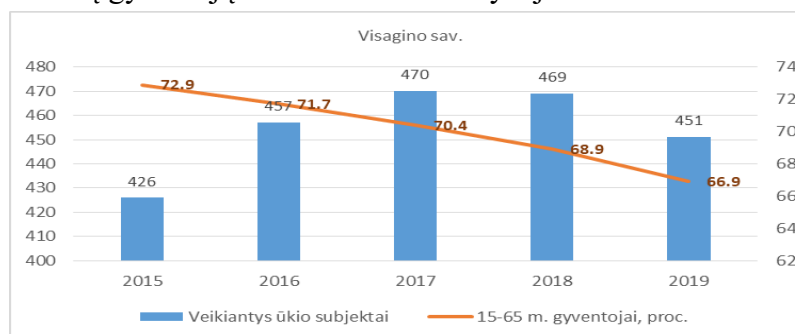
Paveikslas 3. Savivaldybėje buveinę registravusių ūkio subjektų skaičiaus palyginimas su nuolatinių gyventojų skaičiumi Savivaldybėje 2015 – 2018 m. laikotarpiu

Šaltinis: sudaryta autorių pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis, 2019 m.

Kitas verslo plėtros galimybes lemiantis veiksnys yra darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus ir šio skaičiaus pokyčio tendencijos (Paveikslas 4). Savivaldybėje darbingo amžiaus gyventojų skaičius sparčiai mažėja, todėl šis veiksnys išlieka verslo plėtros potencialą mažinančiu rizikos veiksniu.

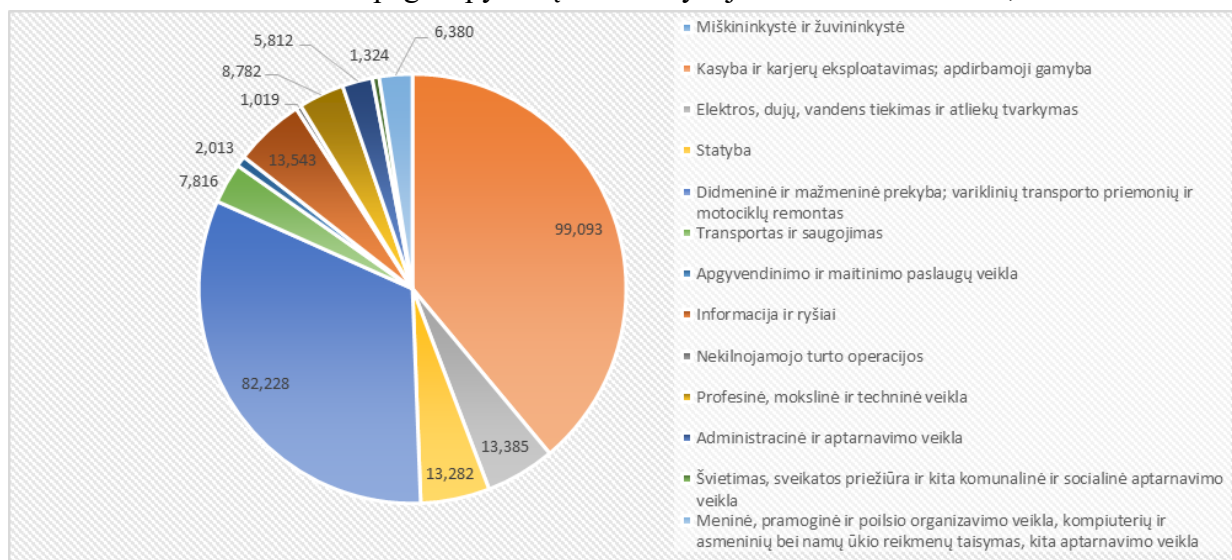
Paveikslas 4. Savivaldybėje buveinę registravusių ūkio subjektų skaičiaus palyginimas su 15 – 65 metų amžiaus nuolatinių gyventojų skaičiumi Savivaldybėje 2015 – 2018 m. laikotarpiu

Šaltinis: sudaryta autorių pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis, 2019 m.

Įvertinant ūkio struktūrą Savivaldybėje, didžiausią apyvartos dalį sudaro veiklos rūšys pagal ERVK¹⁸ sekciją B_C „Kasyba ir karjerų eksploatavimas; apdirbamoji gamyba“, sekciją G „Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas“, sekciją J „Informacija ir ryšiai“ ir sekciją F „Statyba“ vykdoma veikla. Šių sričių reguliavimo tobulinimui turėtų būti skiriamas didžiausias dėmesys (Paveikslas 5).

Paveikslas 5. Ūkio struktūra pagal apyvartą Savivaldybėje 2019 m. sausio 1 d., Eur

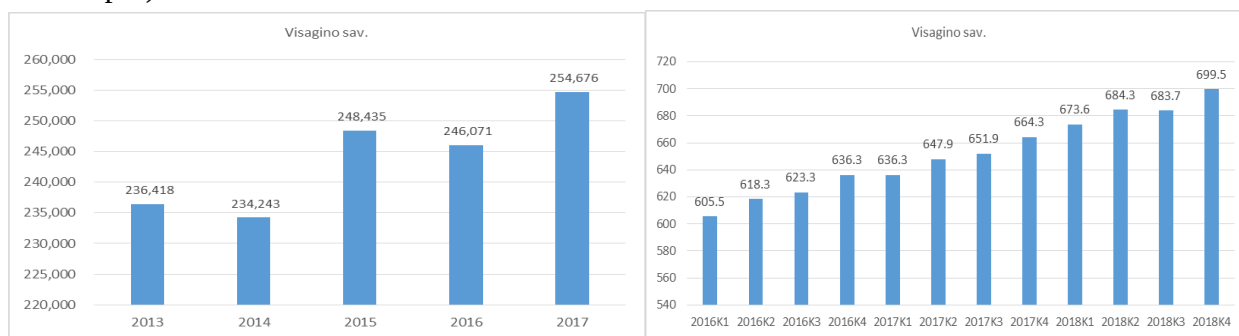

Šaltinis: sudaryta autorių pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis, 2019 m.

Savivaldybėje buveinę registravusių ūkio subjektų apyvarta augo, išskyrus 2016 m., (Paveikslas 6, diagrama kairėje), nepaisant didėjusių gamybos kaštų – darbo užmokesčio neto, (Paveikslas 6, diagrama dešinėje). Tai rodo verslo gebėjimą prisitaikyti prie verslo aplinkos sąlygų ir kad nėra ženklių verslo plėtrą ribojančių veiksnių.

¹⁸Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius, ERVK 2 redakcija, Lietuvos statistikos departamentas, 2019 m., <https://osp.stat.gov.lt/600>

Paveikslas 6. Savivaldybėje buveinę registravusių ūkio subjektų apyvarta, Eur (diagrama kairėje, 2013 – 2017 m. laikotarpiu), ir darbo užmokestis, neto, Eur (diagrama dešinėje, 2016 – 2018 m. laikotarpiu)

Šaltinis: sudaryta autorių pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis, 2019 m.

II. SAVIVALDYBĖS NUSTATYTŲ ĮPAREIGOJIMŲ VERSLUI VERTINIMAS

Vykdam tiek savarankiškas, tiek ir valstybines funkcijas (VSI 6 ir 7 str. ir kiti įstatymai) savivaldybės organizuoja nacionalinės teisės įgyvendinimą ir tik įstatymų ar poįstatyminių teisės aktų numatytais atvejais (kompetencijos ribose) reglamentuoja verslo subjektų veiklą. Nepriklausomai nuo to, ar savivaldybė vykdo savarankiškas funkcijas, ar valstybines, ji gali nustatyti naujus reikalavimus verslui tik tiek, kiek jai tokią kompetenciją numato įstatymai. Šią išvadą geriausiai iliustruoja reklamos srities reguliavimas. Nors leidimų (licencijų) išdavimas įstatymų numatytais atvejais ir tvarka yra savarankiškoji savivaldybių funkcija, tačiau leidimai įrengti išorinę reklamą yra vien tik nacionalinės kilmės. Savivaldybė nustato įpareigojimus verslui tik tuo atveju, jeigu pasinaudoja Reklamos įstatymo 12 str. suteikta galimybe nustatyti tipinio dydžio ir turinio išorinės reklamos įrengimo reikalavimus.

Savivaldybės teisės aktų identifikavimas

Visų pirma nėra paprasta identifikuoti, kokie savivaldybių priimti teisės aktai yra galiojantys, kas nuo pat pirmųjų žingsnių apsunkina Reguliavimo naštos vertinimą. Pagal TPI savivaldybių institucijų norminiai teisės aktai, savivaldybės įmonių, viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė yra savivaldybė, valdymo organų priimti norminiai teisės aktai, yra teisės aktų registro objektai ir ne vėliau kaip kitą darbo dieną po pasirašymo turi būti įregistruojami ir paskelbiami TAR (TPI 6 str. 2 d. 16, 17 p., 19 str. 2 d.). Norminis teisės aktas įsigalioja kitą dieną po oficialaus paskelbimo TAR, jeigu pačiame teisės akte nenumatyta vėlesnė įsigaliojimo data, išskyrus atvejus, kurie taikomi teritorijų planavimo dokumentų skelbimui (TPI 19 str. 3 d.). Pagal Konstitucijos 7 str. 2 d. ir TPI reikalavimus, TAR turi būti paskelbti visi galiojantys savivaldybių institucijų norminiai teisės aktai, kurie pagal TPI yra teisės aktų registro objektai. Savivaldybių institucijoms buvo nurodyta¹⁹ iki 2014 m. liepos 31 d. pateikti TAR galiojančius savivaldybių institucijų norminius teisės aktus. Visos suvestinės teisės aktų redakcijos TAR turėjo būti paskelbtos iki 2016 m. balandžio 30 d. (TPI 26 str. 6 d.).

Nustatyta, kad vertinamos savivaldybės ne visada laikosi TPI reikalavimų dėl teisės aktų paskelbimo TAR: (i) norminis teisės aktas paskelbiamas tik savivaldybės internetinėje svetainėje, o TAR nepaskelbiamas; (ii) TAR nepaskelbiami TAR paskelbto norminio teisės akto pakeitimai; (iii) TAR skelbiami pakeitimai norminio teisės akto, kuris nėra paskelbtas TAR; (iv) TAR skelbiami galiojantys teisės aktai, kurie yra pasenę ir faktiškai nebetaikomi.

Ataskaitoje nebuvo analizuojami vertinamų savivaldybių institucijų priimti TAR nepaskelbti norminiai teisės aktai, nes jie nelaikytini galiojančiais. Dėl šios priežasties šioje Ataskaitoje nebuvo vertintas Tarybos 2012 m. gruodžio 13 d. sprendimas Nr. 190 „Dėl Leidimų teikti pramoginių įrenginių paslaugas Visagino savivaldybės viešosiose vietose išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“²⁰.

Paslaugų verslo subjektams teikimas

Pagal ANM įstatymą Administracinę naštą mažina technologijų ir elektroninių paslaugų plėtojimo priemonės bei išsamios informacijos apie informacinius įpareigojimus pateikimas. Įstatymai nustato savivaldybių teikiamų administracinių paslaugų ir viešųjų paslaugų aprašymo ir paskelbimo reikalavimus. Administracines ar viešąsias paslaugas teikiantis subjektas turi (VAI 15 str. 2, 3 d., 16 str. 3, 4 d.):

- sudaryti savo teikiamų paslaugų sąrašą;
- patvirtinti paslaugų teikimo aprašymus, vadovaudamasis vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka ir kitais teisės aktais, reguliuojančiais šių paslaugų teikimą;

¹⁹ TPI 26 str.

²⁰ <http://www.visaginas.lt>

- atnaujinti paslaugų teikimo aprašymus kartą per 3 mėnesius, atsižvelgiant į viešojo administravimo subjekto veiklos ir teisės aktų, reguliuojančių šių paslaugų teikimą, pakeitimus;
- patvirtintus paslaugų teikimo aprašymus paskelbti Viešųjų ir administracinių paslaugų stebėsenos ir analizės informacinėje sistemoje (PASIS), taip pat savo interneto svetainėje pateikti nuorodą į šioje sistemoje paskelbtą paslaugos aprašymą.

Paslaugų aprašymas

Visos vertinamos savivaldybės teikiamų paslaugų sąrašus bei paslaugų teikimo aprašymus skelbia savo interneto svetainėse. Tačiau PASIS ir savivaldybių interneto svetainėse pateikiama informacija skiriasi.

Žemiau pateikti galimi ūkio subjektų suklaidinimo atvejai, jeigu informacijos apie Savivaldybės teikiamą paslaugą ieškoma PASIS Lentelė 3.

Lentelė 3. Administracinių paslaugų aprašymai PASIS. Nustatyti dažniausiai pasikartojantys PASIS skelbiamos informacijos neatitikimai Savivaldybės interneto svetainėse skelbiamai informacijai

PASIS neskelbiama kaina arba nenurodoma, kad paslauga nemokama	PASIS nenurodomas paslaugos atlikimo terminas
Leidimas prekiauti alkoholiniais gėrimais kurortinio, poilsio ir turizmo sezonų metu	Leidimas įvežti, įsigyti, laikyti, veisti ar parduoti pavojingus šunis
Leidimas įvežti, įsigyti, laikyti, veisti ar parduoti pavojingus šunis	Leidimas įrengti išorinę reklamą
Leidimas įrengti išorinę reklamą	LP iš (nuo) LPI, specializuotų transporto priemonių ar jų priekabų
LP iš (nuo) LPI, specializuotų transporto priemonių ar jų priekabų	

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

PASIS tvarkytojas (Vidaus reikalų ministerija) turi įvertinti duomenų teikėjų PASIS pateiktų duomenų apie paslaugas teisingumą, tikslumą, išsamumą, užtikrinti neteisingų, netikslų ir neišsamių duomenų taisymą²¹. Nustatyti informacijos PASIS skelbiamuose paslaugų aprašymuose netikslumai leidžia daryti išvadą, kad PASIS neužtikrina tinkamos informacijos apie savivaldybių teikiamas administracines paslaugas pateikimo visuomenei, nes Savivaldybė ir PASIS tvarkytojas nebendradarbiauja. Ši Vertinimo išvada iš esmės atitinka Valstybės kontrolės 2017 m. rugsėjo 29 d. valstybinio audito „Ar pasirengta priimti sprendimus dėl administracinių ir viešųjų paslaugų teikimo pertvarkos“ ataskaitoje Nr. VA-2017-P-40-2-17²² pateiktas išvadas dėl PASIS netinkamo funkcionavimo, o rekomenduojami PASIS pokyčiai iki šiol neįgyvendinti.

Prie paslaugų aprašymų pridedamos paslaugų inicijavimo formos duomenų įrašymui vertinamose savivaldybėse struktūruotos ne visais atvejais. Iš Savivaldybės interneto svetainėje skelbiamų ir šios Ataskaitos I - II dalyse nagrinėjamų leidimų, Savivaldybėje duomenų įrašymui visiškai nestruktūruotos 3 prašymų formos (leidimams teikti paslaugas renginio metu, teikti paslaugas pramoginiams įrenginiais, organizuoti renginį).

Paslaugų užsakymas ir teikimas elektroniniu būdu

Savivaldybė savo interneto svetainėje²³ skelbia elektroniniu būdu užsakomų administracinių paslaugų sąrašą. Elektroniniu būdu negalima užsakyti visų rūšių leidimų prekiauti (teikti

²¹ Viešųjų ir administracinių paslaugų stebėsenos ir analizės informacinės sistemos nuostatai, patvirtinti Vidaus reikalų ministro 2016 m. balandžio 8 d. Nr. įsakymu 1V-272

²² www.vkontrole.lt

²³ <http://www.visaginas.lt/paslaugos/345#c-30>

paslaugas) viešosiose vietose, taip pat leidimų žemės kasinėjimo darbams, leidimų įsigyti laikyti, veisti, dresuoti pavojingus šunis ir jais prekiauti.

Nuo 2019 m. lapkričio 1 d. įsigalios Viešojo administravimo įstatymo pakeitimai²⁴, pagal kuriuos viešojo administravimo subjektas, teikdamas administracinę paslaugą ir priėmęs sprendimą dėl licencijos, ar leidimo, reikalingo tam tikrai ūkinei veiklai pradėti ar vykdyti, išdavimo, duomenis privalo įrašyti į LIS. Įstatymas nustato terminus, per kuriuos duomenys turi būti įrašyti į LIS. Vadinasi, verslo subjektas turės galimybę gauti duomenis apie savivaldybių išduodamus leidimus elektroniniu būdu.

Lentelė 4 analizė rodo, kad Savivaldybės institucijos savo teisės aktais leidimų prekiauti (teikti paslaugas) viešojoje vietoje išdavimui nėra nustačiusios termino, per kurį turi priimti sprendimą. Tai ydinga Savivaldybės teisėkūros praktika, nes sudaro prielaidas neoperatyviam sprendimų priėmimui. Neproporcingi leidimų išdavimo terminai turėtų būti sutrumpinti, pvz. Vilniuje leidimas įrengti tipinio dydžio ir turinio laikinąją nekilnojamojo turto reklamą išduodamas iš karto po paslaugos užsakymo ir vietinės rinkliavos sumokėjimo ir ne vėliau kaip per 5 d. d., jei objektas, ant kurio įrengiama išorinė reklama, yra Kultūros paveldo vietovėje ar teritorijoje).

Lentelė 4. Savivaldybės teisės aktais nustatyti leidimų išdavimo terminai

Nr.	Leidimas	Leidimo/ licencijos išdavimo terminas (d. d.)	Leidimo išdavimo terminas ²⁵
1.	Prekiauti iš (nuo) LPI	Nenustatytas	-
2.	Prekiauti iš a/m ar priekabų	Nenustatytas	-
3.	Prekiauti iš kioskų, paviljonuose	Nenustatytas	-
4.	Prekiauti lauko kavinėje	Nenustatytas	-
5.	Teikti nuomos (dviračių, riedučių, kt.), buitės (fotografavimo, piešimo, kt.), nesudėtingų atrakcionų paslaugas	Nenustatytas	-
6.	Organizuoti renginius	7	-
7.	Teikti paslaugas pramoginiams įrenginiais	20 ²⁶	-
8.	Įrengti tipinio dydžio ir turinio išorinę reklamą	10	Neproporcingas
9.	Leidimas atlikti žemės kasinėjimo darbus Visagino savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje	3	-
10.	Saugotinių medžių ir krūmų, augančių ne miško žemėje, kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams	20	-
11.	Važiuoti didžiagabarėmis ir (ar) sunkiasvorėmis transporto priemonėmis	5	-
12.	Įsigyti, laikyti, veisti, dresuoti pavojingus šunis ir jais prekiauti.	20	Neproporcingas

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

1. KURTI EKONOMINĘ APLINKĄ, PALANKIĄ PRAMONEI, VERSLUI, TURIZMUI, INVESTICIJOMS IR ŽINIŲ EKONOMIKAI PLĖTOTI

Šio Savivaldybės strateginio veiklos plano strateginio tikslo (toliau – strateginis tikslas) įgyvendinimas yra susijęs su Ataskaitoje analizuojamomis Savivaldybės politikos sritimis: (i) prekyba (paslaugų teikimas) viešosiose vietose; (ii) reklama; (iii) transportas, (iv) renginių organizavimas ir (v) tvarkos ir švaros reikalavimai.

²⁴ 2019 m. gegužės 16 d. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr.VIII-1234 papildymo 15 (prim.) straipsniu įstatymas Nr.XIII-2123

²⁵ Projekto ekspertų lyginamasis vertinimas.

²⁶ Terminas nurodytas TAR nepaskelbtame, negaliojančiame Tarybos 2012 m. gruodžio 13 d. sprendime Nr. 190 „Dėl Leidimų teikti pramoginių įrenginių paslaugas Visagino savivaldybės viešosiose vietose išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

1.1. Prekybos (paslaugų teikimo) viešosiose vietose

Šiame skyriuje analizuojami Savivaldybės nustatyti įpareigojimai verslui Prekybos ir paslaugų teikimo Visagino savivaldybės teritorijos viešosiose vietose taisyklėse ir kituose Savivaldybės teisės aktuose.

(i) Savivaldybės nustatytų įpareigojimų verslui analizė

Prekybos ir kitų paslaugų teikimo tvarkos savivaldybių ar jų valdomų įmonių administruojamose turgavietėse ir viešose vietose nustatymas yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Su mažmeninės prekybos veikla susijusius klausimus, verslo subjektų, teikiančių vartotojams prekes ar paslaugas, vartotojų atitinkamas teises bei pareigas nustato įvairių įstatymų normos: Civilinis kodeksas, Produktų saugos įstatymas, Vartotojų teisių apsaugos įstatymas, Paslaugų įstatymas, kt. Bendruosius mažmeninės prekybos reikalavimus nustato Mažmeninės prekybos taisyklės. Minėtose taisyklėse nurodyti bendrieji mažmeninės prekybos reikalavimai pakartoja atitinkamų specialiųjų teisės aktų nustatytus reikalavimus (pvz., prekių saugos, tvarkymo, ženklinimo, apskaitos, reklamos, reikalavimų prekybos įrangai, patalpoms, vartotojų teisių užtikrinimo, kt.).

Mažmeninės prekybos taisyklėse savivaldybių atžvilgiu nurodyta tik tai, kad savivaldybės institucijos nustato viešąsias vietas, kuriose galima prekyba naudotomis prekėmis (10 p.), pagal kompetenciją prižiūri kaip laikomasi šių Taisyklių reikalavimų (31 p.).

TAR nėra duomenų apie Mažmeninės prekybos taisyklių 10 p. nurodyto teisės akto, nustatančio prekybos naudotomis prekėmis viešąsias vietas, priėmimą Savivaldybėje.

Tarybos patvirtintose PVV taisyklėse nurodyta, kad asmenys prekybą viešosiose vietose gali pradėti ir (arba) vykdyti Tarybos nustatytose vietose tik gavę Administracijos direktoriaus išduotą leidimą prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose.

Ūkio subjekto pareigos yra nurodytos Paveikslas 7.

Paveikslas 7. Ūkio subjekto pareigos prieš gaunant leidimą ir jį gavus

1. Reikalavimai projektams	2. Leidimo išdavimas	3.1. Reikalavimai prekybos vietai	3.2. Išorinės reklamos įrengimas	3.3. Veiklos pabaiga
LPI, kioskų, paviljonų, prekybai įrengtų specializuotų transporto priemonių, lauko kavinų projektai turi būti parengti ir patvirtinti (suderinti) Administracijos nustatyta tvarka	- Prašymo išduoti leidimą pateikimas - Vietinės rinkliavos sumokėjimas	- LPI, kioskai, paviljonai, prekybai įrengtos specializuotos transporto priemonės, lauko kavinės - įrengiami prekybos (paslaugų teikimo) vietos plane (scheme) nurodytoje vietoje - Prekiauti iš automobilių ar jų priekabų leidžiama vietose, kurių sąrašai patvirtinti Tarybos sprendimu - Prekybos įranga (stalas, skėtis) turi būti nedidelė, mobili, lengvai montuojamų konstrukcijų, užimanti iki 4 kv. m. plotą - Prekybos įrenginiai turi būti švarūs, tvarkingi ir estetiški; - Kai prekiaujama iš kiosko, paviljone, turi būti sudaroma sutartis su atliekas tvarkančia įmone - Prekybos vietoje privalo būti nurodyta: juridinio asmens pavadinimas arba fizinio asmens vardas, pavardė ir individualios veiklos vykdymo pažymos arba verslo liudijimo numeris	Įrengiama vadovaujantis Tarybos patvirtintomis išorinės reklamos įrengimo taisyklėmis	Pasibaigus leidimo galiojimo laikui, per 14 kalendorinių dienų nuo leidimo pasibaigimo dienos LPI, kioskai, paviljonai, prekybai įrengtos spec. transporto priemonės, lauko kavinės privalo būti pašalinti ir jų naudota teritorija perduota Administracijai

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Pagal VSĮ (6 str. 39 p.) leidimų (licencijų) išdavimas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka yra savivaldybių savarankiškoji funkcija. Tokio leidimo, kurį Savivaldybė savo teisės aktais

įpareigojo gauti ūkio subjektams, norintiems prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose, nenumato joks įstatymas, todėl leidimo išdavimas yra perteklinis įpareigojimas. Prekyba (paslaugų teikimas) yra ūkinė veikla. Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją riboti asmens teisės ir laisvės, taip pat ir ūkinės veiklos laisvę, galima jeigu laikomasi šių sąlygų: tai daroma įstatymu; ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves ir Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; ribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis bei jų esmė; yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo²⁷. Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs, kad kai Konstitucija reikalauja, jog tam tikri santykiai būtų reguliuojami įstatymu, tačiau jie yra reguliuojami poįstatyminiu aktu (nepriklausomai nuo to, ar šiuos santykius koku nors aspektu reguliuoja dar ir įstatymas, su kuriame nustatytu teisiniu reguliavimu konkuruoja poįstatyminiame akte nustatytas teisinis reguliavimas, ar joks įstatymas šių santykių apskritai nereguliuoja), gali būti pakankamu pagrindu tokį poįstatyminį teisės aktą pripažinti prieštaraujančiu Konstitucijai²⁸.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra išaiškinęs, kad viešojo administravimo subjektui įstatymų leidėjo priskirta atitinkama funkcija, suteikianti kompetenciją veikti atitinkamoje srityje, negali būti pagrindu nukrypti nuo teisės aktų hierarchijos principo ir poįstatyminiais teisės aktais kurti naujas bendro pobūdžio taisykles, kurios gali būti nustatytos tik įstatymu²⁹. Atsižvelgiant į minėtą reguliavimą darytina išvada, kad Savivaldybės teisės aktuose nustatytas reikalavimas turėti prekybai (paslaugų teikimui) viešosiose vietose išduotą leidimą, neatitinka konstitucinio teisinės valstybės principo, nes tokio įpareigojimo nenumato įstatymai.

Nustatyta, kad Savivaldybėje nėra galiojančių teisės aktų, kurie numatyti PVV taisyklėse.

Savivaldybės institucijos nėra nustačiusios ir paskelbusios konkrečių viešųjų vietų, kuriose galima prekyba (paslaugų teikimas) atitinkamais PVV taisyklėse numatytais būdais. Pagal PVV taisykles LPI, kioskai, paviljonai, specializuotos transporto priemonės, lauko kavinės įrengiamos prekybos (paslaugų teikimo) vietos plane (schemoje) nurodytoje vietoje. Nustatyta, kad Savivaldybė vadovaujasi TAR nepaskelbtu ir negaliojančiu teisės aktu³⁰, kuriuo patvirtinta prekybos kioskų išdėstymo schema, o LPI, paviljonų, specializuotų transporto priemonių, lauko kavinių išdėstymo planų (schemų) Savivaldybės institucijos nėra patvirtinusios. Taryba nėra patvirtinusi sąrašų viešųjų vietų, kuriose leidžiama prekiauti (teikti paslaugas) iš specializuotų transporto priemonių ar jų priekabų.

Pagal PVV taisykles LPI, kioskų, paviljonų, specializuotų transporto priemonių, lauko kavinių projektai turi būti parengti ir patvirtinti (suderinti) Administracijos direktoriaus nustatyta tvarka. Tokio teisės akto Savivaldybėje nėra. Pažymėtina ir tai, kad dalis minėtos PVV taisyklių normos vertintina kaip nustatanti ūkio subjektams perteklinius reikalavimus. Reikalavimai prekybos (paslaugų teikimo) vietos įrengimui turėtų būti diferencijuojami atsižvelgiant į prekybos (paslaugų teikimo) būdą. Ekspertų nuomone, prekybai viešosiose vietose iš (nuo) LPI, transporto priemonių ar priekabų reguliuoti prekybos vietos įrengimo prasme pakanka Savivaldybės patvirtintų prekybos vietų planų (schemų), kuriose nustatomos konkrečios prekybos vietos ir jų plotai.

Nei PVV, nei kitame teisės akte nėra nustatyta, kokius dokumentus ūkio subjektas turi pateikti Administracijai kartu su prašymu išduoti leidimą prekiauti (teikti paslaugas) viešojoje vietoje iš (nuo) LPI, automobilių ar jų priekabų, kioskuose ir paviljonuose, lauko kavinėse. Taip pat nėra nustatyti prašymų išsprendimo terminai. Vienu atveju administracinės paslaugos aprašyme³¹

²⁷ Konstitucinio Teismo 2002 m. spalio 18 d., 2002 m. balandžio 9 d., 2003 m. kovo 17 d., 2004 m. sausio 26 d., 2005 m. gegužės 13 d., 2006 m. gegužės 31 d., 2009 m. balandžio 29 d. nutarimai.

²⁸ Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas.

²⁹ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalActSearch> paskelbtas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. liepos 5 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I-6-662/2016.

³⁰ Tarybos 2008 m. gruodžio 18 d. sprendimas Nr. TS-198 „Dėl prekybos kioskų išdėstymo Visagino miesto teritorijoje schemos patvirtinimo“ (2010 m. vasario 11 d. sprendimo Nr. TS-44 redakcija); <http://www.visaginas.lt/teisine-informacija/teises-aktai/147>

³¹ <http://old.visaginas.lt/index.php?1787117230> (2018 m. sausio 25 d. redakcija)

nurodyta, kad leidimas teikti paslaugas pramoginiams įrenginiams išduodamas per 20 d. d., tačiau šis terminas nurodytas vadovaujantis TAR nepaskelbtu ir todėl negaliojančiu teisės aktu³².

Nustatytos teisinio reguliavimo spragos turi būti pašalintos, nes gali sudaryti prielaidas ir sąlygas Savivaldybės tarnautojams kurti ydingą leidimų prekiauti (teikti paslaugas) išdavimo ūkio subjektams praktiką, kelti ūkio subjektams nevienodus ir nepagrįstus reikalavimus, piktnaudžiauti teise priimančiais sprendimus dėl leidimų prekiauti (teikti paslaugas) išdavimo.

Trumpai

Pertekliniai ar griežtesni įpareigojimai	PVV taisyklės ta apimtimi, kuria nustato, kad prekybai (paslaugų teikimui) viešosiose vietose reikalingas leidimas, neatitinka konstitucinio teisinės valstybės principo ir viršija įstatymuose numatytą savivaldybės kompetenciją.
Spragos	- Savivaldybė nėra priėmusi Mažmeninės prekybos taisyklių 10 p. įgyvendinančio teisės akto (nėra priimtas teisės aktas, nustatantis viešąsias vietas, kuriose leidžiama prekyba naudotomis prekėmis). - Savivaldybė nėra suregulavusi leidimų prekiauti (teikti paslaugas) išdavimo tvarkos (nėra nustatyta, kokią informaciją ir dokumentus asmuo turi pateikti; nenustatyti administracinių paslaugų teikimo terminai). - Savivaldybė nėra priėmusi PVV taisyklių 9, 10, 22 p. įgyvendinančių teisės aktų (nepatvirtintos prekybos (paslaugų teikimo) vietų schemas; nepatvirtinti sąrašai viešųjų vietų, kuriose leidžiama prekiauti iš specializuotų transporto priemonių, iš transporto priemonių ar jų priekabų; nepatvirtinta kioskų, paviļjonų, lauko kavinių projektų derinimo Savivaldybėje tvarka).

(ii) Reguliavimo naštos vertinimas

Tikslinės grupės

Prekybos (paslaugų teikimo) viešosiose vietose sritys įpareigojimų tikslinę grupę 2018 m. Savivaldybėje sudarė 95 ūkio subjektai, tačiau dalis tikslinių grupių įeina į kitos tikslinės grupės skaičiavimus, pvz., 2, 3, 4, 6 ir 7 įpareigojimo tikslinės grupės įeina į 1 įpareigojimo tikslinę grupę. Taigi, šios sritys tikslinę grupę Savivaldybėje sudaro ūkio subjektai, turintys gauti leidimą prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose, ir ūkio subjektai, privalantys gauti leidimą prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose renginių metu (Lentelė 5).

Pvz., prekybai lauko kavinėse ir iš automobilio ar jo priekabos reikės skirtingų leidimų, arba tai pačiai veiklai reikia gauti du (abu) ar daugiau skirtingų leidimų (pvz., asmuo, norintis eksploatuoti atrakcionus renginio metu, turi gauti leidimą teikti paslaugas renginio metu ir leidimą teikti paslaugas pramoginiams įrenginiams viešosiose vietose ir (arba) leidimą organizuoti batutų, pripučiamų atrakcionų ir pan. veiklą, ar leidimą teikti nuomos (dviračių, riedučių ir pan.), nesudėtingų atrakcionų, kinkomojo transporto ir kt. paslaugas.

Lentelė 5. Tikslinių grupių dydis pagal įpareigojimus, ūkio subjektų skaičius

Nr.	Įpareigojimas	Tikslinių grupių dydžiai, ūkio subjektų skaičius
1.	Asmuo, norintis prekiauti (teikti paslaugas) iš (nuo) laikinųjų prekybos įrenginių, privalo gauti leidimą prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose	72
2.	Asmuo, norintis prekiauti (teikti paslaugas) iš kioskų ar paviljonuose privalo gauti leidimą prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose	1
3.	Asmuo, norintis prekiauti (teikti paslaugas) iš prekybos įrengtų specializuotų transporto priemonių, iš transporto priemonių ar jų priekabų privalo gauti leidimą prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose	21
4.	Asmuo, norintis prekiauti lauko kavinėse specialiai įrengtose vietose, privalo gauti leidimą prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose	*
5.	Asmuo, norintis prekiauti renginių metu, privalo gauti leidimą prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose	23

³² Tarybos 2012 m. gruodžio 13 d. sprendimas Nr. 190 „Dėl leidimų teikti paslaugas pramoginiams įrenginiams Visagino savivaldybės viešosiose vietose tvarkos aprašo patvirtinimo“

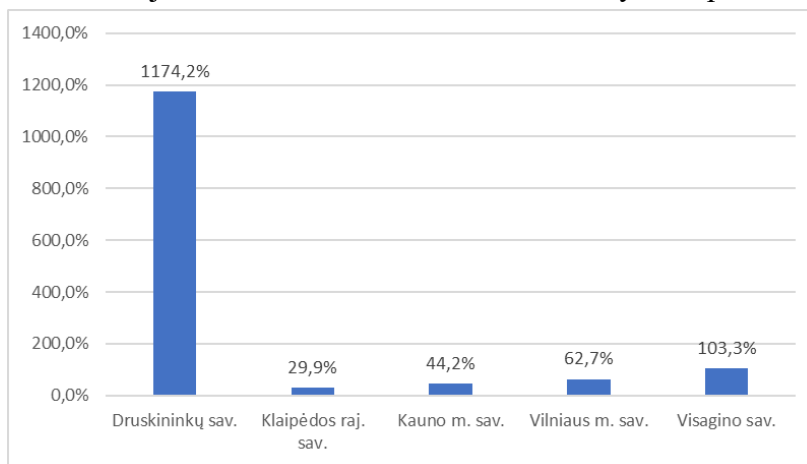
Nr.	Įpareigojimas	Tikslinių grupių dydžiai, ūkio subjektų skaičius
6.	Asmuo, norintis teikti nuomos (dviračių, riedučių, elektromobilių, valčių ir pan.), buities (fotografavimo, piešimo, svėrimo, batų valymo ir pan.), nesudėtingų atrakcionų, kinkomojo transporto ir kt. paslaugas, privalo gauti leidimą prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose	6
7.	Asmenys, gavę leidimus prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose, atsako už atliekų surinkimą ir jų sutvarkymą prekybos vietoje ir 5 metrų zonoje aplink ją	72

**įtraukta į bendrą leidimų prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose skaičių*

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

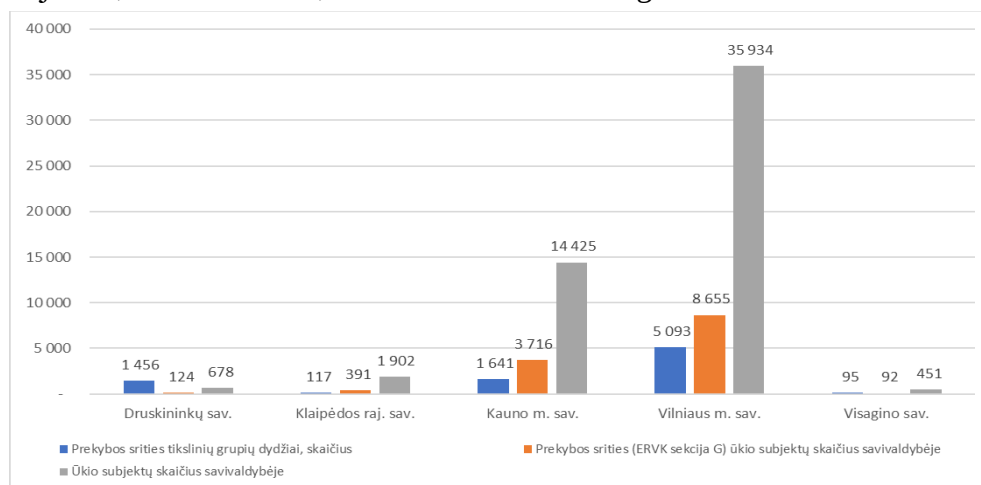
Savivaldybės reguliavimas prekybos viešosiose vietose srityje taikomas tikslinei grupei, kuri 1,04 karto didesnė nei visi Savivaldybėje veikiantys prekybos srities ūkio subjektai (ERVK sekcija G „Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas“) arba sudaro 21,06 proc. palyginus su visų šioje Savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų skaičiumi (Paveikslas 8). Palyginus su kitomis vertinamomis savivaldybėmis tai nedidelės aprėpties reguliavimas pagal ūkio subjektų skaičių (Paveikslas 9).

Paveikslas 8. Prekybos srities tikslinės grupės dydžio, palyginimas su prekybos srityje veikiančiais ūkio subjektai ir su ūkio subjektais bendrai vertinamose savivaldybėse, proc.

Šaltinis: sudaryta autorių pagal Lietuvos statistikos departamento 2018 m. duomenis, 2019 m.

Paveikslas 9. Prekybos srities tikslinės grupės dydžio palyginimas su ūkio subjektais bendrai (2018 m. duomenys) ir prekybos srityje veikiančiais ūkio subjektais (2017 m.), Druskininkų sav., Klaipėdos raj. sav., Kauno m. sav., Vilniaus m. sav. ir Visagino sav.

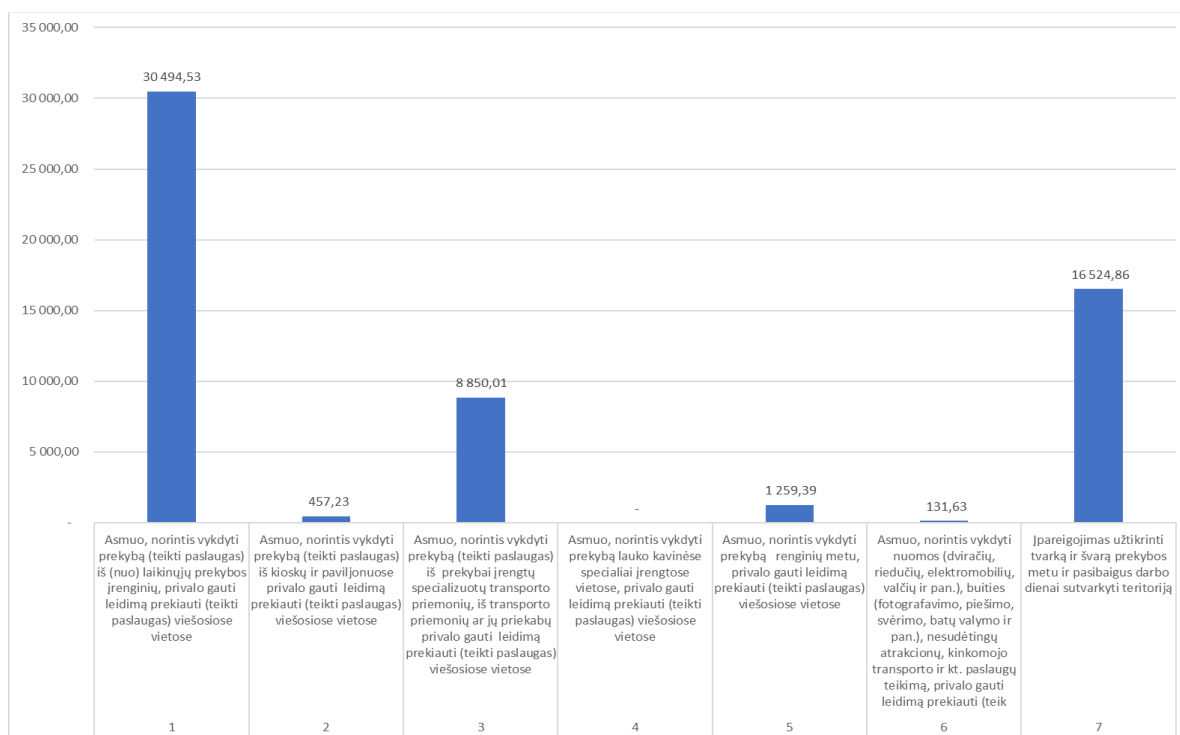

Šaltinis: sudaryta autorių pagal Lietuvos statistikos departamento 2018 m. duomenis, 2019 m.

Reguliavimo našta

Prekybos srities įpareigojimų sukeliama Reguliavimo našta sudarė 57 717,66 Eur visai tikslinei grupei iš jų 131,63 Eur Administracinės naštos išlaidų ir 57 586,03 Eur Prisitaikymo išlaidų, arba 2 038,25 Eur tipiniam ūkio subjektui, iš jų 21,94 Eur Administracinės naštos išlaidos ir 2 016,32 Eur Prisitaikymo išlaidų. Didžiausią Reguliavimo naštą sukelia įpareigojimas gauti leidimą prekiauti (teikti paslaugas) iš (nuo) LPI viešosiose vietose (30 494,53 Eur visai tikslinei grupei arba 423,54 Eur tipiniam ūkio subjektui) (Paveikslas 10).

Paveikslas 10. Reguliavimo našta pagal prekybos srities įpareigojimus, Eur

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

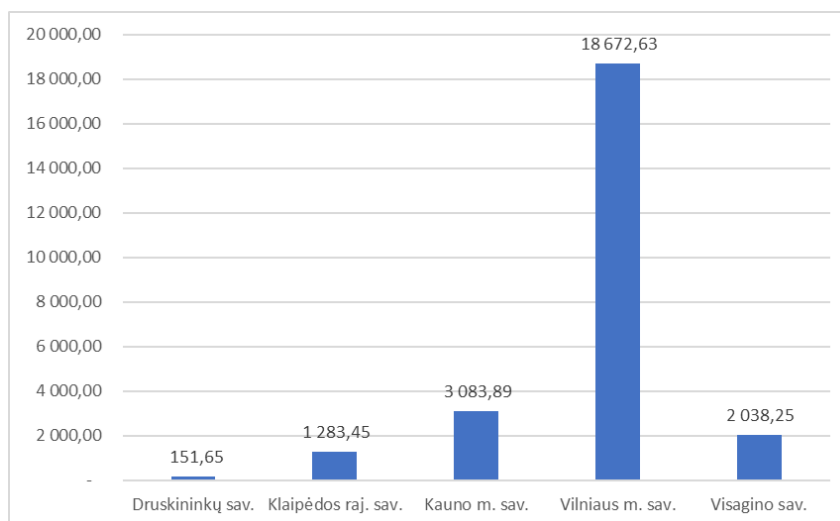
Tokią su šiuo įpareigojimu susijusią Reguliavimo naštą pirmiausia lemia tikslinės grupės dydis – 72 ūkio subjektai. Pažymėtina, kad daugiau nei pusė (39) leidimų gavėjų šioje grupėje yra prekiautojai savo soduose užauginta produkcija (vaisiais, daržovėmis, gėlėmis) vasaros sezono metu. Tokio pobūdžio prekybai pakaktų nustatyti leistinas vietas, kaip tai daroma, pvz., kaip Vilniaus miesto savivaldybėje. Savivaldybėje 2018 m. nebuvo išduota leidimų teikti paslaugas pramoginiams įrenginiams viešosiose vietose renginių metu, taip pat leidimų teikti nuomos (dviračių, riedučių, elektromobilių, valčių ir pan.), buities (fotografavimo, piešimo, svėrimo, batų valymo ir pan.), nesudėtingų atrakcionų, kinkomojo transporto ir kt. paslaugas.

Didžiausią Reguliavimo naštą tipiniam ūkio subjektui pagal įpareigojimą gauti leidimą prekiauti ar teikti paslaugas ir pagal įpareigojimą gauti leidimą prekiauti renginių metu sukelia reikalavimas parengti, suderinti su Savivaldybės administracija ir kartu su prašymu pateikti laikinųjų prekybos įrenginių projektą – 269,57 Eur, iš jų 224,64 Eur išlaidos darbuotojams (sugaištamos 4 darbo dienos šio reikalavimo įgyvendinimui).

Palyginus Reguliavimo naštą vertinamose savivaldybėse didžiausias skirtumas nustatytas įgyvendinant įpareigojimą parengti ir suderinti LPI, kioskų, paviljonų, prekybai įrengtų specializuotų transporto priemonių, lauko kavių projektus. Įgyvendindamas šiuos reikalavimus ūkio subjektas Visagine patiria vienas mažiausių išlaidų (269,57 Eur), palyginus su kitomis vertinamomis savivaldybėmis (pvz., 2247,64 Eur Vilniaus m. savivaldybėje, 785,47 Eur

Klaipėdos raj. savivaldybėje), nes Visagine šio įpareigojimo įvykdymui Savivaldybėje reikalaujama atlikti mažiau veiksmų.

Paveikslas 11. Prekybos srities Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui vertinamose savivaldybėse, Eur

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Didžiausią Reguliavimo našta sukelia PVV taisyklės (

Lentelė 6).

Lentelė 6. Reguliavimo naštos išlaidos pagal prekybos srities teisės aktus, Eur

Nr.	Teisės akto pavadinimas	Administracinės naštos išlaidos, Eur	Prisitaikymo išlaidos, Eur	Reguliavimo naštos išlaidos, Eur
1.	Visagino savivaldybės tarybos 2013 m. birželio 27 d. sprendimas Nr. TS- 96 “Dėl prekybos ir paslaugų teikimo Visagino savivaldybės teritorijos viešosiose vietose taisyklių patvirtinimo”	131,63	51 953,37	52 084,99
2.	Visagino savivaldybės tarybos 2016 m. gegužės 26 d. sprendimas Nr. TS-114 „Dėl Visagino savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo”	0	1 652,49	1 652,49
3.	Visagino savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimas Nr. TS-229 "Dėl Visagino savivaldybės teritorijos tvarkymo ir švaros taisyklių patvirtinimo"	0	3 980,18	3 980,18
Iš viso:		131,63	57 586,03	57 717,66

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Detalesni skaičiavimai pateikiami šios Ataskaitos 2 priede skaičiuoklės lape „I. Prekyba“.

1.2. Reklama

Šiame skyriuje yra analizuojami Savivaldybės nustatyti įpareigojimai verslui reklamos srityje, o būtent, Leidimų įrengti išorinę reklamą Visagino savivaldybėje išdavimo tvarkos apraše bei Tipinio dydžio ir turinio išorinės reklamos įrengimo projektų ir šios išorinės reklamos įrengimo reikalavimuose.

(i) Savivaldybės nustatytų įpareigojimų verslui analizė

Reklamos įrengimo ir naudojimo reikalavimus nustato Reklamos įstatymas. Šio įstatymo įgyvendinimo tvarką numato Išorinės reklamos įrengimo taisyklės.

Reklamos įstatymu (12 str.) nustatyta, kad išorinės reklamos įrengimui yra reikalingas leidimas, kurį išduoda savivaldybės vykdomoji institucija, išskyrus šio įstatymo nustatytus atvejus, kai leidimas nereikalingas. Lentelė 7 yra pateikta savivaldybės kompetencijos reklamos srityje analizė.

Lentelė 7. Išorinės reklamos įrengimo teisinio reglamentavimas pagal nacionalinių ir savivaldybės institucijų teisės aktus

Reglamentuojami klausimai	Sritis, kurioje savivaldybės vykdomoji institucija gali priimti teisės aktą
Atvejai, kuriais nereikia leidimo įrengti išorinę reklamą; draudžiama įrengti išorinę reklamą; atvejai, kuriais leidimas neišduodamas; atvejai, kuriais leidimo turėtojas įspėjamas apie galimą leidimų galiojimo panaikinimą; atvejai, kuriais leidimo galiojimas panaikinimas	-
Leidimo išdavimo (rašytinio atsisakymo išduoti leidimą) terminas (ne vėliau kaip per 20 d. d.; įrengiant pagal tipinį projektą ne vėliau kaip per 10 d. d.)	-
Leidimo galiojimo terminas	-
Leidimo išdavimui pateiktini dokumentai	-
Patvirtinti tipinio dydžio ir turinio išorinės reklamos projektus ir įrengimo reikalavimus	+
Leidimo įrengti išorinę reklamą pagal savivaldybės vykdomosios institucijos patvirtintą tipinį projektą išdavimui pateiktinų dokumentų sąrašo nustatymas	+
Išorinės reklamos projekto vertinimo komisijos sudarymas	+
Terminas, kurį vykdomoji institucija gali nustatyti paraiškos išduoti leidimą ir dokumentų pateikimo trūkumams šalinti	+
Leidimo išdavimo būdo nustatymas – per Licencijų informacinę sistemą	-
Terminas per kurį leidimą išduodanti institucija turi išnagrinėti leidimo turėtojo prašymo pakeisti išorinės reklamos spalvinį projektą ir suderinti projektą	-
Terminas per kurį leidimo turėtojas turi pateikti prašymą naujo leidimo išdavimui (jei nori gauti naują leidimą)	-
Leidimo turėtojo pareigos: a) išardyti specialią išorinės reklamos pateikimo priemonę, nukabinti reklamą ir sutvarkyti aplinką, kai pasibaigia leidimo galiojimo terminas ar leidimo galiojimas panaikinamas; b) užtikrinti, kad išorinė reklama būtų tvarkinga, nesugadinta, įrengta pagal leidime nurodytą išorinės reklamos įrengimo projektą	-
Terminai, kuriuos gali nustatyti leidimą išduodančioji institucija leidimo turėtojui išardyti specialią išorinės reklamos pateikimo priemonę, nukabinti reklamą ir sutvarkyti aplinką	+

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Pagrindinė sritis, kurioje Reklamos įstatymas leidžia savivaldybėms nustatyti teisinį reguliavimą – patvirtinti tipinio dydžio ir turinio išorinės reklamos įrengimo projektus ir šios išorinės reklamos įrengimo reikalavimus, taip pat nustatyti sąrašą pateiktinų dokumentų įrengti išorinę reklamą pagal tipinius projektus. Reklaminės veiklos subjektas, norėdamas gauti leidimą įrengti tipinę išorinę reklamą pagal Tipinio dydžio ir turinio išorinės reklamos įrengimo projektą ir šios išorinės reklamos įrengimo reikalavimus, projekto nerengia, pasinaudoja tipiniu projektu.

Savivaldybė pasinaudojo teise patvirtinti tipinio dydžio ir turinio išorinės reklamos įrengimo projektus ir įrengimo reikalavimus³³. Jei ūkio subjektui reikalinga kitos išvaizdos, medžiagų ar kito, netipinio turinio ir formos išorinė reklama, turi būti rengiamas išorinės reklamos projektas ir

³³ Administracijos direktoriaus 2018 m. rugsėjo 20 d. Įsakymas Nr.IV-E-316 „Dėl Tipinio dydžio ir turinio išorinės reklamos įrengimo projektų ir šios išorinės reklamos įrengimo reikalavimų patvirtinimo“

derinamas bendra tvarka, kurią nustato Reklamos įstatymas, Išorinės reklamos įrengimo taisyklės bei Administracijos direktoriaus patvirtintas LĖIR aprašas³⁴.

Didžioji dalis LĖIR aprašo nuostatų yra Išorinės reklamos įrengimo taisyklių normų pakartojimas. Aukštesnės galios teisės aktų nuostatos turi būti taikomos tiesiogiai, neperrašinėjant į savivaldybės institucijų teisės aktus.

Iš LĖIR aprašo (9 p.) nėra aišku, ar išorinės reklamos projekto raštiško suderinimo su Administracijos Architektūros ir teritorijų planavimo bei Švietimo, kultūros, sporto ir valstybinės kalbos kontrolės skyriumi našta nustatyta reklaminės veiklos subjektui, ar šią naštą prisiima Administracija, gavusi reklaminės veiklos subjekto pateiktą projektą. Pagal Išorinės reklamos įrengimo taisyklės reklaminės veiklos subjektas turi pateikti savivaldybės vykdomajai institucijai šiuo teisės aktu nustatyto turinio projektą, tačiau derinimo procedūra nėra numatyta. Darytina išvada, kad LĖIR aprašo 9 p. nesuderintas su aukštesnės galios teisės aktais. Savivaldybė turėtų aiškiai nustatyti vidaus tvarką, kuria Administracijos padaliniai peržiūri reklaminės veiklos subjekto pateiktą projektą.

LLĖIR aprašu (10 p.) nepagrįstai reikalaujama, kad reklaminės veiklos subjektas, kuris reklaminį įrenginį numato įrengti arčiau kaip 30 metrų nuo gatvės bei arčiau kaip 150 metrų nuo kelio ne gyvenvietėje, projektą raštiškai suderintų su Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Viešosios policijos skyriaus Kelių policijos poskyriu. Teisės aktas, numatęs tokį suderinimą, yra netekęs galios³⁵.

LĖIR apraše (7.1.1 p.) nurodant, kokius duomenis pareiškėjas turi nurodyti paraiškoje leidimui gauti, be kita ko, įrašyta, kad reklaminės veiklos subjektas (fizinis asmuo) nurodytų savo asmens kodą. Tai neatitinka įstatymų nustatytų asmens duomenų tvarkymo sąlygų.

Trumpai

Pertekliniai ar griežtesni įpareigojimai	- Leidimų įrengti išorinę reklamą Visagino savivaldybėje išdavimo tvarkos aprašu (10 p.) yra nustatytas perteklinis reikalavimas Reklaminio įrenginio, numatomo įrengti arčiau kaip 30 metrų nuo gatvės bei arčiau kaip 150 metrų nuo kelio ne gyvenvietėje, raštiškai suderinti su Kelių policija. - LĖIR apraše (5.1 p.) reklaminės veiklos subjektui nustatytas perteklinis įpareigojimas paraiškoje leidimui įrengti išorinę reklamą nurodyti asmens kodą.
Nesuderinamumas	LĖIR aprašo 9 p. nesuderintas su aukštesnės galios teisės aktais. Savivaldybė turėtų aiškiai nustatyti vidaus tvarką, kuria Administracijos padaliniai peržiūri reklaminės veiklos subjekto pateiktą projektą.

(ii) Reguliavimo naštos vertinimas

Tikslinės grupės

Reklamos srities tikslinė grupė 2018 m. Savivaldybėje buvo 16 ūkio subjektų. Ši tikslinė grupė nustatyta atskiruose reklamos srities įpareigojimuose (Lentelė 8).

Lentelė 8. Tikslinės grupės pagal reklamos srities įpareigojimą ir leidimus, ūkio subjektų skaičius

Įpareigojimas	Leidimai reklamai	Tikslinės grupės dydis, vnt.
1. Pareiga užtikrinti, kad išorinė reklama bus įrengta pagal patvirtintą reklamos projektą	Leidimai įrengti išorinę reklamą	16

³⁴ Administracijos direktoriaus 2018 m. rugsėjo 19 d. įsakymas Nr. IV-E-313 „Dėl leidimų įrengti išorinę reklamą Visagino savivaldybės teritorijoje išdavimo aprašo tvarkos patvirtinimo“, kuriuo pripažintas netekusiu galios Administracijos direktoriaus 2014 m. gruodžio 8 d. įsakymas Nr. IV-1366 „Dėl leidimų įrengti išorinę reklamą Visagino savivaldybės teritorijoje išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

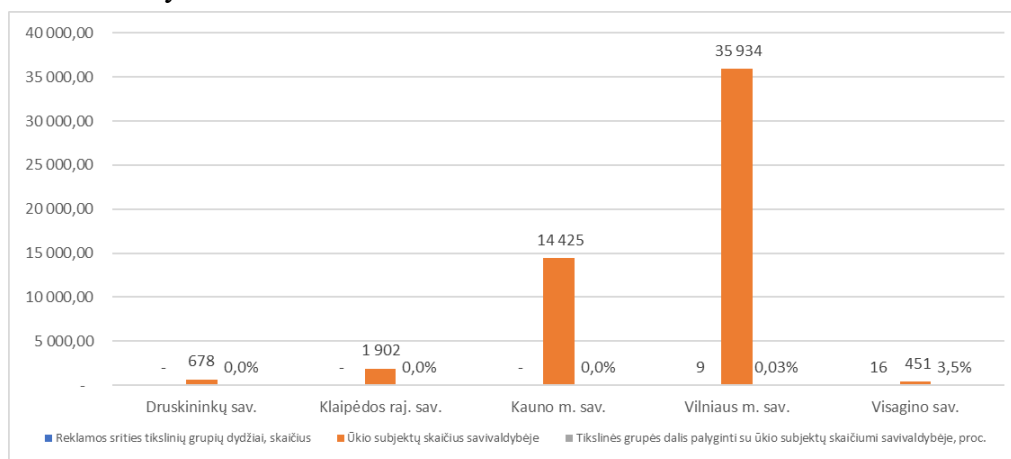
³⁵ Lietuvos policijos generalinio komisaro 2005 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 5-V-671 „Dėl Kelių eismo sąlygų kontrolės tvarkos patvirtinimo“ buvo nustatyta, kad planuojant išorinę reklamą statyti arčiau kaip 30 metrų nuo gatvių bei arčiau kaip 150 metrų nuo kelio ne gyvenvietėje, reikalingas policijos sutikimas. Pagal Lietuvos policijos generalinio komisaro 2018 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 5-V-605 pakeistą Kelių eismo sąlygų kontrolės tvarkos aprašą tokio suderinimo nebereikia.

Įpareigojimas	Leidimai reklamai	Tikslinės grupės dydis, vnt.
2. Jei asmuo renkasi tipinės išorinės reklamos variantą, turi gauti leidimą įrengti tipinę išorinę reklamą		

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Palyginti su Vilniaus miesto savivaldybe, kuri iš vertinamų savivaldybių taip pat pasinaudojo teise patvirtinti tipinio dydžio ir turinio išorinės reklamos įrengimo projektus ir šios išorinės reklamos įrengimo reikalavimus, Savivaldybėje reklamos sritys tikslinė grupė ženkliai mažesnė (16 ūkio subjektų, o Vilniaus miesto savivaldybėje - 9) ir sudaro tik 3,5 proc. visų Savivaldybės ūkio subjektų (Paveikslas 12 **Error! Reference source not found.**). Nors Savivaldybė pagal gyventojų skaičių, ūkio subjektų skaičių bei ekonominį aktyvumą yra žymiai mažesnė nei Vilniaus miesto savivaldybė – ši skirtumą tikslinėse grupėse lemia iš esmės skirtingi įpareigojimai ir skirtinga jų apimtis. Savivaldybės kilmės įpareigojimai išorinės reklamos srityje Visagino savivaldybėje nustatyti visai tipinei išorinei reklamai, o Vilniaus miesto savivaldybėje tik tipinei laikinajai nekilnojamojo turto reklamai, o šio savivaldybės kilmės įpareigojimo įgyvendinimas Vilniuje nėra populiarus (ūkio subjektai renkasi kitą reklamos leidimo gavimo būdą pagal kitą tvarką). Druskininkų, Klaipėdos rajono ir Kauno miesto savivaldybėse nėra nustatyta savivaldybės kilmės įpareigojimų reklamos srityje.

Paveikslas 12. Reklamos sritys tikslinių grupių palyginimas su ūkio subjektų skaičiais vertinamose savivaldybėse

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019

Reguliavimo našta

Reguliavimo našta reklamos srityje yra 11 557,06 Eur visai tikslinei grupei (**Error! Reference source not found.**) arba 722,32 Eur tipiniam ūkio subjektui. Visos išlaidos yra Prisitaikymo išlaidos. Visos išlaidos tenka įpareigojimui gauti leidimą įrengti tipinę išorinę reklamą.

Didžiausias išlaidas, įgyvendinant aukščiau minėtą įpareigojimą, sukelia reikalavimas pateikti nekilnojamojo turto objekto savininko(-ų) sutikimą įrengti tipinę reklamą ant nekilnojamojo turto objekto – 273,70 Eur, o didžiausią išlaidų dalį sudaro išlaidos išorės paslaugoms įsigyti – 200 Eur.

Reguliavimo našta Savivaldybėje yra didesnė nei Vilniaus m. savivaldybėje (Paveikslas 13), nes leidimus įrengti išorinę reklamą pagal tipinius projektus gavo 16 ūkio subjektų, o Vilniuje – 9 ūkio subjektai.

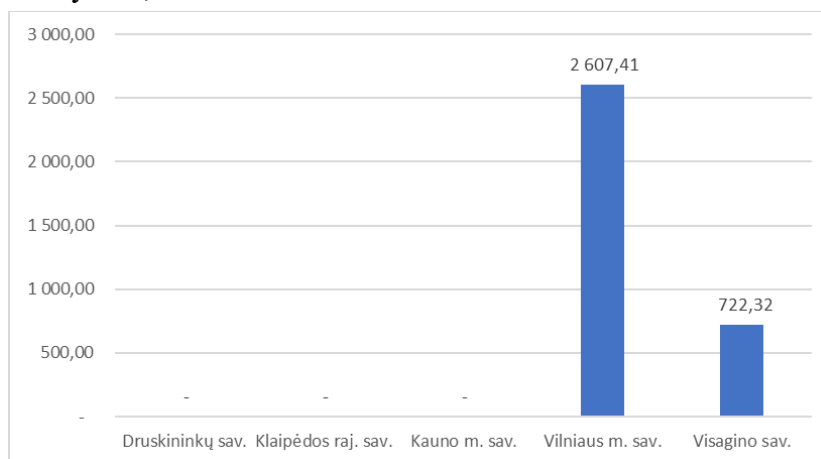
Lentelė 9. Reklamos sritys Reguliavimo našta vertinamose savivaldybėse, Eur

Druskininkų sav.	Klaipėdos raj. sav.	Kauno m. sav.	Vilniaus m. sav.	Visagino sav.
-	-	-	19 906,12	11 557,06

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019

Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui Visagine yra žymiai mažesnė nei Vilniuje dėl paprastesnių reikalavimų.

Paveikslas 13. Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui pagal reklamos srities įpareigojimus vertinamose savivaldybėse, Eur

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019

Visą Reguliavimo našta sukelia 2018 m rugsėjo 20 d. Administracijos direktoriaus įsakymas Nr. IV-316 „Dėl tipinio dydžio ir turinio išorinės reklamos įrengimo projektų ir šios išorinės įrengimo reikalavimų patvirtinimo“. LŪIR aprašas nenumato savivaldybės kilmės įpareigojimų, todėl Reguliavimo naštos nesukelia.

Detalesni skaičiavimai pateikiami šios Ataskaitos 2 priede skaičiuoklės lape „II. Reklama“.

1.3. Transportas

Šiame skyriuje analizuojami Savivaldybės nustatyti įpareigojimai verslui transporto srityje.

(i) Savivaldybės nustatytų įpareigojimų verslui analizė

Keleivių vežimas

VSĮ priskiria keleivių vežimo vietiniais maršrutais organizavimą prie savivaldybių savarankiškųjų funkcijų. Kelių transporto kodeksas nustato, kad savivaldybių institucijos valdo ir organizuoja keleivių vežimą vietinio susisiekimo maršrutais ir lengvaisiais automobiliais taksi. Savivaldybės, kurios teritorijoje keleiviai vežami lengvaisiais automobiliais taksi, Susisiekimo ministerijos nustatyta tvarka išduoda leidimus vežti keleivius lengvaisiais automobiliais taksi, sustabdo leidimo galiojimą ar naikina leidimo galiojimą. Susisiekimo ministro patvirtintos Taksi leidimų išdavimo taisyklės reglamentuoja leidimų vežti keleivius lengvaisiais automobiliais taksi išdavimo, jų galiojimo sustabdymo ir galiojimo panaikinimo tvarką.

Savivaldybė nėra patvirtinusi teisės akto, kuris reguliuotų leidimų vežti keleivius lengvaisiais automobiliais taksi išdavimo tvarką, tačiau tiesiogiai vadovaujasi Susisiekimo ministro patvirtintomis Taksi leidimų išdavimo taisyklėmis.

Nustatyta, kad pagal Savivaldybės internetiniame puslapyje³⁶ paskelbtą administracinės paslaugos teikimo aprašymą Savivaldybė iš vežėjų reikalauja pateikti įmonės registravimo pažymėjimo

³⁶ <http://old.visaginas.lt/index.php?2586602306>

kopiją, nors to nenumato joks teisės aktas. Be to, juridinio asmens registravimo pažymėjimų Registrų centras nebeišduoda nuo 2010 m. sausio 1 d.

(ii) Reguliavimo naštos vertinimas

Tikslinės grupės

Transporto srities įpareigojimų tikslinę grupę 2018 m. Savivaldybėje sudarė 0 ūkio subjektų. Praktikoje šis įpareigojimas netaikomas ūkio subjektams, todėl Reguliavimo našta pagal šios srities reguliavimą yra neskaiciuojama ir laikoma, kad lygi nuliui.

1.4. Renginių organizavimas

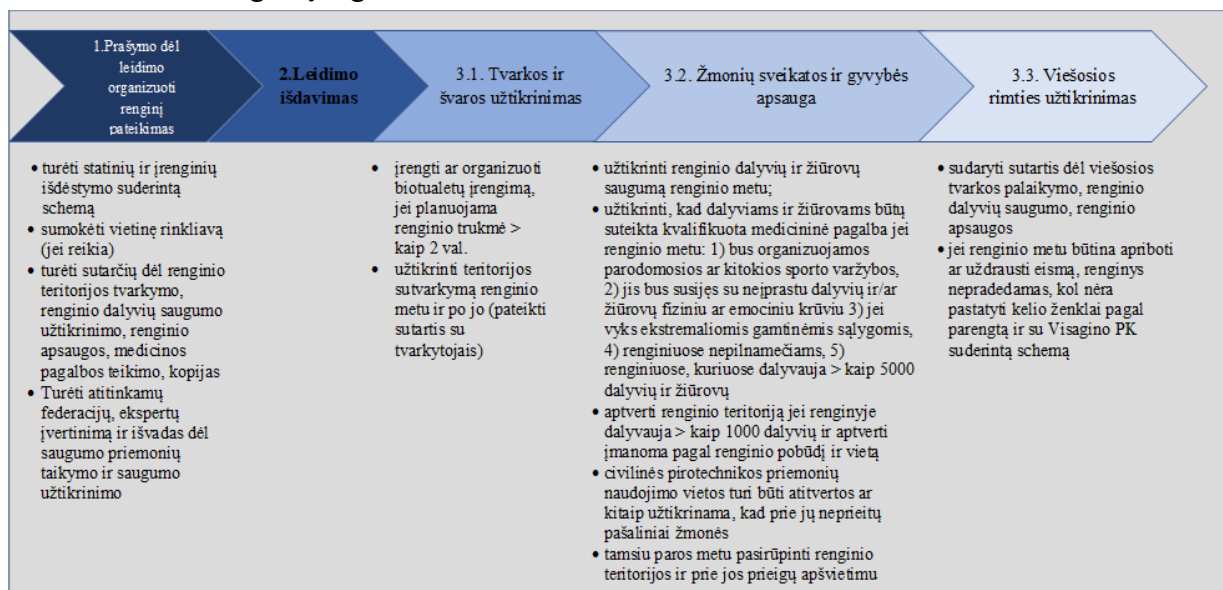
Šiame skyriuje analizuojami Savivaldybės nustatyti įpareigojimai verslui renginių organizavimo srityje, o būtent, Renginių organizavimo Visagino savivaldybės viešosiose vietose taisyklės.

(i) Savivaldybės nustatytų įpareigojimų verslui analizė

Susirinkimų įstatyme nurodyta, kad jis, be kita ko, nereglamentuoja susirinkimų, jeigu renginys yra sporto varžybos, koncertas, pramoginis ar kitas viešasis renginys. Renginių viešosiose vietose, kurie nepatenka į Susirinkimų įstatymo reguliavimo sritį, organizavimo aspektai aukštesnės galios teisės aktais nėra reglamentuojami. Savivaldybės, vykdydamos VSĮ joms priskirtas dalyvavimo ir bendradarbiavimo užtikrinant viešąją tvarką, taip pat švaros ir tvarkos viešose vietose užtikrinimo funkcijas, pagal kompetenciją gali nustatyti renginių, kuriems netaikomas Susirinkimų įstatymas, viešosiose vietose organizavimo tvarką.

Pagal Savivaldybės Renginių organizavimo taisyklės norint Savivaldybėje organizuoti renginį, jo organizatorius privalo turėti Administracijos direktoriaus išduotą leidimą. Reikalavimai renginių organizavimui pateikiami Paveikslas 14.

Paveikslas 14. Renginių organizavimas: reikalavimai

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Renginių organizavimo taisyklėse ūkio subjektams nustatytas perteklinis reikalavimas pateikti kartu su prašymu sutarčių, sudarytų su juridiniais ir fiziniais asmenimis dėl renginio teritorijos tvarkymo, renginio dalyvių saugumo užtikrinimo, renginio apsaugos, medicinos pagalbos teikimo,

kopijas. Pagal šį Savivaldybės teisinį reguliavimą ūkio subjektas tokias sutartis turi sudaryti nežinodamas, ar perkamos paslaugos jam bus reikalingos, nes sutartis turi sudaryti iki prašymo organizuoti renginį pateikimo. Šie reikalavimai laikytini pertekliniais, nepagrįstai didinančias ūkio subjektui Reguliavimo našta.

Taip pat nustatytas perteklinis reikalavimas statinių ir įrenginių išdėstymo schemą (kai ją numatyta parengti) pateikti Administracijai suderintą su Administracijos Architektūros ir teritorijų planavimo, Strateginio planavimo ir investicijų skyriais. Derinimo atitinkamuose Administracijos padaliniuose (kokiuose nenustatyta) veiksmai numatyti ir tais atvejais, jei norima organizuoti renginį miesto žaliuosiuose plotuose arba pageidaujama, kad renginio metu būtų apribotas maršrutinio transporto eismas. Derinimo veiksmus Administracijos struktūriniuose padaliniuose turi atlikti pati Administracija, gavusi pareiškėjo prašymą ir pridėtus dokumentus.

Renginių organizavimo taisyklių 53 p. nustatyta, kad jeigu renginio organizatoriui jau buvo paskirta administracinė nuobauda už padarytus teisės pažeidimus, jam dvejus metus leidimas neišduodamas. Ši nuostata nepagrįsta jokių aukštesnės galios teisės aktu. ANK 40 str. nurodyta, kad jeigu administracinį nusižengimą padaręs asmuo per metus nuo administracinio nurodymo įvykdymo dienos arba nuo dienos, kurią administracinė nuobauda ar administracinio poveikio priemonė baigta vykdyti, padarė tame pačiame šio kodekso straipsnyje numatytą administracinį nusižengimą, laikoma, kad šis nusižengimas padarytas pakartotinai.

Trumpai

Pertekliniai ar griežtesni įpareigojimai	- Sudarytų sutarčių dėl renginio teritorijos tvarkymo, renginio dalyvių saugumo užtikrinimo, renginio apsaugos, medicinos pagalbos teikimo pateikimas Savivaldybei kartu su prašymu išduoti leidimą organizuoti renginį yra perteklinis. - Reikalavimas pateikti Administracijai statinių ir įrenginių išdėstymo schemą, suderintą su Administracijos Architektūros ir teritorijų planavimo, Strateginio planavimo ir investicijų skyriais, perteklinis.
---	---

(ii) Reguliavimo naštos vertinimas

Tikslinės grupės

Renginių organizavimo srities įpareigojimų tikslinę grupę 2018 m. Savivaldybėje sudarė 13 ūkio subjektų (Lentelė 10).

Lentelė 10. Tikslinės grupės dydis pagal renginių organizavimo srities įpareigojimus, ūkio subjektų skaičius

Nr.	Įpareigojimas	Tikslinės grupės dydis, vnt.
1.	Asmuo, norintis organizuoti renginį viešojoje vietoje, privalo iš savivaldybės gauti leidimą organizuoti renginį Visagino viešosiose vietose	13
2.	Jei renginio metu bus organizuojamos parodomosios ir kitokios sporto varžybos, jei jis bus susijęs su neįprastu dalyvių ir/ar žiūrovų fiziniu ar emociniu krūviu, jei renginys vyks ekstremaliomis gamtinėmis sąlygomis, organizatoriai privalo užtikrinti, kad dalyviams ir žiūrovams būtų suteikta kvalifikuota medicinos pagalba.	7
3.	Įpareigojimas organizatoriui, suderinti prašymą su atitinkamu Administracijos padaliniu, organizuojant renginį miesto žaliuosiuose plotuose (parkuose, skveruose), jei rengiant renginį į pėsčiųjų zonas reikia įvažiuoti transporto priemonėmis ar jas statyti šiose zonose ir pageidaujama, kad renginio metu būtų apribotas maršrutinio transporto eismas	1
4.	Norint, kad renginio metu viešąją tvarką užtikrintų policijos pareigūnai, būtina tai suderinti su Visagino policijos komisariatu.	13
5.	Renginių savivaldybės teritorijoje organizatoriai atsako už renginiui skirtos vietos ir 20 metrų zonos aplink ją sutvarkymą	13

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Tai nedidelė tikslinė grupė, nes Savivaldybėje savo buveinę yra registravę pramogų ir renginių srityje veikiantys 33 ūkio subjektai. Palyginti su 451 šioje Savivaldybėje veikiančiu ūkio subjektu, šios srities tikslinė grupė sudaro vos 2,9 proc. (Lentelė 11).

Lentelė 11. Renginių organizavimo srities tikslinių grupių dydžių palyginimas su vertinamose savivaldybėse renginių organizavimo srities ūkio subjektais ir visais ūkio subjektais

	Druskininkų sav.	Klaipėdos raj. sav.	Kauno m. sav.	Vilniaus m. sav.	Visagino sav.
Renginių organizavimo srities tikslinių grupių dydžiai, skaičius	30	3	336	225	13
Renginių organizavimo srities (ERVK sekcija R) ūkio subjektų skaičius savivaldybėje	37	61	614	1 380	33
Ūkio subjektų skaičius savivaldybėje	678	1 902	14 425	35 934	451
Tikslinės grupės ir ūkio subjektų savivaldybėje santykis, proc.	4,4%	0,2%	2,3%	0,6%	2,9%

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Reguliavimo našta

Reguliavimo našta renginių organizavimo srityje sudarė 409 184,43 Eur visai tikslinei grupei (Paveikslas 15) arba 33 033,72Eur tipiniam ūkio subjektui. Visos išlaidos yra Prisitaikymo išlaidos. Pabrėžtina, kad išskirtinai didelės išlaidos šioje srityje yra susijusios su vienu Savivaldybėje kasmet vykstančiu, daugiau nei vienos dienos trukmės ir ūkio subjekto organizuojamu renginiu – „Visagino country“ festivaliu.

Paveikslas 15. Reguliavimo našta pagal renginių organizavimo srities įpareigojimus, Eur

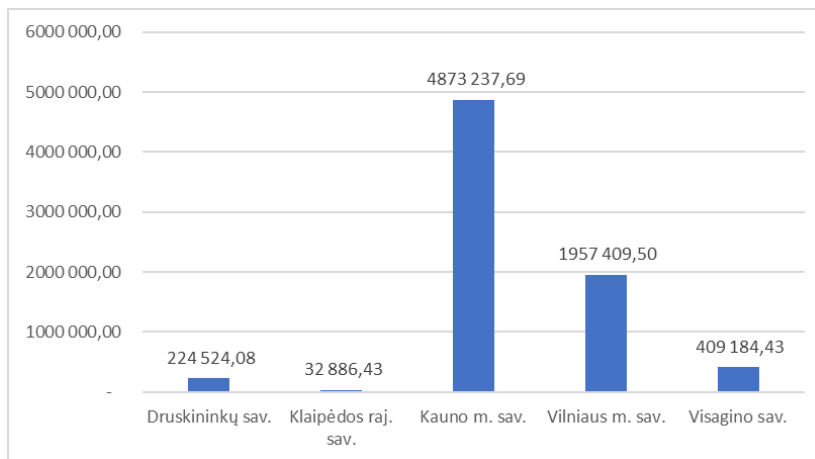
Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Didžiausios išlaidos tenka įpareigojimui, susijusiam su leidimo organizuoti renginį gavimu – 380 811,25 Eur visai tikslinei grupei arba 29 293,17 Eur tipiniam ūkio subjektui. Naštą lemia išlaidos išorės paslaugoms, pvz., sutarčių su juridiniais ar fiziniais asmenimis dėl renginio teritorijos tvarkymo, renginio dalyvių saugumo užtikrinimo, renginio apsaugos, medicinos pagalbos teikimo sudarymas (15 000,00 Eur tipiniam ūkio subjektui), elektros linijos nutiesimui (4 000,00 Eur), saugos priemonių (tvorelių, juostų, įspėjamųjų ir apsauginių plėvelių ir pan.) nuomai (2 000,00 Eur).

Palyginus Reguliavimo naštą su kitomis vertinamomis savivaldybėmis, Savivaldybėje patiriama mažesnė Reguliavimo našta nei Vilniaus ir Kauno m. savivaldybėse, bet dvigubai didesnė nei

Druskininkų savivaldybėje (Paveikslas 16). Šiuos skirtumus lemia didelė Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui, bet santykinai nedidelė tikslinė grupė.

Paveikslas 16. Renginių organizavimo srities Reguliavimo našta vertinamose savivaldybėse, Eur

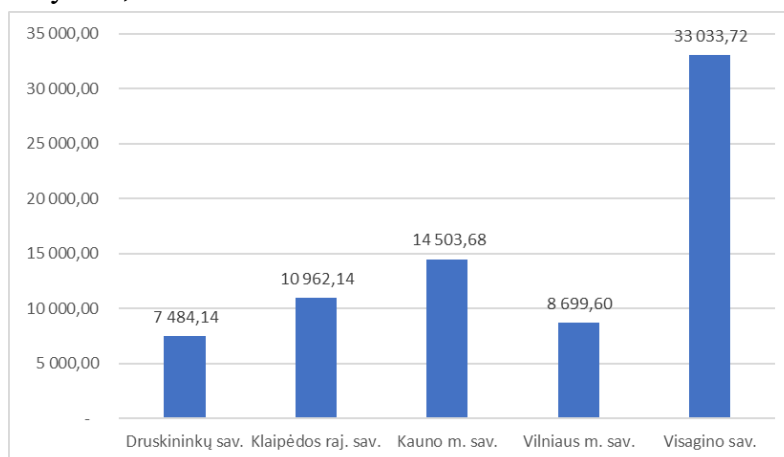

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Palyginus renginių organizavimo srities Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui su kitomis vertinamomis savivaldybėmis, nustatyta, kad Savivaldybėje ši našta yra didžiausia. Jas lemia vienas didelis (apie 10 000 dalyvių, trunka ilgiau nei vieną dieną) muzikos festivalis „Visagino country“ (Paveikslas 17), kurį organizuoja ūkio subjektas. Nustatyta, kad Visagine patiriamos neproporcingai didelės išlaidos derinant eismo apribojimus (derinimas užtrunka 10 d. d., kai Vilniuje – 5 d. d.).

Kitas reikalavimas, lemiantis išskirtinai dideles išlaidas, palyginti su kitomis vertinamomis savivaldybėmis, yra reikalavimas parengti Statinių ir įrenginių išdėstymo (jei numatyta įrengti) schemą ir ją suderinti su Administracijos dviem padaliniais bei Visagino priešgaisrine gelbėjimo valdyba. Šis reikalavimas sukelia 6 202,18 Eur išlaidų tipiniam ūkio subjektui. Iš šių išlaidų 1 000 Eur tipiniam ūkio subjektui kainuoja vietos schemos su elektros prijungimo projektu parengimo paslaugos (Vilniuje šios paslaugos kainuoja 500 Eur, Kaune – 400 Eur) bei elektros linijos privedimui pagal parengtą projektą – 4 000 Eur išlaidų. Savivaldybėje dokumentų derinimas nevyksta elektroniniu būdu.

Paveikslas 17. Renginių organizavimo srities vidutinės Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui vertinamose savivaldybėse, Eur

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Teisės aktų sukeliama Reguliavimo našta nurodyta Lentelė 12.

Lentelė 12. Reguliavimo našta pagal renginių organizavimo srities teisės aktus, Eur

Nr.	Teisės akto pavadinimas	Administracinės naštos išlaidos, Eur	Prisitaikymo išlaidos, Eur	Reguliavimo naštos išlaidos, Eur
1.	Visagino savivaldybės tarybos 2017 m. gegužės 26 d. sprendimas Nr. TS-114 „Dėl Visagino savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo”	-	7 315,68	7 315,68
2.	Visagino savivaldybės tarybos 2008 m. kovo 20 d. sprendimas Nr. TS-49 “Dėl renginių organizavimo Visagino savivaldybės viešosiose vietose taisyklių patvirtinimo”	-	400 243,04	400 243,04
3.	Visagino savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimas Nr. TS-229 "Dėl Visagino savivaldybės teritorijos tvarkymo ir švaros taisyklių patvirtinimo"	-	1 625,71	1 625,71
Iš viso:		-	409 184,43	409 184,43

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Detalesni skaičiavimai pateikiami šios Ataskaitos 2 priede skaičiuoklės lape „VI. Renginių organizavimas“.

1.5. Tvarkos ir švaros reikalavimai

(i) Savivaldybės nustatytų įpareigojimų verslui analizė

VSĮ priskiria sanitarijos ir higienos taisyklių tvirtinimą ir jų laikymosi kontrolės organizavimą bei švaros ir tvarkos viešose vietose užtikrinimą prie savarankiškųjų savivaldybių funkcijų. Įgyvendindama šią kompetenciją Taryba patvirtino Tvarkymo ir švaros taisykles, kurių tikslas – užtikrinti, kad Savivaldybės teritorija būtų tinkamai tvarkoma ir nebūtų pažeidžiamos visuomenės kokybiško gyvenimo sąlygos (Lentelė 13~~Error! Reference source not found.~~).

Lentelė 13. Reikalavimų dubliavimas ir atsakomybė

Tvarkymo ir švaros taisyklių įpareigojimas	Dubliuojantis įpareigojimas	Atsakomybė pagal ANK straipsnį	
Prekyba viešojoje vietoje			
Tvarkymo ir švaros taisyklių 14 p.: Viešojo naudojimo teritorijoje prekiaujantys ar paslaugas teikiantys asmenys privalo turėti leidimą prekiauti ar teikti paslaugas, laikytis Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintų Prekybos ir paslaugų teikimo Visagino savivaldybės teritorijos viešosiose vietose taisyklių.	PVV taisyklių 7 p.: Asmenys prekybą viešosiose vietose gali pradėti ir (arba) vykdyti savivaldybės tarybos nustatytoje vietoje tik gavę Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus išduotą leidimą prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose.	366 str. ³⁷	154 str. ³⁸
Tvarkymo ir švaros taisyklių 26 p.: Asmenys prie nuolatinių ar laikinų prekybos ar paslaugų teikimo vietų	PVV taisyklių 14 p.: Prekybos vietoje privalo būti šiukšlių dėžė.	366 str.	154 str.

³⁷ Administracinių nusižengimų kodekso **366 straipsnis. Tvarkymo ir švaros taisyklių pažeidimas**

1. Savivaldybių tarybų patvirtintų tvarkymo ir švaros taisyklių pažeidimas užtraukia baudą nuo dvidešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų;
2. Šio straipsnio 1 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą nuo vieno šimto keturiasdešimt iki šešių šimtų eurų.

³⁸ Administracinių nusižengimų kodekso **154 straipsnis Prekybos viešosiose vietose taisyklių pažeidimas**

1. Savivaldybių tarybų patvirtintų prekybos viešosiose vietose taisyklių pažeidimas užtraukia baudą nuo šešių iki trisdešimt eurų;
2. Šio straipsnio 1 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą nuo trisdešimt iki aštuoniasdešimt eurų.

Tvarkymo ir švaros taisyklių įpareigojimas	Dubliuojantis įpareigojimas	Atsakomybė pagal ANK straipsnį	
pastato šiukšliadėžes. Už šiukšliadėžių švarą ir tvarką, plovimą, dezinfekavimą ir tinkamą jų išvaizdą yra atsakingi asmenys, kuriems priskirtoje teritorijoje jos pastatytos.			
Tvarkymo ir švaros taisyklių 50 p.: Nuolat ar laikinai prekybos ir viešojo maitinimo paslaugas teikiančių objektų savininkai ir (ar) bendrasavininkiai, nuomininkai privalo užtikrinti, kad jų įstaigų prieigose būtų švara ir tvarka	Atliekų tvarkymo taisyklių 32 p.: asmenys, gavę leidimus vienkartinę ar laikinąją prekybai atsako už atliekų surinkimą ir jų sutvarkymą prekybos vietoje ir 5 m. zonoje aplink ją.	366 str.	367 str. ³⁹
Renginių organizavimas			
Tvarkymo ir švaros taisyklių 57 p.: Renginio organizatoriai privalo užtikrinti tvarkos ir švaros palaikymą renginio metu ir aplinkos sutvarkymą pasibaigus renginiui.	Renginių organizavimo taisyklių 36.3 p.: užtikrinti teritorijos tvarkymą renginio metu ir po jo Atliekų tvarkymo taisyklių 31 p.: Renginių savivaldybės teritorijoje organizatoriai atsako už renginiui skirtos vietos ir 20 m zonos aplink ją sutvarkymą, renginio metu susidariusių atliekų surinkimą ir jų sutvarkymą	366 str.	494 str. ⁴⁰ 367 str.
Triukšmo prevencija			
Tvarkymo ir švaros taisyklių 15 p.: Viešojo maitinimo įstaigų savininkai, renginių organizatoriai, fiziniai ir juridiniai asmenys privalo laikytis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu patvirtintos Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ nustatytų reikalavimų, Savivaldybės tarybos patvirtintų Triukšmo prevencijos Visagino savivaldybės viešosiose vietose taisyklių, kitų teisės aktų, reglamentuojančių gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje naudojamų įrenginių triukšmo lygį, neviršijantį nustatyto triukšmo ribinio dydžio.	Triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių 34 p. Triukšmo šaltinių valdytojai privalo laikytis šių Taisyklių ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. V-555 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2007 „Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 75-2990) nustatytų triukšmo ribinių dydžių, užtikrinti, kad naudojamų įrenginių triukšmo lygis neviršytų nustatytų triukšmo ribinių dydžių vietovei, kurioje naudojami triukšmo šaltiniai.	366 str.	48 str. ⁴¹
Želdynai			
Tvarkymo ir švaros taisyklių 11 p.: Želdiniai, augantys ne miško žemėje, saugomi, prižiūrimi ir tvarkomi vadovaujantis Visagino savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos ir tvarkymo taisyklėmis, patvirtintomis Savivaldybės tarybos sprendimu.	Želdinių taisyklių 24. p.: Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbai turi būti vykdomi turint Visagino savivaldybės administracijos išduotą, išskyrus 25 punkte nurodytus atvejus, leidimą	366 str.	368 str. ⁴²
Žemės kasimo darbai			

³⁹ Administracinių nusižengimų kodekso 367 straipsnis. Savivaldybių tarybų patvirtintų atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimas. 1. Savivaldybių tarybų patvirtintų atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimas. Užtraukia įspėjimą arba baudą nuo dvidešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą nuo vieno šimto iki šešių šimtų eurų.

⁴⁰ Administracinių nusižengimų kodekso 494 straipsnis. Susirinkimų ir kitų renginių organizavimo reikalavimų pažeidimas. 2. Kitų viešosiose vietose vykstančių renginių organizavimo reikalavimų pažeidimas užtraukia baudą nuo trisdešimt iki vieno šimto penkiasdešimt eurų.

⁴¹ Administracinių nusižengimų kodekso 48 straipsnis. Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių triukšmo valdymą, nevykdymas ar pažeidimas.

3. Savivaldybių tarybų patvirtintų triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių nesilaikymas užtraukia baudą nuo aštuoniasdešimt iki trijų šimtų eurų.

4. Šio straipsnio 3 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą nuo trijų šimtų iki šešių šimtų eurų.

⁴² Administracinių nusižengimų kodekso 368 straipsnis. Savivaldybių tarybų patvirtintų želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių pažeidimas. Šių Taisyklių pažeidimas užtraukia įspėjimą arba baudą asmenims nuo keturiolikos iki trisdešimt eurų ir įspėjimą arba baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo šešiasdešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų.

Tvarkymo ir švaros taisyklių įpareigojimas	Dubliuojantis įpareigojimas	Atsakomybė pagal ANK straipsnį	
Tvarkymo ir švaros taisyklių 42 p.: Leidimą fiziniams ir juridiniams asmenims atlikti kasinėjimo darbus Savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje išduoda Savivaldybės administracija.	Žemės darbų vykdymo taisyklių 6 p.: Leidimus fiziniams ir juridiniams asmenims atlikti šiuose nuostatuose numatytus žemės kasinėjimo darbus išduoda Visagino savivaldybės administracijos direktorius pagal pateiktą paraišką.	366 str.	365 str.⁴³
Gyvūnų laikymas			
Tvarkymo ir švaros taisyklių 61 p.: Šunys, katės, kiti gyvūnai, ūkinės paskirties gyvūnai, naminiai, laukiniai paukščiai Savivaldybės teritorijoje laikomi ir jų prižiūra vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymu, Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintomis Gyvūnų laikymo Visagino savivaldybės teritorijoje taisyklėmis, kitais teisės aktais.	Gyvūnų laikymo taisyklių 6 p.: Gyvūnus auginti, laikyti ir prižiūrėti leidžiama tik griežtai laikantis Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo reikalavimų, Gyvūnų laikymo savivaldybių teritorijų gyvenamosiose vietovėse tvarkos aprašo reikalavimų ir Gyvūnų laikymo Visagino savivaldybės teritorijoje taisyklėmis reikalavimų.	366 str.	346 str.⁴⁴

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Lentelė 14 patvirtina, kad Tvarkymo ir švaros taisyklėse ir kituose Savivaldybės teisės aktuose dubliuojami reikalavimai ūkio subjektams. Tai gali turėti įtakos administracinės atsakomybės taikymui. Pvz., už švaros ir tvarkymo reikalavimų, įrašytų į Tvarkymo ir švaros taisykles ir analogiškų iš esmės reikalavimų, įrašytų į PVV taisykles bei kitus teisės aktus (Renginių organizavimo taisykles, Atliekų tvarkymo taisykles) pažeidimą galima administracinę atsakomybę pagal kelis ANK straipsnius. Maksimalus baudos dydis už tvarkymo ir švaros taisyklių pažeidimą (ANK 366 str.) yra beveik 4,5 karto didesnis už prekybos viešosiose vietose taisyklių pažeidimą (ANK 154 str.). Tokiu būdu, Savivaldybė, turėdama galimybę rinktis, kurį ANK straipsnį taikyti pažeidėjui už švaros reikalavimų nesilaikymą pirmenybę gali teikti tam straipsniui, kuris numato didesnę baudos dydį.

Dalis Tvarkymo ir švaros taisyklėse Savivaldybės nustatytų draudimų yra nesusiję su švaros ir aplinkos tvarkymo reikalavimais:

- keisti daugiabučių ir visuomeninių pastatų fasadų ar fasado elementų (balkonų, langų, durų, lodžių) spalvą ir apdailos medžiagą be Savivaldybės administracijos vyriausiojo architekto suderinimo (32.10 p.).
- vykdyti veiklą trikdant gyventojų poilsį ir ramybę leistinas triukšmo normas viršijančiais darbais, išskyrus avarijų likvidavimo ir kitais būtiniais atvejais (32.14 p.).

Tvarkymo ir švaros taisyklės turi atitikti jų paskirtį ir teisinio reguliavimo tikslus, derintis su tikslingumo ir proporcingumo principais, nesudaryti prielaidų vadovaujantis šiuo teisės aktu taikyti administracinę atsakomybę už veikas, kurios nėra susiję su tvarkymo ir švaros reikalavimais. Iš šio teisės akto turi būti pašalintos nuostatos, kurios nepriskirtinos tvarkymo ir švaros reikalavimams arba dubliuoja kitų teisės aktų nustatytus reikalavimus. Atitinkamai turi būti peržiūrėti ir kiti Lentelė 13 nurodyti teisės aktai pašalinant iš jų dubliuojantį teisinį reguliavimą.

Trumpai

Pertekliniai griežtesni įpareigojimai	ar	Dalis Tvarkymo ir švaros taisyklėse įtvirtintų draudimų yra nesusiję su švaros ir aplinkos tvarkymo reikalavimais:
--	-----------	--

⁴³ Administracinių nusižengimų kodekso 365 straipsnis. Savavališkas kasinėjimas bendrojo naudojimo teritorijoje ir teritorijos nesutvarkymas baigus darbus

⁴⁴ ANK 346 str. Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo ir kitų gyvūnų gerovės ir apsaugos, atskirų rūšių gyvūnų ženklinimo ir registravimo reikalavimus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimas

	- keisti daugiabučių ir visuomeninių pastatų fasadų ar fasado elementų (balkonų, langų, durų, lodžių) spalvą ir apdailos medžiagą be Savivaldybės administracijos vyriausiojo architekto suderinimo (32.10 p.). - vykdyti veiklą trikdančią gyventojų poilsį ir ramybę leistas triukšmo normas viršijančiais darbais, išskyrus avarijų likvidavimo ir kitais būtiniais atvejais (32.14 p.).
Teisinio reguliavimo dubliavimas	Tvarkymo ir švaros taisyklių 14, 26, 50, 57, 15, 11, 42, 61 p. reikalavimai dubliuojasi su kituose Savivaldybės teisės aktuose nustatytais reikalavimais.

2. PLĖTOTI SAVIVALDYBĖS INŽINERINĘ, SUSISIEKIMO IR REKREACINĘ INFRASTRUKTŪRĄ, KURTI PALANKIĄ GYVENAMĄJĄ APLINKĄ

Šio Savivaldybės strateginio tikslo įgyvendinimas yra susijęs su Ataskaitoje analizuojamomis Savivaldybės politikos sritimis: (i) žemės darbų vykdymas ir gatvių dangos apsauga; (ii) triukšmo prevencija; (iii) gyvūnų laikymas; (iv) želdynų ir želdinių apsauga. Kiekvienoje iš šių sričių galioja Savivaldybės nustatyti įpareigojimai verslui. Pažymėtina tai, kad Ataskaitos rengimo metu nustatyta, jog atliekų tvarkymas ir šilumos tiekėjų licencijavimas ir investicinių planų derinimas yra nacionalinės kilmės sritis ir toliau šioje ataskaitoje neanalizuojami.

2.1. Žemės darbų vykdymas ir gatvių dangos apsaugos reikalavimai

Šiame skyriuje analizuojami Savivaldybės nustatyti įpareigojimai verslui žemės darbų vykdymo srityje, o būtent, Savivaldybės patvirtintuose Žemės kasinėjimo darbų nuostatuose.

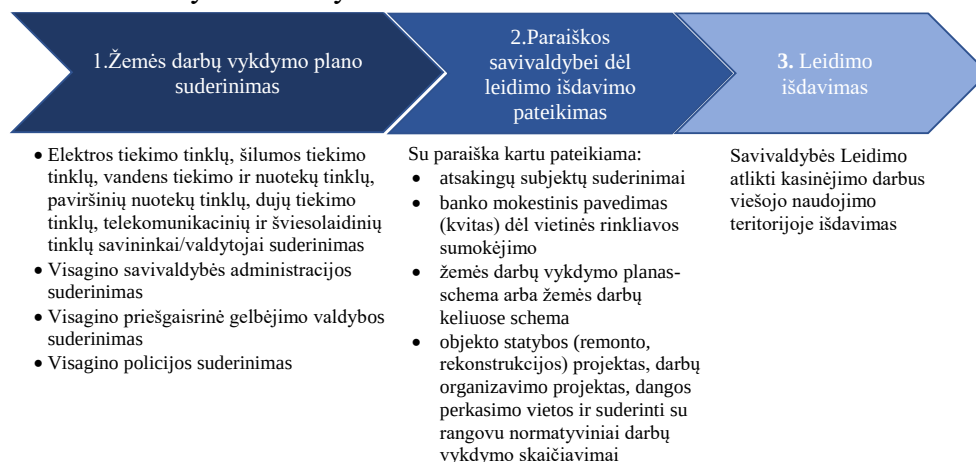
(i) Savivaldybės nustatytų įpareigojimų verslui analizė

VSĮ 6 str. 32 p. priskiria savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūrą, taisymą, tiesimą prie savarankiškųjų savivaldybių funkcijos. Rinkliavų įstatymo 11 str. 1 d. suteikia teisę savivaldybės tarybai savivaldybės teritorijoje nustatyti vietinę rinkliavą už leidimo, atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje (gatvėse, vietinės reikšmės keliuose, aikštėse, žaliuosiuose plotuose), atitverti ją ar jos dalį arba apriboti eismą joje, išdavimą.

Įgyvendindama šią funkciją Taryba patvirtino Žemės kasinėjimo darbų nuostatus, kurie numato, kad žemės kasinėjimo darbai Savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje vykdomi tikrai turint leidimą atlikti žemės kasinėjimo darbus. Leidimus per 3 d. d. nuo paraiškos pateikimo dienos išduoda Administracijos vietinio ūkio valdymo ir statybos skyrius (

Paveikslas 18).

Paveikslas 18. Savivaldybės nustatyta leidimo kasti išdavimo tvarka

Žemės kasimo darbų vykdymą reglamentuoja Statybos įstatymas ir Aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 2 d. įsakymas Nr. D1 - 848 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ patvirtinimo“ (toliau – **Reglamentas**), kurio V skyrius nustato žemės darbų vykdymui keliamus reikalavimus. Reglamente įtvirtintas baigtinis sąrašas reikalavimų, skirtų statytojui (užsakovui) vykdančiam žemės darbus kelio (gatvės) juostoje ar kelio (gatvės) apsaugos zonoje (54 p.):

- statytojui (užsakovui) gauti žemės savininkų (naudotojų, valdytojų) ir kelio (gatvės) savininko (valdytojo) raštiškus sutikimus – vykdant žemės darbus kelio (gatvės) apsaugos zonoje;
- statytojui (užsakovui) gauti kelio (gatvės) savininko (valdytojo) raštišką sutikimą – vykdant žemės darbus kelio (gatvės) juostoje;
- statytojui (užsakovui) suderinti žemės darbus su keliais prižiūrinčiomis įstaigomis – kai žemės darbams vykdyti reikia nustatyti technines eismo reguliavimo priemonės.

Reglamentas numato žemės (gatvės) savininko (t. y. savivaldybės) reikalavimus, kuriuos jis gali kelti išduodamas statytojui rašytinį sutikimą (Paveikslas 19).

Paveikslas 19. Žemės savininko galimi reikalavimai pagal Reglamentą

Žemės savininkas raštiškuose sutikimuose gali reikalauti:

1. iki žemės darbų pradžios užtikrinti normalias eismo sąlygas apylanka (kai darbai vykdomi eismo vietose);
2. žemės darbų atlikimo terminas ir įpareigojimas pranešti apie žemės darbų pradžią prieš 2 dienas iki jų pradžios sutikimą davusiam asmeniui;
3. atstatyti kelio (gatvės) dangą pagal projekto ir normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimus iki nurodytos datos;
4. žemės darbams leidžiami naudoti mechanizmai, įrenginiai ir kita.

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Nustatyta, kad Žemės kasinėjimo darbų nuostatuose, reglamentuojančiuose leidimo atlikti kasinėjimo darbus išdavimą, yra įtvirtinti pertekliniai reikalavimai:

- gauti Savivaldybės suderintą Leidimą kasti. Tokios rūšies dokumento galiojanti Reglamento redakcija nenustato, bet įpareigoja statytoją (užsakovą) gauti žemės (gatvės) savininko raštišką sutikimą.
- Savivaldybė, kaip žemės (gatvės) savininkė, nepagrįstai iš statytojo (užsakovo) reikalauja pateikti atsakingų subjektų išduotus leidimus ar suderinimus, nors tokia kontrolės funkcija Savivaldybei nesuteikta, t. y. žemės kasimo darbų derinimo procese Savivaldybė veikia kaip žemės savininko atstovas, bet ne leidimus išduodanti bei kontrolę vykdančią instituciją.

Interviu su Savivaldybės atstovais metu buvo išsiaiškinta, kad Savivaldybės išduodamas leidimas žemės darbų vykdymui yra prilyginamas Reglamente numatytam raštiškam žemės savininko (naudotojo, valdytojo) ir kelio (gatvės) savininko (valdytojo) sutikimui. Leidimo išdavimo procedūros teisėtumas grindžiamas tuo, kad toks leidimas žemės darbų vykdymui yra įtvirtintas Rinkliavų įstatyme. Toks leidimo išdavimo aiškinimas neatitinka galiojančių įstatymų, nes kai kurie keliai priklauso valstybei, kiti savivaldybei, savivaldybės sutikimo išdavimas gali būti reglamentuojamas nustatant procedūrinės taisyklės, bet ne statybos organizavimo veiklos ribojimus. Be to, šiuo metu statytojui yra nustatyti du besidubliuojantys įpareigojimai, t. y. asmuo iš pradžių privalo gauti Savivaldybės, kaip žemės sklypo savininkės (naudotojos, valdytojos), raštišką sutikimą, o po to vėl kreiptis į Savivaldybę su prašymu gauti Savivaldybės leidimą šioms žemės darbams vykdyti bei privalomai pateikti Savivaldybei jos pačios išduotą raštišką sutikimą.

Reglamento 40.7 p. nustato, kad statytojas prieš žemės darbų vykdymo pradžią veikiančių inžinerinių tinklų bei kitų inžinerinių statinių apsaugos zonose privalo su jų savininkais (naudotojais, valdytojais) suderinti saugos priemonės ir įvykdyti elektros, šilumos tinklų, naftotiekio, dujotiekio, kitų inžinerinių tinklų savininkų (naudotojų), valstybei priklausančių melioracijos statinių valdytojo atstovo nurodymus (šie nurodymai įrašomi į Statybos darbų žurnalą). Šis įpareigojimas ūkio subjektams yra nacionalinio pobūdžio, todėl jis yra privalomas. Kartu pažymėtina, kad joks aukštesnės galios teisės aktas nenumato savivaldybei kompetencijos reikalauti, kad statytojas pateiktų inžinerinius tinklus eksploatuojančių įmonių suderinimus, kadangi suderinimas skirtas užtikrinti inžinerinių tinklų apsaugą pagal Reglamento reikalavimus, bet nėra privalomas, siekiant gauti Leidimą žemės darbams.

Trumpai

Pertekliniai ar griežtesni įpareigojimai	• Nei Statybos įstatymas, nei Kelių įstatymas nenustato statytojui (užsakovui) pareigos gauti savivaldybės administracijos leidimą vykdyti kasinėjimo (žemės) darbus kelio (gatvės) juostoje ar kelio (gatvės) apsaugos zonoje, todėl šis leidimas yra perteklinis ir turi būti panaikintas. • Reikalavimas gauti suderinimą su Priešgaisrine gelbėjimo tarnyba perteklinis, nes tokio įpareigojimo Reglamentas nenumato.
---	--

(ii) Reguliavimo naštos vertinimas

Tikslinės grupės

Žemės darbų vykdymo srities įpareigojimų tikslinę grupę 2018 m. Savivaldybėje sudarė 34 ūkio subjektai (Lentelė 14).

Lentelė 14. Tikslinės grupės dydis pagal žemės darbų vykdymo srities įpareigojimus, ūkio subjektų skaičius

Nr.	Įpareigojimas	Tikslinės grupės dydis, vnt.
1.	Asmuo, norintis atlikti žemės kasinėjimo darbus, privalo gauti savivaldybės leidimą atlikti žemės kasinėjimo darbus	34
2.	Įpareigojimas baigus žemės kasimo darbus atkurti pažeistą dangą statybos darbų vykdymo vietoje ir raštu apie tai informuoti Savivaldybės administraciją	34

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Savivaldybė pasižymi mažiausia tiksline grupe ir santykinai nedidele dalimi, palyginus su ūkio subjektų skaičiumi pagal vertinamas savivaldybes (

Lentelė 15).

Lentelė 15. Žemės kasimo srities tikslinių grupių dydžių palyginimas su ūkio subjektų skaičiumi vertinamose savivaldybėse

	Druskininkų sav.	Klaipėdos raj. sav.	Kauno m. sav.	Vilniaus m. sav.	Visagino sav.
Žemės kasimo srities tikslinių grupių dydžiai, skaičius	85	110	1 397	3 936	34
Ūkio subjektų skaičius savivaldybėje	678	1 902	14 425	35 934	451
Žemės kasimo srities tikslinių grupių dalis bendrame ūkio subjektų skaičiuje pagal vertinamą savivaldybę	12,5%	5,8%	9,7%	11,0%	7,5%

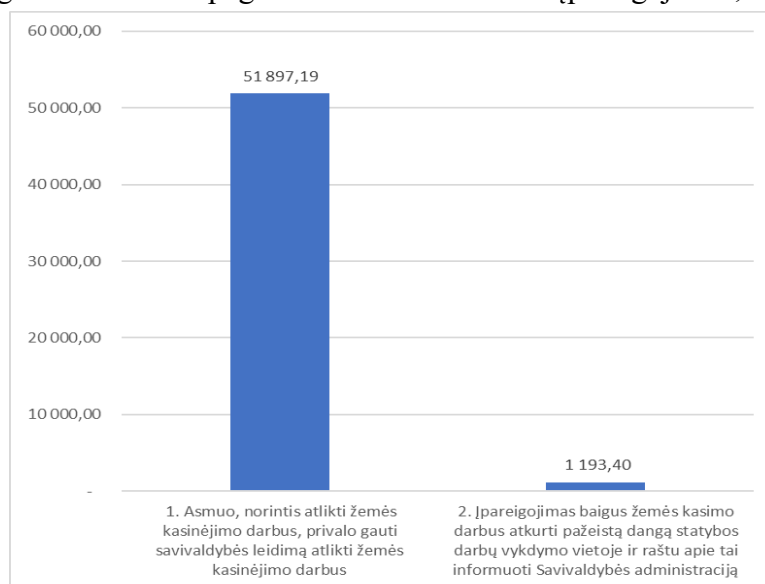
Šaltinis: sudaryta autorių ir Lietuvos statistikos departamento 2018 m. duomenys, 2019 m.

Reguliavimo našta

Reguliavimo našta pagal įpareigojimus žemės kasimo srityje sudarė 53 090,59 Eur visai tikslinei grupei, iš jų 1 193,40 Administracinės naštos išlaidos ir 51 897,19 Eur Prisitaikymo išlaidų, (Paveikslas 20. Reguliavimo našta pagal žemės kasimo srities įpareigojimus, Eur) arba 1 561,49 Eur tipiniam ūkio subjektui, iš jų 35,10 Eur Administracinės naštos išlaidas ir 1 526,39 Eur Prisitaikymo išlaidų.

Didžiausios išlaidos tenka reikalavimų, susijusių su planuojamų darbų suderinimu su inžinerinius tinklus eksploatuojančiomis įmonėmis norint gauti leidimą atlikti žemės kasinėjimo darbus (VĮ „Visagino energija“, Telia). Derinimas ne tik brangiai kainuoja, bet ir ilgai trunka.

Paveikslas 20. Reguliavimo našta pagal žemės kasimo srities įpareigojimus, Eur

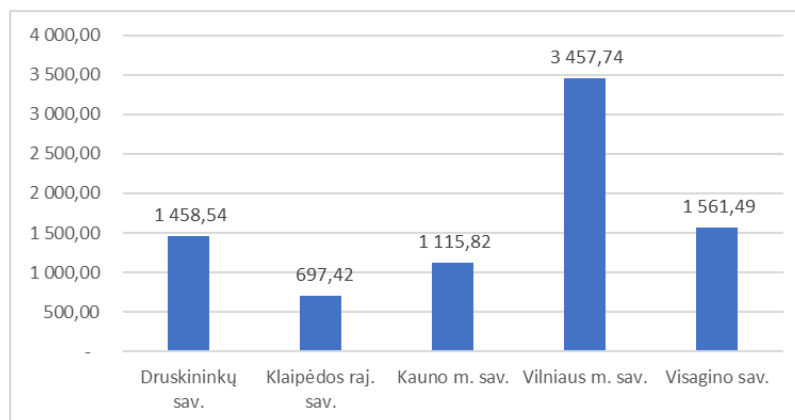

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Didžiausios išlaidos tenka išlaidų išorės paslaugoms kategorijai, daugiausiai projektavimo paslaugoms.

Žemės kasimo darbų srities Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui Savivaldybėje dėl ilgo derinimo ir projektavimo išlaidų beveik 2,2 karto mažesnė nei Vilniaus savivaldybėje, tačiau didesnė nei kitose vertinamose savivaldybėse (Paveikslas 21).

Paveikslas 21. Žemės kasimo Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui vertinamose savivaldybėse, Eur

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Tačiau pagal Reguliavimo naštos absoliučią išraišką Savivaldybėje šios išlaidos mažiausios lyginant su kitomis vertinamomis savivaldybėmis (Paveikslas 22), nes tikslinė grupė yra nedidelė.

Paveikslas 22. Žemės kasimo Reguliavimo našta vertinamose savivaldybėse, Eur

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Visą Reguliavimo naštą sukelia reikalavimai, nustatyti Žemės kasimo darbų nuostatose.

Detalesni skaičiavimai pateikiami šios Ataskaitos 2 priede skaičiuoklės lape „III. Žemės kasinėjimo darbai“.

2.2. Triukšmo prevencija

Šiame skyriuje analizuojami Savivaldybės nustatyti įpareigojimai verslui triukšmo prevencijos srityje, o būtent, Triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklėse.

(i) Savivaldybės nustatytų įpareigojimų verslui analizė

Vadovaujantis Triukšmo valdymo įstatymu savivaldybės įgyvendina savarankiškąją savivaldybių funkciją triukšmo prevencijos srityje. Minėtas įstatymas Savivaldybei suteikia kompetenciją tvirtinti triukšmo savivaldybės teritorijoje rodiklius, triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisykles, aglomeracijų strateginius triukšmo žemėlapius ir triukšmo prevencijos veiksmų planus, triukšmo prevencijos zonas, nustatyti savivaldybės strateginiuose veiklos planuose triukšmo prevencijos ir mažinimo priemones, prižiūrėti kaip įgyvendinamos funkcijos triukšmo valdymo srityje.

Savivaldybė, vykdydama Triukšmo valdymo įstatyme numatytas funkcijas, iš Triukšmo prevencijos tarybos gauna pasiūlymus triukšmo prevencijos klausimais. Savivaldybė šiai institucijai teikia pranešimus apie triukšmo valdymo priemonių įgyvendinimą. Interviu su savivaldybių atstovais metu buvo nustatyta, kad pasiūlymų iš Triukšmo prevencijos tarnybos

savivaldybės sulaukia retai, bendravimas tarp Tarybos ir savivaldybių vyksta tik derinant teisės aktų projektus, tad manytina, kad toks tarpinstitucinis bendradarbiavimas nėra pakankamas.

Viena iš svarbiausių savivaldybėms suteiktų kompetencijos sričių tvirtinti triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklės. Šios taisyklės nekeistos nuo jų patvirtinimo dienos ir yra pasenusios bei neatitinka Triukšmo valdymo įstatymo. Siekdama įgyvendinti Triukšmo prevencijos taisyklėse nurodytus tikslus, Savivaldybė ūkio subjektams nustatė atitinkamus reikalavimus ir draudimus, pvz.:

- draudimas naudoti civilinės pirotechnikos priemonės ne arčiau kaip 75 m. nuo daugiabučių gyvenamųjų namų, mokyklų, ikimokyklinių, gydymo ir reabilitacijos įstaigų, religinių bendruomenių pastatų ir šarvojimo salių yra pasenęs. Įpareigojimas yra perkeltas iš Civilinės pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo 17 str., kurio galiojančioje redakcijoje numatyta, kad civilinės pirotechnikos priemonės galima naudoti ne arčiau kaip 30 m. nuo mokyklų, gydymo ir reabilitacijos įstaigų, kulto, šarvojimo patalpų bei kitose savivaldybės tarybos nustatytose vietose. Todėl Triukšmo prevencijos taisyklėse likęs 75 m. įpareigojimas nustatytas vadovaujantis pasenusia Civilinės pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo 15 str. redakcija.
- Savivaldybė taip pat numato žaidimų, sporto, cirko ir kitų atrakcionų, įrengtų neuždarose patalpose ar atvirose teritorijose veikimo laiką – šios veiklos gali būti vykdomos tik dienos ir vakaro metu, nakties metu gali veikti tik tuo atveju jei grojama muzika ir įrenginiai nekelia triukšmo. Toks Savivaldybės numatytas reguliavimas galimai viršija Savivaldybės kompetenciją.
- Triukšmo prevencijos taisyklių 28, 30.1 p. yra numatyti draudimai naktį viešosiose vietose leisti muziką, garsinę reklamą, groti muzikiniais instrumentais, taip pat naudoti triukšmo šaltinius lauko kavinėse. Triukšmo valdymo įstatymas savivaldybėms kompetenciją nustatyti tokio pobūdžio ūkinės veiklos ribojimus suteikia tik triukšmo prevencijos ir savivaldybių institucijų nustatytose tyliosiose zonose. Vadinasi, Taisyklių 28, 30.1. p. numatyti draudimai viršija Savivaldybės kompetenciją.

Be minėtų nustatytų papildomų įpareigojimų, Savivaldybė įgyvendindama Triukšmo valdymo įstatymo 13 str. 2 d. 4 p. nuostatą, numato leidžiamą statybos darbų pradžios ir pabaigos laiką. Įgyvendindama šią nuostatą⁴⁵, Savivaldybė nustatė, kad leidžiamas statybos pradžios ir pabaigos laikas yra: darbo dienomis nuo 7.00 val. iki 19.00 val., o poilsio ir švenčių dienomis nuo 9.00 val. iki 20.00 val. Siekiant tinkamos laiko ribojimo kontrolės, Triukšmo valdymo įstatymo 14 str. 2 d. įpareigoja triukšmo šaltinių valdytojus, planuojančius statybos, remonto, montavimo darbus gyvenamosiose vietovėse, per 7 kalendorines dienas iki statybos darbų pradžios pateikti pranešimą apie triukšmo šaltinių naudojimo vietą, planuojamą triukšmo lygį, triukšmo per parą trukmę bei triukšmo mažinimo priemones. Triukšmo prevencijos taisyklių 35 p. šį reikalavimą pakartoja. Savivaldybių interviu metu buvo nustatyta, kad pranešimų apie statybos darbų pradžią iš ūkio subjektų gaunama 1 – 2 per metus arba visai negauna. Šis reguliavimas laikytinas nepagrįsta Administracine našta verslui, nes jis dubliuoja pranešimą apie statybos darbų pradžią pagal Statybos įstatymo 14 str. 12 p. Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos ir netaikomas praktikoje. Pagal ANM įstatymo 4 str. 2 p. turi būti patikrinta, ar tas pats informacinis įpareigojimas teikti informaciją nėra nustatytas kelis kartus skirtinguose teisės aktuose.

Trumpai

Pertekliniai griežtesni įpareigojimai	ar	• Draudimas leisti muziką, garsinę reklamą, groti muzikiniais instrumentais gali būti numatytas tik aukštesnės galios teisės aktuose. • Žaidimų, cirko ir kitų atrakcionų, įrengtų neuždarose patalpose ar atvirose teritorijose veikimo laiko ribojimai gali būti nustatyti tik aukštesnės galios teisės aktuose.
--	-----------	--

⁴⁵ Administracijos direktoriaus 2017 m. gegužės 8 d. įsakymas Nr. IV-E-544 „Dėl statybos darbų pradžios ir pabaigos laiko nustatymo, triukšmo šaltinių valdytojų, kurie nėra ūkio subjektai, planinių tikrinimų taisyklių patvirtinimo ir triukšmo kontrolierių skyrimo“

Teisinio reguliavimo dubliavimas	Pranešimai apie statybos darbų pradžią savivaldybėms dubliuoja pranešimus Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai.
Nesuderinamumas	Draudimas naudoti civilinės pirotechnikos priemonės nustatytose tyliosiose viešosiose zonose, tyliosiose gamtos zonose ir ne arčiau kaip 75 m. nuo daugiabučių gyvenamųjų namų yra pasenęs ir neatitinka Civilinės pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo 17 str.

(ii) Reguliavimo naštos vertinimas

Tikslinės grupės

Triukšmo prevencijos srities įpareigojimų tikslinę grupę 2018 m. Savivaldybėje sudarė 14 ūkio subjektų (

Lentelė 16).

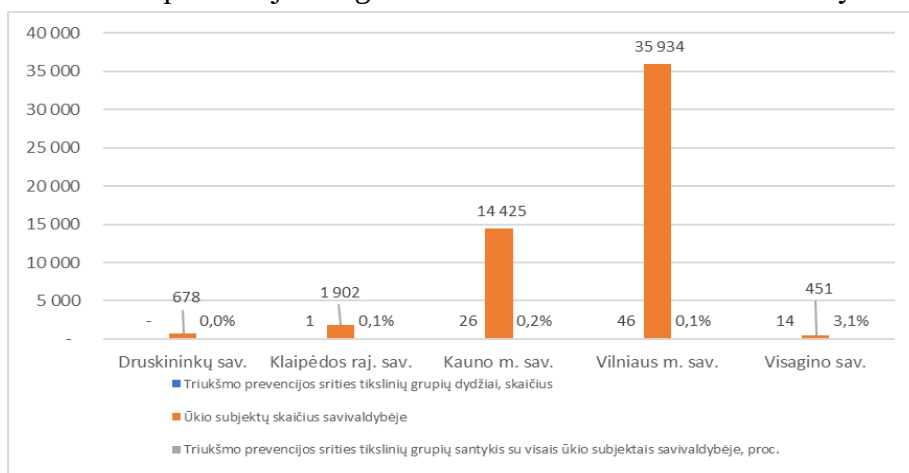
Lentelė 16. Triukšmo prevencijos srities tikslinių grupių dydžiai

Nr.	Įpareigojimas	Tikslinių grupių dydžiai, ūkio subjektų skaičius
1.	Triukšmo šaltinių valdytojai, planuojantys statybos, remonto, montavimo darbus Visagino savivaldybės viešosiose vietose, privalo ne vėliau kaip prieš 7 kalendorines dienas iki šių darbų pradžios pateikti savivaldybės administracijai informaciją apie triukšmo šaltinių naudojimo vietą, planuojamą triukšmo lygį ir trukmę per parą, triukšmo mažinimo priemones.	14
2.	Asmenys privalo laikytis triukšmo prevenciją reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų	14

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Palyginti su kitomis vertinamomis savivaldybėmis tai gana ženkli tikslinė grupė, kuri didesnė yra tik Kauno ir Vilniaus miestų savivaldybėse (Paveikslas 23).

Paveikslas 23. Triukšmo prevencijos Reguliavimo našta vertinamose savivaldybėse, Eur

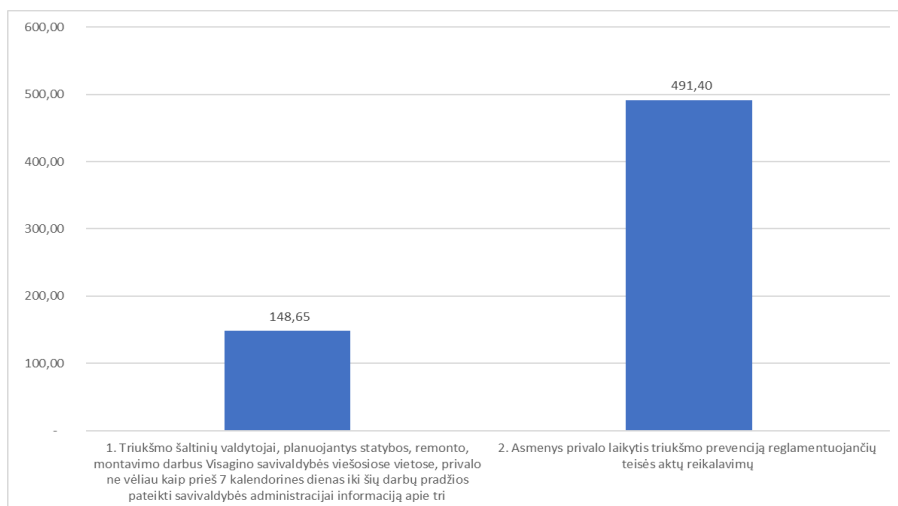

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Reguliavimo našta

Reguliavimo našta pagal įpareigojimą triukšmo prevencijos srityje sudarė 640,05 Eur visai tikslinei grupei ir 45,72 Eur tipiniam ūkio subjektui (Paveikslas 24). Visos Reguliavimo našta yra Prisitaikymo išlaidos.

Paveikslas 24. Reguliavimo našta pagal triukšmo prevencijos srities įpareigojimus, Eur

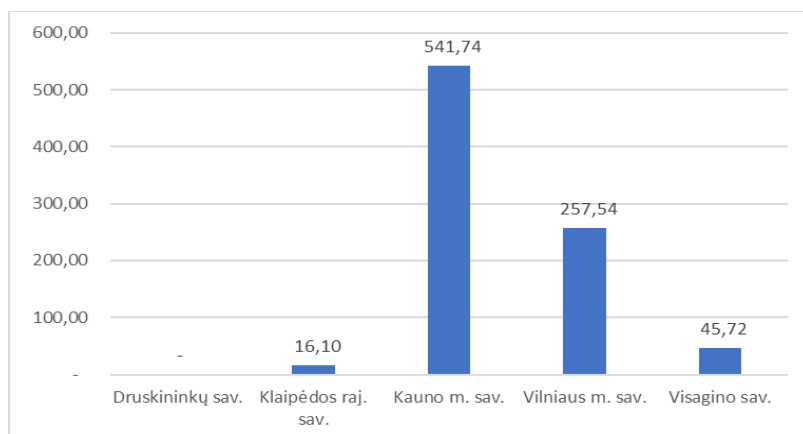

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Triukšmo prevencijos Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui Savivaldybėje, palyginus su kitomis vertinamomis savivaldybėmis, yra nedidelė (

Paveikslas 25).

Paveikslas 25. Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui pagal triukšmo prevencijos srities įpareigojimus vertinamose savivaldybėse, Eur

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Didžiausią Reguliavimo našta sukelia Triukšmo prevencijos taisyklės (Lentelė 17).

Lentelė 17. Reguliavimo naštos išlaidos, sukeliamos triukšmo prevencijos srities teisės aktų, Eur

Nr.	Teisės akto pavadinimas	Administracinės naštos išlaidos, Eur	Prisitaikymo išlaidos, Eur	Reguliavimo naštos išlaidos, Eur
1.	Visagino savivaldybės tarybos 2009 m. spalio 8 d. sprendimas Nr. TS- 211 "Dėl Triukšmo prevencijos Visagino savivaldybės viešosiose vietose taisyklių patvirtinimo"	-	133,78	133,78
2.	Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. kovo 16 d. įsakymas Nr. IV-E-126 „Dėl Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų vykdant triukšmo, kylančio atliekant statybos darbus gyvenamosiose patalpose ir gyvenamosiose teritorijose, kontrolę taisyklių patvirtinimo“.	-	14,86	14,86
3.	Visagino savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimas Nr. TS-229 "Dėl Visagino savivaldybės teritorijos tvarkymo ir švaros taisyklių patvirtinimo"	-	491,40	491,40
Iš viso:		-	640,05	640,05

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Detalesni skaičiavimai pateikiami šios Ataskaitos 2 priede skaičiuoklės lape „IV. Triukšmo prevencija“.

2.3. Gyvūnų laikymas

Šiame skyriuje analizuojami Savivaldybės nustatyti įpareigojimai verslui gyvūnų laikymo srityje, o būtent, Savivaldybės patvirtintuose Leidimų laikyti pavojingus šunis išdavimo apraše ir Gyvūnų laikymo taisyklėse.

(i) Savivaldybės nustatytų įpareigojimų verslui analizė

VSĮ priskiria gyvūnų laikymo taisyklių patvirtinimą ir leidimų laikyti pavojingus šunis išdavimą prie savivaldybės perduotų valstybės funkcijų, kurios detalizuotos Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatyme:

- tvirtinti Gyvūnų laikymo savivaldybių teritorijų gyvenamosiose vietovėse taisykles ir kontroliuoti, kaip jos įgyvendinamos (3 str. 10 d. 2 p.);
- išduoti leidimus asmenims, norintiems įvežti, įsigyti, laikyti, veisti, parduoti pavojingus šunis (8 str. 3 d.).

Administracijos direktorius, įgyvendindamas Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo suteiktą kompetenciją, patvirtino (i) Leidimų laikyti pavojingus šunis išdavimo aprašą ir (ii) Gyvūnų laikymo taisykles.

Leidimų laikyti pavojingus šunis išdavimo aprašas nustato, kad asmenys, siekiantys gauti leidimą laikyti, veisti, parduoti pavojingus šunis Administracijai turi pateikti prašymą išduoti leidimą. Pažymėtina, kad Leidimų laikyti pavojingus šunis išdavimo apraše nėra įtvirtinta konkrečių reikalavimų, kuriuos turi įvykdyti asmenys bei nėra nurodyti dokumentai, kuriuos turi pateikti asmuo. Toks teisinis reguliavimas laikytinas ydingu bei neatitinkančiu Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatyme ir Pavojingų šunų įvežimo, įsigijimo, veisimo, dresavimo, prekybos, laikymo ir kovinių šunų bei kovinių ir pavojingų šunų mišrūnų laikymo tvarkos apraše nustatytų reikalavimų.

Trumpai

Spragos	Leidimų laikyti pavojingus šunis išdavimo apraše nėra įtvirtinta konkrečių reikalavimų, kuriuos turi įvykdyti asmenys bei nėra nurodyti dokumentai, kuriuos turi pateikti asmuo.
----------------	--

(ii) Reguliavimo naštos vertinimas

Gyvūnų laikymo srities įpareigojimų tikslinę grupę 2018 m. Savivaldybėje sudarė 0 ūkio subjektų. Praktikoje šis įpareigojimas netaikomas ūkio subjektams, todėl Reguliavimo našta pagal šios srities reguliavimą yra lygi nuliui.

2.4. Želdynų ir želdinių apsauga

Šiame skyriuje analizuojami Savivaldybės nustatyti įpareigojimai verslui želdynų ir želdinių apsaugos srityje, o būtent, Želdinių taisyklėse.

(i) Savivaldybės nustatytų įpareigojimų verslui analizė

VSĮ savarankiškosios savivaldybės funkcijoms priskiria savivaldybės teritorijoje esančių želdynų ir želdinių apsaugą, tvarkymą bei kūrimą. Ši funkcija yra numatyta Želdynų įstatymo 10 str., kuris numato, kad želdynų ir želdinių apsaugos, tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo valdymą vykdo savivaldybės. Savivaldybė įgyvendindama šią funkciją patvirtino Želdinių taisykles.

Želdinių taisyklės nustato, kad medžiai ir krūmai, augantys Savivaldybės administracinėse ribose, priskiriami saugotiniams ir jų kirtimui arba genėjimui yra reikalingas leidimas, jeigu atitinka bent vieną kriterijų iš Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 206 patvirtinto „Kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams, sąrašo“. Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbai turi būti vykdomi turint Savivaldybės administracijos išduotą leidimą. Leidimas išduodamas per 30 d. d. nuo prašymo pateikimo dienos ir galioja vienus metus nuo jo išdavimo.

Pastebėtina, kad Želdinių taisyklėse išskirti tik 2 atvejai, kai medžių ir krūmų kirtimui ar kitokiam pašalinimui nereikia savivaldybės administracijos išduodamo leidimo, tačiau Aplinkos ministras yra patvirtinęs didesnę skaičių atvejų, kada medžių ir krūmų kirtimui leidimas yra nereikalingas. Atsižvelgiant į tai, nustatyta, kad Savivaldybės patvirtintos Želdinių taisyklės susiaurina Aplinkos ministro patvirtintą reguliavimą, kada medžių ir krūmų kirtimui nereikia savivaldybės administracijos leidimo.

Trumpai

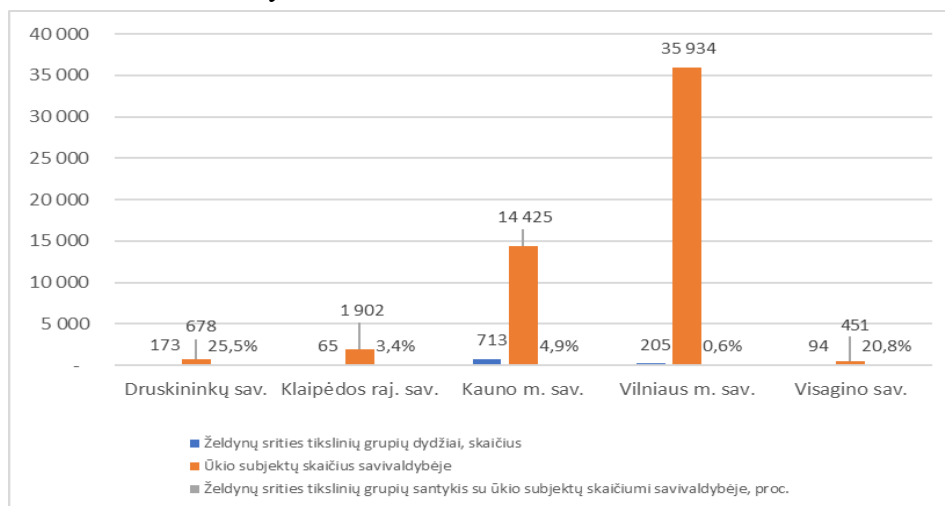
Nesuderinamumas	Želdinių taisyklėse įtvirtintas teisinis reguliavimas nepagrįstai siaurina atvejus, kada kada medžių ir krūmų kirtimui ar kitokiam pašalinimui, genėjimui savivaldybės teritorijoje yra nereikalingas leidimas, todėl Želdinių taisyklėse įtvirtintas reguliavimas nesuderinamas su aukštesnės galios teisės aktu, t. y. Aplinkos ministro patvirtinta tvarka.
------------------------	--

(ii) Reguliavimo naštos vertinimas

Tikslinės grupės

Želdynų ir želdinių apsaugos srities įpareigojimų tikslinę grupę 2018 m. Savivaldybėje sudarė 94 ūkio subjektai (Paveikslas 26).

Paveikslas 26. Želdynų ir želdinių apsaugos srities tikslinių grupių palyginimas su visais ūkio subjektais vertinamose savivaldybėse, Eur

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Reguliavimo našta

Reguliavimo našta želdinių apsaugos srityje sudarė 35 722,63 Eur visai tikslinei grupei arba 380,03 Eur tipiniam ūkio subjektui. Visos išlaidos yra Prisitaikymo išlaidos.

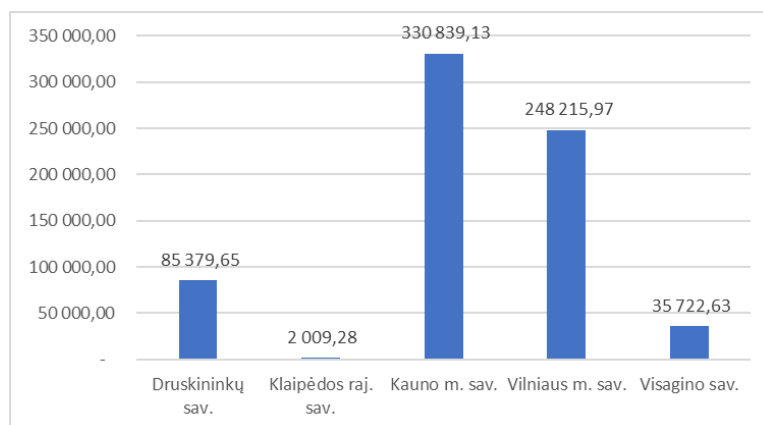
Visos išlaidos patiriamos įgyvendinant reikalavimą parengti ir pateikti argumentuotą nustatytos formos prašymą saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo darbams

kartu su želdinių būklės ekspertize. Palyginus su kitomis vertinamomis savivaldybėmis, Visagino savivaldybėje Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui yra nedidelės (

Paveikslas 27,

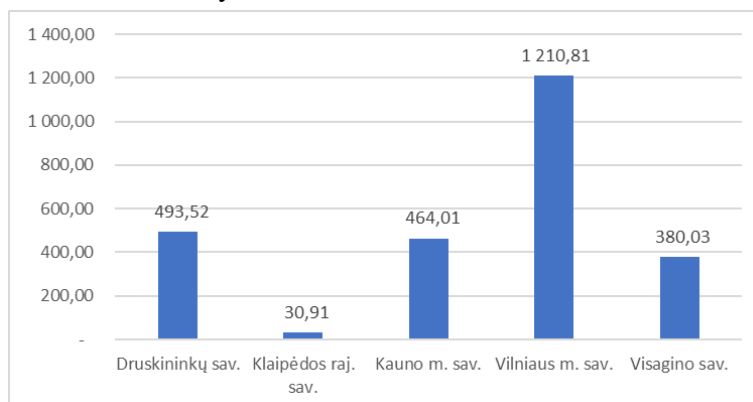
Paveikslas 28).

Paveikslas 27. Reguliavimo našta pagal želdinių apsaugos srities įpareigojimus vertinamose savivaldybėse, Eur

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Paveikslas 28. Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui pagal želdinių apsaugos srities įpareigojimus vertinamose savivaldybėse, Eur

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

Visą Reguliavimo našta sukelia Želdinių taisyklės.

III. APIBENDRINIMAS

Ši Ataskaita yra parengta siekiant išanalizuoti ir pasiūlyti Savivaldybei geresnio reglamentavimo priemones, kurios sumažintų Administracinę naštą ir Reguliavimo naštą ūkio subjektams. Ataskaitoje išanalizuoti Savivaldybės teisės aktuose nustatyti pertekliniai reikalavimai verslui, dubliavimai, nesuderinamumai, spragos ir pasenę reikalavimai. Ataskaitoje pateiktas Administracinės naštos mažinimo, Reguliavimo naštos mažinimo ir kitas geresnio reglamentavimo priemones siūlytina įtraukti į Savivaldybės strateginius veiklos planus.

IŠVADOS DĖL REGULIAVIMO POLITIKOS:

1. Vykdam 44 savarankiškas funkcijas Savivaldybėje 2018 m. buvo priimti 13 teisės aktai, kurie nustato įpareigojimus verslui. Savivaldybės priimti teisės aktai pasižymi nuostatų perkėlimo iš nacionalinių teisės aktų technika, susisteminant (ir kartais ne visai tiksliai) reikalavimus verslo subjektams, priimti teisės aktai ar jų pakeitimai ne visada yra paskelbiami teisės aktų nustatyta tvarka. Praktikoje Administracija taiko teisės aktų nustatyta tvarka nepaskelbtus teisės aktus, nors nepaskelbti teisės aktai nelaikytini galiojančiais.
2. 13 teisės aktuose nustatyti 18 įpareigojimų verslui. Iš jų 7 įpareigojimai yra pertekliniai, nes savivaldybių kompetencijos reguliuoti verslo subjektų veiklą nenustato įstatymai. Todėl 44 savivaldybių savarankiškųjų funkcijų įgyvendinimas priimant sprendimus ir formuojant politiką verslo subjektų atžvilgiu yra teisėtai inicijuojamas tik 12 įpareigojimų atvejų. Visi kiti įpareigojimai verslo subjektams yra nacionalinio reguliavimo kilmės. Darytina išvada, kad nacionalinė teisė, net ir savarankiškųjų funkcijų srityje, labai ribotai nustato savivaldybių kompetenciją įgyvendinti sprendimų iniciatyvos teisę ir formuoti politiką ūkio subjektų atžvilgiu.
3. Savivaldybės ūkio subjektų veiklos atžvilgiu daugiausiai yra nacionalinio pobūdžio sprendimų (teisės aktų) vykdytojos: išduoda nustatytus leidimus, teikia kitas administracines ir viešąsias paslaugas, prižiūri įstatymų nustatytą ūkio subjektų veiklą. Ūkio subjektai susiduria su savivaldybių vykdomomis funkcijomis, tačiau Reguliavimo naštą paprastai sukuria ne savivaldybės, bet nacionalinė teisė. Svarbiausios problemos, kurias šiuo metu siūlo spręsti savivaldybėms Ataskaitos rengėjai ir Valstybės kontrolė⁴⁶ – savivaldybių vykdomų funkcijų efektyvumo ir rezultatyvumo problemos. Savivaldybių funkcijos šiuo metu vykdomos nerezultatyviai, todėl ir respondentai šiame vertinime pateikia netinkamo savivaldybių veikimo pavyzdžių.
4. Išanalizavus 37 ANK straipsnius, nustatyta, kad kompetencija pradėti ir atlikti tyrimą, surašyti administracinių nusižengimų protokolus 34 atvejais suteikta ir savivaldybių administracijos pareigūnams, ir valstybinės priežiūros institucijoms. Sritys, kuriose numatytas didžiausias ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijų skaičius (savivaldybės ir net 4 valstybinės priežiūros institucijos) – mažmeninės prekybos taisyklės, komercinės ir ūkinės veiklos vykdymo tvarka, triukšmo prevencijos taisyklės. Šiose srityse yra didžiausia rizika, kad įgaliojimus vykdyti ūkio subjektų veiklos priežiūrą turinčių institucijų funkcijos dubliuojasi ir turi būti peržiūrėtos bei aiškiai atskirtos.
5. Įstatymų leidėjas ne visada suteikia savivaldybėms įgaliojimus vykdyti ūkio subjektų veiklos priežiūrą tose srityse, kuriose savivaldybės pačios kompetentingos nustatyti įpareigojimus (pvz. renginių organizavimą pagal savivaldybės išduotą leidimą priežiūra). Siūlytina peržiūrėti reginių organizavimą reguliuojančius teisės aktus ir suteikti savivaldybių administracijos pareigūnams vykdyti leidimo organizuoti renginį sąlygų laikymosi priežiūrą.

IŠVADOS DĖL REGULIAVIMO NAŠTOS DYDŽIO:

1. Visagino savivaldybės teisės aktuose numatytų įpareigojimų ūkio subjektams sukeliama Reguliavimo našta tarp visų vertinamų savivaldybių yra viena iš mažiausių (567 912,42 Eur,

⁴⁶ <https://www.vkontrolė.lt/failas.aspx?id=3960>

iš jų 1 325,03 Eur Administracinės naštos išlaidos ir 566 587,39Eur Prisitaikymo išlaidų) (Lentelė 18).

Lentelė 18. Reguliavimo našta pagal politikos sritis vertinamose savivaldybėse, Eur

Nr.	Sritis	Druskininkų sav.	Klaipėdos raj. sav.	Kauno m. sav.	Vilniaus m. sav.	Visagino sav.
1.	Prekyba	39 539,83	34 526,99	939 482,80	11 131 963,06	57 717,66
2.	Reklama	-	-	-	19 906,12	11 557,06
3.	Transportas	73 912,04	-	521 039,27	666 624,00	-
4.	Žemės kasimo darbai	123 975,90	76 715,76	1 558 804,73	13 609 664,64	53 090,59
5.	Renginių organizavimas	224 524,08	32 886,43	4 873 237,69	1 957 409,50	409 184,43
6.	Želdynų ir želdinių	85 379,65	2 009,28	330 839,13	248 215,97	35 722,63
7.	Tvarka ir švara	682,65	100,10	907,43	6 100 388,17	-
8.	Turizmo infrastruktūra	93 354,83	-	104 204,93	8 780,69	-
9.	Triukšmo prevencija	-	16,10	2 187,54	11 847,02	640,05
	Iš viso:	641 368,98	146 254,66	8 330 703,51	33 754 799,17	567 912,42

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

- Reguliavimo naštos dydį Visagino savivaldybėje lyginant su kitomis savivaldybėmis labiausiai lemia mažiausia tikslinė grupė (266 ūkio subjektai, kurie vykdė Savivaldybės nustatytus reikalavimus 2018 m.), bet kartu su kitais veiksniais, pvz., mažesnis įkainis išlaidų darbuotojams (7,02 Eur/val., palyginimui Vilniaus miesto savivaldybėje yra didžiausiais įkainis išlaidoms darbuotojams ir atitinkamai brangiausios paslaugos) nei Vilniaus miesto ir Kauno miestų savivaldybėse, pigiau įgyvendinami reikalavimai bei pačios savivaldybės specifiika – Visaginas yra miestas, todėl dalis reikalavimų žemės kasimo srityje bus panašesni į didmiesčių, tačiau tai žalias miestas, todėl želdinių tvarkymo reikalavimai ir jų įgyvendinimas panašesnis kaip Druskininkuose, o prekybos srities reikalavimų įgyvendinimas panašesnis kaip Klaipėdos rajono savivaldybėje. Kadangi iš visų vertinamų savivaldybių Visagine yra mažiausias ūkio subjektų, registravusių savo buveinę Visagino savivaldybėje, skaičius, tai natūralu, kad ir tikslinė grupė Visagine yra mažiausia (Lentelė 19). Kadangi Visagine daugiausia vykdoma sezoninė prekyba iš automobilių ar jų priekabų, iš LPI, kai prekiaujama savo užauginta produkcija, tai didelis smulkių prekeivių skaičius lemia didžiausią tikslinę grupę tarp visų nagrinėjamų reguliavimo sričių (95 ūkio subjektai). Želdynų gausa lemia taip pat didesnę tikslinę grupę Visagino savivaldybėje (94 ūkio subjektai).

Lentelė 19. Tikslinių grupių dydžiai pagal politikos sritis vertinamose savivaldybėse, skaičius

Nr.	Sritis	Druskininkų sav.	Klaipėdos raj. sav.	Kauno m. sav.	Vilniaus m. sav.	Visagino sav.
1.	Prekyba	1456	117	1641	5093	95
2.	Reklama	.*	.*	.*	9	16
3.	Transportas	229	.*	663	1024	.*
4.	Žemės kasimo darbai	85	110	1397	3936	34
5.	Renginių organizavimas	30	3	336	225	13
6.	Želdynų ir želdinių	173	65	713	205	94
7.	Tvarka ir švara	23	7	37	1543	.*
8.	Turizmo infrastruktūra	316	.*	593	281	.*
9.	Triukšmo prevencija	0**	1	26	46	14
	Iš viso:	2312	303	5406	12362	266
Ūkio subjektų, kurių buveinė registruota Savivaldybėje, skaičius		678	1 902	14 425	35 934	451

Nr.	Sritis	Druskininkų sav.	Klaipėdos raj. sav.	Kauno m. sav.	Vilniaus m. sav.	Visagino sav.
	Vidutinis valandinis išlaidų darbuotojams įkainis, Eur/val.	6,02	6,44	7,81	8,68	7,02

* šiose savivaldybėse nėra savivaldybės kilmės įpareigojimų vertinamoje srityje

** tikslinė grupė lygi nuliui, nes praktikoje nebetaikoma arba per paskutinius 2 metus nebuvo taikyta

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

- Didžiausią Reguliavimo našta ūkio subjektams Visagine sukėlė renginių organizavimo (409 184,43 Eur), prekybos (57 717,66 Eur) ir žemės kasimo (53 090,59 Eur) sričių reikalavimai (Lentelė 19).
- Perteklinę Reguliavimo našta tiksliau galima identifikuoti lyginant Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui. Tipinio ūkio subjekto Savivaldybėje patiriama Reguliavimo našta prekybos srityje 13,5 karto didesnė nei Druskininkų savivaldybėje. Žemės kasimo srityje tipinis ūkio subjektas Visagine patiria vieną iš didžiausių Reguliavimo našų palyginti su kitomis vertinamomis savivaldybėmis, daugiau išlaidų – tik Vilniuje. Be to, ir renginių organizavimo Reguliavimo našta ūkio subjektui Savivaldybėje yra didžiausia iš visų vertinamų savivaldybių (4,41 karto daugiau nei Druskininkuose ir 3,8 karto daugiau nei Vilniuje) (Lentelė 20).

Lentelė 20. Reguliavimo našta tipiniam ūkio subjektui pagal politikos sritis vertinamose savivaldybėse, Eur

Nr.	Sritis	Druskininkų sav.	Klaipėdos raj. sav.	Kauno m. sav.	Vilniaus m. sav.	Visagino sav.
1.	Prekyba	151,65	1 283,45	3 083,89	18 672,63	2 038,25
2.	Reklama	-	-	-	3 607,41	722,32
3.	Transportas	322,76	-	785,88	651,00	-
4.	Žemės kasimo darbai	1 458,54	697,42	1 115,82	3 457,74	1 561,49
5.	Renginių organizavimas	7 484,14	10 962,14	14 503,68	8 699,60	33 033,72
6.	Želdynų ir želdinių	493,52	30,91	464,01	1 210,81	380,03
7.	Tvarka ir švara	50,55	14,30	24,53	3 954,61	-
8.	Turizmo infrastruktūra	295,43	-	175,73	31,25	-
9.	Triukšmo prevencija	-	16,10	541,74	257,54	45,72
	Iš viso:	10 256,59	13 004,32	20 695,28	39 542,59	37 781,53

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

ISVADOS DĖL REGULIAVIMO:

- Prekybos ir žemės kasimo sričių įpareigojimai yra labai panašūs visose vertinamose savivaldybėse. Pavyzdžiui, Prekybos srityje visos savivaldybės nustato įpareigojimus verslui gauti leidimus prekiauti lauko kavinėse, iš kiosko ir paviljone ir kitus leidimus prekiauti viešosiose vietose. Tačiau žemesniame reikalavimų (veiksmų) lygmenyje situacija iš esmės skiriasi, nes siekiant gauti leidimą reikalaujama skirtingų dokumentų ir jų suderinimo procedūrų.
- Nustatyta, kad kai kurie Savivaldybėje išduodami leidimai ir reikalaujami dokumentai yra pertekliniai arba reikalavimai turi nustatytų kitų trūkumų:
 - 2.1.1 Žemiau (Lentelė 21) nurodyti įstatymais nepagrįsti leidimai sukuria 93 089,98 Eur Reguliavimo naštos ūkio subjektams, todėl reguliavimas šiose srityse turi būti peržiūrėtas.

Lentelė 21. Įstatymuose nenumatyti leidimai ir jų Reguliavimo našta

Eil. Nr.	Įpareigojimas	Reguliavimo našta, Eur
1.	Gauti leidimą prekiauti iš (nuo) LPI	30 494,53
2.	Gauti leidimą prekiauti iš prekybos pritaikytų automobilių ar jų priekabų	8 850,01
3.	Gauti leidimą prekiauti iš kioskų ir paviljonuose	457,23
4.	Gauti leidimą prekiauti lauko kavinėse	-
5.	Gauti leidimą prekiauti (teikti paslaugas) renginio metu	1 259,39

6.	Gauti leidimą teikti paslaugas pramoginiams įrenginiams	131,63
7.	Gauti savivaldybės leidimą atlikti kasinėjimo darbus viešojo naudojimo teritorijoje	51 897,19
Iš viso		93 089,98

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m.

2.1.2. Savivaldybė iš ūkio subjektų, norinčių gauti atitinkamą leidimą, reikalauja perteklinių dokumentų (Lentelė 22), nes nenaudoja Administracijos padaliniuose arba kitose institucijose esančios informacijos.

Lentelė 22. Pertekliniai dokumentai

Leidimas	Pertekliniai dokumentai/informacija, kurią prašoma pateikti siekiant gauti leidimą	Teikiami dokumentai/informacija gali būti gauti iš institucijų/kitų skyrių
Organizuoti renginį	Pateikti Administracijai kartu su prašymu organizuoti renginį sutarčių, sudarytų su juridiniais ir fiziniais asmenimis dėl renginio teritorijos tvarkymo, renginio dalyvių saugumo užtikrinimo, renginio apsaugos, medicinos pagalbos teikimo, kopijas Statinių ir įrenginių išdėstymo schemą pateikti Administracijai suderintą su Admin istr	-
Įrengti išorinę reklamą	Projektą suderinti su Kelių policija, jei reklaminį įrenginį numatoma įrengti arčiau kaip 30 metrų nuo gatvės bei arčiau kaip 150 metrų nuo kelio ne gyvenvietėje	Reikalavimas pagrįstas netekusiu galios teisės aktu
Atlikti kasinėjimo darbus viešojo naudojimo teritorijoje	Gauti suderinimą su Priešgaisrine gelbėjimo tarnyba.	-
Įsigyti, laikyti, veisti, dresuoti pavojingus šunis ir jais prekiauti	Gyvenamosios patalpos nuosavybės, gyvenamosios vietos deklaravimo dokumentai Pažyma, kad išklaustas privalomas kursas agresyvių šunų turėtojams Pažyma, kad asmuo laikantis pavojingą šunį ir kartu gyvenantys asmenys nėra įrašyti į sveikatos priežiūros įstaigos įskaitą dėl alkoholizmo, narkomanijos, psichinės ligos. Pažyma, kad asmuo laikantis pavojingą šunį ir kartu gyvenantys asmenys nėra teisti už tyčinius smurtinius nusikaltimus arba kad jų teistumas išnykęs ar panaikintas.	Savivaldybė - Respublikinis priklausomybės ligų centras Informatikos ir ryšių departamentas

Šaltinis: sudaryta autorių, 2019 m

2.1.3. **Prekybos** (paslaugų teikimo) srityje nustatyta, kad norint prekiauti iš (nuo) laikinųjų prekybos įrenginių, kioskų, paviljonų, prekybai pritaikytų transporto priemonių, lauko kavinių turi būti parengti ir Savivaldybėje suderinti projektai. Prekyba iš (nuo) LPI, automobilių ar jų priekabų galėtų būti organizuojama pagal Savivaldybės parengtas ir viešai skelbiamas schemas. Savivaldybėje nėra galiojančių PVV taisyklės įgyvendinančių teisės aktų, kuriais patvirtintos prekybos viešosiose vietose schemas, nustatančios viešąsias vietas, kuriose galima prekyba (paslaugų teikimas) PVV taisyklėse nurodytais būdais.

2.1.4. **Renginių organizavimo** srityje ūkio subjektams nustatytas perteklinis reikalavimas kartu su prašymu išduoti leidimą organizuoti renginį pateikti sutarčių, sudarytų su juridiniais ir fiziniais asmenimis dėl renginio teritorijos tvarkymo, renginio dalyvių saugumo užtikrinimo, renginio apsaugos, medicinos pagalbos teikimo, kopijas. Norėdamas gauti leidimą, ūkio subjektas turi pirkti paslaugas nežinodamas, ar tos paslaugos jam bus reikalingos, nes sutartis turi sudaryti iki prašymo organizuoti renginį pateikimo. Renginio organizatoriui nepaliekama diskrecija spręsti, koku būdu jis užtikrins renginio teritorijos sutvarkymą, nes galimi ir kiti teritorijos sutvarkymo variantai (pvz., renginio organizatoriaus personalo, savanorių pagalba). Šie reikalavimai laikytini pertekliniais, nepagrįstai didinančias ūkio subjektui Reguliavimo našta.

Renginių organizavimo srityje nustatyti pertekliniai reikalavimai, kad renginio organizatorius statinių ir įrenginių išdėstymo (kai tai numatyta įrengti) schemą turi pateikti Administracijai kartu su prašymu, suderintą su Administracijos Architektūros ir teritorijų planavimo, Strateginio planavimo ir investicijų skyriais, o jei norima organizuoti renginį miesto žaliuosiuose plotuose arba pageidaujama, kad renginio metu būtų apribotas maršrutinio transporto eismas, ir su kitais Administracijos padaliniais. Derinimo veiksmus Administracijos struktūriniuose padaliniuose turi atlikti pati Administracija, gavusi renginio organizatoriaus prašymą su būtina informacija apie numatomą organizuoti renginį.

2.1.5. Leidimo **atlikti kasinėjimo darbus** viešojo naudojimo teritorijoje suderinimo išlaidos tipiniam ūkio subjektui sudaro 1 128,48 Eur išlaidų, sugaištama 2,5 d. d., tačiau užtrunka 20 d. d.. Siekiant gauti leidimą vykdyti žemės kasimo darbus didžiausios išlaidos ūkio subjektui yra susijusios su darbų zonoje veikiančių inžinerinius tinklus eksploatuojančių įmonių (ESO ir Telia) suderinimo gavimu. Derinimo procedūros šiose įmonėse ūkio subjektų vertinimu užtrunka per ilgai ir vykdomas popierine forma.

Suderinimas su Priešgaisrine gelbėjimo tarnyba yra perteklinis, nes tokio įpareigojimo nėra numatyta aukštesnės galios teisės aktuose ir kitose vertinamose savivaldybėse. Tipiniam ūkio subjektui tai sukelia 84,24 Eur išlaidų.

IŠVADOS DĖL SAVIVALDYBĖS PASLAUGŲ TEIKIMO:

1. Savivaldybės teikiamų administracinių paslaugų sąrašai ir aprašymai tinkamai skelbiami Savivaldybės interneto svetainėje. Tačiau PASIS pateikta informacija apie paslaugas yra nesuderinta, pvz., leidimo įrengti išorinę reklamą atveju neskelbiama paslaugos kaina ir nenurodomas paslaugos atlikimo terminas.
2. Elektroniniu būdu negalima užsakyti leidimų prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose, taip pat leidimų žemės kasinėjimo darbams, leidimų įsigyti laikyti, veisti, dresuoti pavoje šunis ir jais prekiauti.
3. Leidimų prekiauti (teikti paslaugas) viešojoje vietoje išdavimui Savivaldybė teisės aktais nėra nustatiusios terminų, per kuriuos turi priimti sprendimą. Tai ydinga Savivaldybės teisėkūros praktika, nes sudaro prielaidas piktnaudžiavimui ir neoperatyviam sprendimų priėmimui.

ŪKIO SUBJEKTŲ IR SOCIALINIŲ-EKONOMINIŲ PARTNERIŲ PASIŪLYMAI:

1. **Renginių organizavimo srityje** ūkio subjektai nurodė, kad prašymas išduoti leidimą, o ypač lydinčių dokumentų (pvz., schemas) derinimas turėti būti atliekamas „vieno langelio principu“. Dabar dokumentus tenka derinti su kiekvienu savivaldybės administracijos padaliniu atskirai. Siūloma derinimo su tinklus eksploatuojančiomis įmonėmis, neleisti pastarosioms reikalauti atlikti papildomus darbus ūkio subjektų sąskaita. Atsisakyti reikalavimo gauti atitinkamų federacijų, ekspertų įvertinimą ir išvadas dėl saugumo priemonių taikymo ir saugumo užtikrinimo derinimo, nes vis tiek sudaromos sutartys su saugos tarnybomis, renginio teritorija aptveriamą, budi medicinos pagalbos komandos. Atsisakyti reikalavimo nutiesti atskirą elektros liniją iki renginio vietos, nes yra galimybė pasinaudoti esama. Be to, ESO kiekvienais metais vykstančio renginio organizatoriams nustato vis kitą renginiui tinkamą vietą ir reikalauja nutiesti naują elektros liniją iki naujos renginio vietos.

Respondentai nurodė, kad renginio organizatoriui sunkiausiai įvykdomas įpareigojimas – sudarytų sutarčių pateikimas, nes sutartyse yra konfidencialios informacijos. Didžiausius kaštus sukelia sutarčių dėl komunalinių paslaugų teikimo, viešosios tvarkos palaikymo, medicininės pagalbos teikimo sudarymas. Respondentai siūlo mažinti šiuo kaštus. Mano, kad renginio organizavimui (jei jis yra tradicinis ir vyksta toje pačioje vietoje) gali būti panaudojamos tos pačios schemos, nereikalaujant kiekvienu atveju rengti naują schemą. Respondentai geros

renginių organizavimo praktikos pavydžiu nurodė renginį – Bauska „Country festivals“ (Latvijos Respublika).

2. **Žemės kasimo srityje** ūkio subjektai nurodė, kad inžinerinius tinklus eksploatuojančios įmonės (Telia, ESO) žemės kasimo darbų projektą derina tik popierine forma bei tik tam tikromis savaitės dienomis ir valandomis, todėl susidaro eilės ir tenka ilgai laukti. ESO, Lietuvos automobilių kelių direkcija ir kitos institucijos derinimų reikalaujama per dažnai. Siūloma atsisakyti derinimo su Visagino priešgaisrine tarnyba.
 3. **Pratęsiant leidimų galiojimo terminą**, kai esminės sąlygos nesikeičia, siūloma nereikalauti jokių dokumentų, išskyrus prašymo ar deklaraciją, nereikalauti derinti projektų, sutikimų ir t.t.
-

PRIEDAI

1. Teisės aktų sąrašas;
2. Įpareigojimų sąrašas su reguliavimo naštos išlaidų skaičiavimais;
3. Vertinimo metodologija.